לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

התק"ם מבקשת 200 מיליון דולר מהאוצר

סיוע לקיבוצים במצוקה ● מוכנה להקמת ועדה ציבורית שתמליץ ותפקח על שינויים במבנה המשקי

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

בימים האחרונים מתנהלים מגעים בין משרד האוצר לבין התנועה הקבוצית המאוחדת על מתן חבילת אשראי לטווח ארוך לקבוצי התק"ם בסך של כ־200 מיליון דולר. האשראים האמורים לעזור לקיבוצים להחלץ מהמצוקה הבססית שנגרמה להם ע"י חובות לטווח קצר, עליהם הם נאלצים לשלם ריבית גבוהה.

(סוף בעמוד 2)

יום ד', י' בחשון תשמ"ז, 12 בנובמבר 1986 / שנה מ"ד מס' 13189 / המחיר 75 אג' כולל מע"מ

אין בכוונת ירושלים להשיב תשובה מפורטת לבריטניה כיצד הגיע וענונו לישראל

שמיר: הם יודעים יפה שלא עברנו על החוקים שלהם ויש לנו סיבות לא לומר הכל ● רה"מ יצא אתמול להגנת גאולה כהן ואמר כי „אין מקום להתקפות עליה" ● ארבע הצעות לסדר בפרשת וענונו הועברו לדיון בועדת חו"ב

מאת דליה שחורי וניצה רימון כתבות „על המשמר"

המנכ"ל המדיני של משרד־החוץ ד"ר יוסי ביילין עדיין לא מסר הבהרות לשגריר בריטניה בישראל וויליאם סקווייר, אשר פנה אליו שלשום בשם ממשלתו וביקש לדעת איך הגיע מרדכי וענונו מבריטניה אל בית המעצר בישראל. כזכור, הבטיח ד"ר ביילין להעביר את פניית השגריר לגורמים

(סוף בעמוד 2)

וענונו שוכן בתא חדש עם שרותים צמודים וכף חשמלית

זכרוני שוחח אתו אתמול במשך שעתיים – סבור שכתב האישום יוגש בתוך 6 שבועות

מאת כתבי עתי"ם ואי.פי

עורך־הדין אמנון זכרוני נפגש אתמול עם מרדכי וענונו במתקן הכליאה שבו הוא מוחזק בתא חדש ומרווח, ושוחח עימו במשך כשעתיים. עו"ד זכרוני הגיע לפגישה במתקן הסודי לאחר שהצליח להתנער מצוותים של עתונאים וצלמים, שניסו לעקוב אחריו.

„זה היה כמו מבצע בלשי", אמר זכרוני.

מבצע בולשי

זכרוני הבחין, כי העוקבים נעזרו במכשירי קשר כדי לדווח זה לזה.

(סוף בעמוד 2)

„פרי העמק" בסכנת סגירה ● עמוד 16
פיצוץ בבית־הכנסת באנטוורפן ● עמוד 14
אסד זרק עצם לשיראק ● עמוד 3
צו ביניים נגד גירוש אכרם הנייה ● עמוד 4
אישי ציבור לא יתקבלו מחוץ לתור ● עמוד 2
נחקרים לקוחות של דג'זאן ● עמוד 16

משבר ב„תחייה" בעקבות תביעת גאולה כהן ל„טיהורים" בשרותי הבטחון

רפול: אין לפסול את אנשי השמאל

ג. כהן: רפול נאיבי מבחינה פוליטית

הרמטכ"ל לשעבר ציין כי שירת בצה"ל עם אנשי שמאל שנלחמו למען המדינה לא פחות טוב ממנו – „הטיהורים ימוטטו שרותי הבטחון" ● גאולה כהן הגיבה: רפול הוא מ„העבודה" ונכנע ללחץ חבריו ● בעקבות המשבר בוטלה ישיבת הסיעה אתמול

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

משבר חריף פרץ אתמול בסיעת „התחיה", לאחר שרפאל איתן (רפול) תקף בצורה חריפה ביותר ופומבית, את דברי חברתו לסיעה גאולה כהן. בניגוד לגאולה כהן ובניגוד לשאר חבריו בתחייה סבור רפול כי אין להדיח מתפקידים עדינים בשרותים החשאיים ובצבא אנשי שמאל ואנשי „שלום עכשיו".

רפול: אין לפסול השמאל

הרמטכ"ל לשעבר ציין כי שירת בצה"ל עם אנשי שמאל, והם נלחמו למען המדינה לא פחות טוב ממנו, והיו מוכנים להקריב את חייהם למען הכלל. בצבא ובכוחות הבטחון לא פסלו אנשים בשל דעותיהם הפולי־טיות, ואין ללכת בדרך נלוזה זו עכשיו. פסילה של צד זה בעם, עשויה להביא לצעד הפוך עם חילופי השלטון, דבר שימוטט את שרותי הבטחון והצבא.

האמונה. הפוליטית, בקיומה של מדינה פלשתינאית, אינה יכולה לשמש קריטריון לפסילת אנשים.

טלפונים מעמיתים לנשק

רפול ציין כי מאז דברי גאולה כהן, הוא מקבל טלפונים, כל הזמן, מעמיתים לנשק, אשר ביקשו ממנו לצאת נגד הדברים. לדבריו, קיבלה „התחייה" את ההחלטה בנוסח דברי כהן, בהעדרו.

עוד אמר רפול, כי נראה כי

(סוף בעמוד 2)

עומד איתן מול כותבת ההיסטוריה

כונס נכסים למנועי בית־שמש — דאגה לגורל 340 העובדים במפעל

חובותיו של המפעל האמור לייצר את מנוע „הלביא" מסתכמים ב־130 מיליון דולר ● וייצמן עומד לערער בממשלה על החלטת ועדת השרים לכלכלה ● ועד העובדים: משמעות ההחלטה — פרישת השותף האמריקני וסגירת המפעל ● מנכ"ל „כור" גבישי: נדהמנו לגלות שאין למפעל מנהל והנהלה

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים, ומאת אבי בניהו וחיים מרגלית

כונס נכסים ימונה למפעל מנועי בית־שמש והוא יודיע לממשלה תוך חודש על הסיכויים להציל את המפעל. על כך החליטה אתמול ועדת שרים לענייני כלכלה.

הוועדה קיבלה את הצעתו של שר־האנרגיה משה שחל, אשר ציין שזו האלטרנטיבה היחידה שיכולה עוד להציל את מנועי בית־שמש מסגירה.

לוועדה נמסר כי חברת „כור" שהיתה הרוכש הפוטנציאלי העיקרי של מניות הממשלה במפעל, אינה מוכנה בשלב זה לרכוש את השליטה במפעל, אלא לנהל לנסיון למשך שנה, ולהחליט אם לרכוש את מניות הממשלה בתום תקופה זו.

התנגדו: המשמעות — סגירה

השר עזר וייצמן, שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו הצביעו נגד ההחלטה וקרוב לוודאי

(סוף בעמוד 2)

אין בכוונת שמיר להחמיר את הצנזורה — „הידיעה מצוצה מהאצבע"

מאת עודד ליפשיץ ודליה שחורי, כתבי „על המשמר"

מקור בלשכת ראש־הממשלה הכחיש אמש רישמית כל כוונה של רה"מ שמיר להחמיר את חוקי הצנזורה ולשנות את יחסי הממשלה עם העתונות. המקור הגדיר את הידיעה כ„מצוצה מן האצבע" ו„חסרת כל בסיס".

ראשות ב„דבר"

הידיעה על כוונתו של שמיר להחמיר עם העתונות הופיעה בכותרת הראשית של „דבר" מאתמול, וכתבו המדיני, יוסי מלמן, כתב בה כי ראש הממשלה סבור שעתונים בארץ וכתבי חוץ עברו עבירות צנזורה חמורות בפרשת וענונו.

כן נאמר שוועדת העורכים הדליפה תדריך סודי של ראש־הממשלה הקודם שמעון פרס בפרשה זו. „דבר" גם טען שנשקלת הצעה להקים ועדת מומחים לענייני עתונות וצנזורה, שתבדוק את ההסדרים הקיימים.

בלשכת ראש הממשלה, מאשרים שלראש הממשלה יש ביקורת על העתונות, שלא תמיד נהגה באחריות בפרשות רגישות. אך כאמור, אין שחר לידיעות על כוונות לשינוי ההסדרים בתחום זה.

ביקורתי יותר?

המקור בלשכת ראש־הממשלה סרב לענות לשאלת כתבנו האם „דבר" ביקורתי יותר כלפי שמיר מאשר היה בזמן שפרס הוא שמנע פירסומים בפרשת וענונו. שאלות מסוג זה, אמר המקור, יש להפנות לכתבים ולעורכים של „דבר".

פזנר מכחיש

יועץ ראש־הממשלה לענייני תקשורת אבי פזנר הכחיש אתמול נמרצות, את הידיעה שפורסמה ב„דבר", לפיה ראש־הממשלה יצחק שמיר מוהר להחמרת חוקי הצנזורה ולשינוי יחסי הממשלה עם העתונות.

פזנר אמר, כי לא היה שום דיון על כך ואין כל כוונה להחמיר את העונשים על עבירות צנזורה, לא כלפי עתונות חוץ ולא כלפי העתונות הישראלית.

„בטלה" או אבטלה

שר־המסחר והתעשיה אריאל שרון הצהיר ביום ב' בבטחון העצמי האופייני לו כי „בארץ אין אבטלה, יש בטלה". אריאל שרון הגדיר את אותם מאות אלף מובטלים הרשומים בלשכות התעסוקה כ„בטלנים", שאינם רוצים לעבוד. על־פי שרון, העבודה מצויה בשפע כזה, שיש צורך לייבא עובדים מחו"ל, למשל לענף הטקסטיל. שר־המסחר והתעשיה „דייק" הפעם כדרכו. ענף הטקסטיל משלם כידוע שכר רעב, ולא פלא שיש צורך לייבא עובדים זרים, המוכנים לעבוד תמורת שלוש מאות שקלים לחודש. אך שרון העלים מקיני אבטלה בעיירות פיתוח, ממפעלי התעשיה שנסגרו בשנה האחרונה, והעובדים הוצאו ממעגל התעסוקה. לא עברו, אלא ימים מהצהרתו הבומבסטית של שרון, וועדת השרים לענייני הכלכלה החליטה אתמול (ברוב קולות) לקבוע כונס נכסים למפעל מנועי בית־שמש. החלטה זו פירושה סגירת המפעל, ופיטורי 700 פעלים ולמעשה הפיכת כמעט כל אוכלוסיית בית־שמש לנתונה לחסדי הביטוח הלאומי. מפעל מנועי בית־שמש נקלע אומנם לקשיים גדולים, והממשלה מזרימה אליו עשרות מליוני דולרים. אך מינוי כונס נכסים יביא מיידית להסתלקות החברה האמריקנית, השותפה במפעל הזה במחצית ההשקעות. אז לא יהיה מנוס מלסגור את המפעל.

מעבר לפגיעה בפועלי בית־שמש, הרי מפעל המנועים העומד בפני סגירה היה אמור לייצר מנועים למטוס ה„לביא". ובדרך זו להפיק את התועלת מן הפרויקט (השנוי במחלוקת) הן על־ידי פיתוח הטכנולוגיה הישראלית, והן על־ידי מתן תעסוקה לעובדים ישראלים.

אכן, פועלי בית־שמש יצטרפו בזמן הקרוב לאותם מובטלים, ששרון מגדירם כבטלנים, כאילו אשמתם היא, שתוכנית ההבראה של המפעל לא בוצעה על־ידי ההנהלה. אך הנתונים של שרון לגבי אי־קיומה של אבטלה בארץ אינם יותר אמינים מאשר הערכותיו בעת כהונתו כשר הבטחון כאשר הבטיח לעם ישראל „שלום חוזי עם לבנון". והנה זה לא אחר אלא חברו בליכוד, שר־העבודה והרווחה משה קצב, אשר כפר אתמול בטיעוני של שרון בדבר העדר האבטלה בארץ. משה קצב טוען ובצדק, כי האבטלה בארץ עולה על 8 אחוזים, והם רשומים בשירות התעסוקה. יש לצרף למעגל המובטלים כ־4000 איש המשתתפים בקורסים להכשרה מקצועית, ועוד 30 אלף צעירים, הנכנסים לשוק העבודה מידי שנה. אין לנו שום סיבה שלא לסמוך על תמונת המצב המוצגת על־ידי שר־העבודה, איש הליכוד. אריאל שרון שוב מסלף את העובדות כדי שיתאימו להכרזותיו, והוא תוך כדי כך אינו נמנע מלהעליב את המובטלים כ„בטלנים".

נמשך המשבר בחינוך

פער בין דרישות האוצר לקצץ לנכונות משרד־החינוך להתקצץ

סיעת המערך דחתה פניית נבון לתמוך בהטלת אגרת חינוך ● עדיין לא ברור אם כל המורים קיבלו משכורתם אתמול

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

משבר־החינוך טרם הסתיים. בין דרישות משרד־האוצר לקצץ לבין נכונות משרד־החינוך להתקצץ קיים פער של 18 מיליון שקלים בחודש בערך.

ראשי סיעת המערך השיבו אתמול בלאו מוחלט לתביעת נבון לתמוך בהטלת אגרת חינוך, אשר תכניס לקופת המדינה 27 מיליון דולר, שהם כ־40 מיליון שקלים. ראשי המערך אמרו לנבון: „אילו היית שר ממפלגה דתית היה משרד־האוצר מוצא את הכספים החסרים".

נבון פנה אתמול לראשי סיעת המערך בעקבות החלטה שקיבל בארבע עיניים עם שר־האוצר משה ניסים, שכל אחד מהם ינסה לשכנע את חברי סיעתו לתמוך בהטלת האגרה, לאחר שכל הכנסת התלכדה בהתנגדותה להצעת הממשלה בנושא זה בראשית השנה התקציבית.

בישיבתה של ועדת החינוך אתמול השתררה מבוכה: אהרון הראל שאל את השר נבון אם המורים קיבלו הבוקר משכורות, אבל גם נבון וגם סגן הממונה על התקציבים באוצר לא ידעו להשיב לשאלה. ראשי ארגוני המורים הודיעו, כי אם לא תיכנס המשכורת יחולו שוב שיבושים במערכת. משרד־האוצר התחייב להכניס את המשכורות לבנקים ב־13.00.

תביעות על הלנת שכר

מזכירת הנהלת ארגון המורים העל־יסודיים, חנה מרון, אמרה לכתבנו, שהיום יתחילו מורים להגיש תביעות משפטיות על הלנת שכר.

מזכ"ל הסתדרות המורים, יצחק ולבר, אמר בכעס: „ביום א' אחרי חצות התקשר איתי השר נבון והודיע שהושג הסכם בדבר תשלום המשכורות, לפיכך ביטלתי את שביתת המורים. עכשיו, מסתבר שהאוצר לא העביר את הכספים, מה קורה כאן?"

השר נבון סקר בפני ועדת החינוך את מהלך המו"מ בינו לבין האוצר בדבר הקיצוצים בחינוך, אך סירב לפרט מהם הנושאים שאין עליהם הסכמה. הוא רק היה מוכן לומר שבשנתיים הקרובות יחול קיצוץ בשעות.

לכתבנו נודע, כי במו"מ שהתנהל בין השרים נבון לנסים התקרבו שני השרים. נבון הסכים לרדת מדרישתו לקבל 145 מיליון שקלים בחודש ל־135. ניסים הסכים לעלות מ־101 ל־117 שקלים בחודש. הפער בין שני המשרדים עומד על 18 מיליון שקלים לחודש, שהם 120 מיליון שקלים עד לסוף השנה התקציבית.

יו"ר מרכז השלטון המקומי, רב תבורי, נפגש אתמול עם השר נבון והבהיר לו, כי סכנת השבתה במערכת החינוך לא חלפה. לדברי תבורי, הסכימו הרשויות המקומיות לשלם את משכורות המורים החודש, אף כי זהו תפקיד הממשלה. רשויות רבות נטלו הלוואות כדי לממן את התחייבות הממשלה.

בחודש הבא לא יחזרו הרשויות על תרגיל זה — אמר רב תבורי. השלטון המקומי לא יוכל להמשיך במצב של חוסר וודאות בתקציב החינוך — נאמר לשר נבון.

ישיבת הממשלה ביום א' תוקדש לדיון בחינוך.

פגישה ראשונה מאז המעצר בין גיתית איזראלוב לבתה

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

צוות החוקרים בפרשת רצח יוסף איזראלוב איפשר אתמול לחשודה ברצח, גיתית איזראלוב, להיפגש במטה מחוז תל־אביב עם בתה. זוהי להן הפגישה הראשונה מאז הוסגרה גיתית איזראלוב מלונדון לישראל בתחילת החודש שעבר.

בדיון האחרון על הארכת מעצרה של החשודה קבל סניגורה, עו"ד מאיר זיו, על כך שלא מאפשרים ללקוחתו להיפגש עם בתה וכאמור אופשר אתמול לשתיים להיפגש.

עוד נודע, כי הסניגור שיגר אתמול מכתב למפכ"ל המשטרה, דוד קראוס, בו הוא קובל נגד צורת החקירה המתנהלת כנגד מרשתו. בין היתר הוא טוען, כי החוקרים מטעים אותו בכוונה בבואו להיפגש עם מרשתו והם אומרים לו כי היא נמצאת באותה עת בחקירה ולאחר מכן מתברר לו כי היא כלל לא נחקרה באותו זמן. לדבריו, מנסים החוקרים אף לסכסך בינו לבין מרשתו.

עוד קבל הסניגור על החיפוש שערכו במשרדו של עו"ד שמואל לביא. לדבריו, המשטרה קיבלה את צו החיפוש במשרדו מידי הדיין כיוון שלא צוין בצו החיפוש כי הקשר הוא בין עורך־דין ללקוחות, אלא נקבע רק בעניינו של שמואל לביא. ובכך לדעתו הוטעה השופט שנתן את הצו במעמד צד אחד.

כזכור, החרימה המשטרה את המכתב ברשותו של עו"ד לביא, בעת ששהה במשרד וזאת בעקבות מכתב שנמצא בידיו של גיתית לפרקליט, ובו בקשה ממנו לגלות את קיומה של צוואה של בעלה ולהבטיח את מניה באלמנותו.

הושג הסכם ב„אליאנס" — הפועלים חוזרים לעבודה

קיסר מגנה הפעלת אנשי „מודיעין אזרחי" ● מפ"ם: ההנהלה והעובדים הם קורבן של המדיניות הכלכלית

מאת אודי נחשון, כתב „על המשמר" וסוכנות עתי"ם

אמש הושג הסכם במפעל הצמיגים „אליאנס" בחדרה ו־120 פועלי המפעל ישובו הבוקר לעבודה סדירה.

ההסכם הושג בתום מו"מ מייגע ונחתם ע"י נציגי העובדים, ההסתדרות והנהלת „כור" בת"א.

לפי ההסכם החדש יקבלו פועלי „אליאנס" תוספות שכר בגובה של 20 אחוז, 10 אחוזים יקבלו מיד עם שובם לעבודה, ו־10 אחוזים לאחר תקופת התייעלות שבה תתקיים ניידות עובדים בין המחלקות בהתאם לצורך. המפעל לא יפטר עובדים זמניים, אלא לתת להם קביעות בהדרגה. המגמה לתת קביעות לעובדים הוותיקים יותר קודם לכן ולאחר מכן לעובדים פרק זמן קצר.

170 הפועלים הזמניים של מפעל „אליאנס" היו סלע מחלוקת בין ועד העובדים להנהלת המפעל בשנה האחרונה וגרמו לעיצומים וסיכסוך עבודה מתמשך שבסופו נסגר המפעל ע"י הנהלת „כור" לפני 10 ימים.

ביקורת על ההנהלה

בישיבת הוועדה המנהלת של חברת העובדים אתמול מתח מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, ביקורת על הפעלת אנשי „מודיעין אזרחי" במהלך השבתת המפעל ב„אליאנס".

בסיכום הישיבה דיווח קיסר, כי תוקם ועדה לבדיקת האירועים בפרשת „אליאנס", כמו־כן הוטל על מזכיר חברת העובדים, דני רוזוליו, להגיש לוועדה המנהלת את תוצאות הבדיקות שנעשו בעקבות סגירת המפעל, אחת מהן נערכה על־ידי היו"ר החדש של „כור", ארנון גפני.

ראשי „כור" סקרו אתמול בפני חברי הוועדה המנהלת של חברת העובדים את שרשרת האירועים שקדמו לסגירת המפעל. בין השאר, דווח, כי דני רוזוליו וחיים הברפלד ידעו על הכוונה להשבית את „אליאנס". ארנון גפני אמר, כי מצבו של המפעל קשה ועתידו אינו מובטח.

קורבן המדיניות

הצוות הכלכלי של מפ"ם, שדן אתמול בסכסוך במפעל „אליאנס" בחדרה, שולל את הפעולה של ההנהלה, שהפעילה חברת אבטחה פרטית לסגירת המפעל. לדעת הצוות, מעשה זה נוגד את העקרונות של חברת העובדים.

הצוות קובע, שבעיות הרווחיות של המפעל עומדות בבסיס כל הסכסוך, ואין ספק שההנהלה והעובדים גם יחד הם קורבן של המדיניות הכלכלית של הממשלה האנטי־יצרנית.

הצוות שולל את קביעת חברת הכנסת אורה נמיר (מערך) על ניגודי אינטרסים בסיסיים בין חברת העובדים לעובדים. חברת העובדים היא שריד חיוני במשק הישראלי, אין בכך ספק, גם מבחינה כלכלית וגם מבחינה חברתית ותעסוקתית, טוען הצוות.

משטרת נמל חיפה בודקת חשד להברחות בהיקף גדול

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

משטרת נמל חיפה בודקת חשדות להברחות מאורגנות של סחורות בקנה מידה גדול. בעקבות התגברות ההברחות בעת האחרונה הגבירה המשטרה את פעילותה בשטח הנמל ומדי יום מתבצעים בשטח הנמל מארבים ותצפיות על חשודים. דברים אלה אישר אתמול מפקד משטרת נמל חיפה, סגן־ניצב חיים דרש.

כתבנו מוסר, כי בעקבות התגברות התופעה העלתה המשטרה בחודשיים האחרונים בארבעה מקרים. באחד המקרים נחשף קשר לגניבת והברחת סחורות מאחד ממחסני הנמל. בשלושה מקרים אחרים נתפסו מאות זוגות נעלי ספורט של אדידס, מאות קופסאות סיגריות ובקבוקי בושם שונים.

לאחד המקרים היה מעורב סוכן אוניות וצוות של מספר מאניות „צים". בסיום עבודות האחזקה של האוניה, כחצי שעה בטרם עזבה את הנמל הבחינה המשטרה בעשרות חבילות שהורדו מהאוניה והועמסו על מכונית טרנזיט בה ישב סוכן האוניות, שעזב את שטח הנמל בלי בדיקה של השומר בשער. הוא נעצר בצאתו מהנמל וברשותו נמצאו כ־400 זוגות נעליים, מאות בקבוקי בושם וסיגריות.

מפקד משטרת הנמל אישר אתמול גם חקירת חשדות למעורבות חיילי צה"ל בהברחות. החקירה זו נפתחה לאחר ששני חיילי צה"ל המשרתים בנמל נתפסו [illegible]

גופות של דייגים מצריים נמצאו בחוף עזה

מאת רפאל גאון, כתב „על המשמר"

גופותיהם של שלושה דייגים מצריים נמצאו אתמול בחוף ימה של עזה. זאת מסיקים חוקרי המשטרה בעקבות תעודות זהות מצריות שנמצאו על אחת הגופות.

סיור החוף של צה"ל ברצועת עזה גילה את הגופות והודיע על כך למשטרה.

חוקרי משטרת עזה הגיעו למקום וגילו במרחק קטן מהגופות שבר קטן של סירה או של ספינת דייג. על אחת הגופות נמצאה תעודת זהות מצרית וכסף מצרי. בשלב זה מניחים חוקרי המשטרה, שהגופות הן של דייגים מצריים, שספינתם נטרפה בגלי הים ושגופותיהם נסחפו לחוף עזה.

מזג האוויר

מזג האוויר יהיה היום מעונן חלקית, עם סיכוי לגשם מקומי.

הטמפרטורות הצפויות: ירושלים 5, 13; רמת־הגולן 4, 13; נהריה 11, 20; צפת 3, 11; חיפה 12, 19; טבריה 8, 21; נצרת 6, 16; עפולה 7, 19; השומרון 5, 15; לוד 10, 20; יריחו 10, 22; עזה 13, 20; באר־שבע 7, 18; אילת 13, 22.

(עתי"ם)

עובדי הקק"ל מאשימים: ד"ר צבן עשה „חלטורות"

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

מנהל מינהל הפיתוח של הקרן הקיימת לישראל, ד"ר חיים צבן, הועסק כיועץ בשכר לחברות בחו"ל, בעת ששהה שם בחופשה בתשלום — נודע אתמול ממכתב ששלח יו"ר אירגון עובדי הקרן הקיימת, גיורא פישר, ליו"ר הדירקטוריון של הקרן הקיימת, משה ריבלין.

במכתב נטען, כי לא יתכן שעובד בכיר בדרגת מנכ"ל יעסוק ב„חלטורות" של יועץ פרטי בשכר לחברות פרטיות בחו"ל. „לדעתנו, זהו פגם חמור ביותר מן „הבחינה הציבורית והעניינית" — כתב אירגון העובדים. „איננו בטוחים אם ההנהלה מודעת להשלכות של תופעה חריגה זו על המערכת כולה".

לדברי אירגון העובדים, נדרשים זה זמן רב עובדי הקרן הקיימת להדק חגורה ולהצטמצם, בטענה שגם חברי ההנהלה הינם שכירים וחיים על משכורת, כמקובל בשירות הציבורי. לטענתם, מתברר כעת, כי העובדים במישרות הבכירות עוסקים בעבודות נוספות.

יו"ר הדירקטוריון של קק"ל אמר אתמול בתגובה, כי ד"ר צבן ביצע את עבודתו הנוספת באישור הנהלת הקק"ל, ולדבריו, תופעה זו אינה חדשה ויש לה תקדימים.

ח"כ סרטני: לבטל הפקעת אדמות במג'דל־כרום

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

חברת־הכנסת אמירה סרטני קראה לשרי החקלאות והפנים לשקול מחדש הפקעת קרקעות בכפר מג'דל־כרום.

סרטני סיירה השבוע במקום, יחד עם שלמה קיבריק, רכז האיזור, וחוסיין פארס מהסתדרות המורים. היא היתה אורחת המועצה המקומית והתבקשה על־ידי ראש המועצה המקומית לפנות למשרדי הממשלה, כדי לדון מחדש בהפקעת קרקעות לצרכי ציבור, לכאורה. לטענת ראש המועצה, הועברו הקרקעות ליזם פרטי יהודי.

חברי המועצה העלו לפני האורחת את בעיות הביוב והמים בכפר, וביקשו את עזרתה לקידום הנחת תשתית של מים וביוב במקום.

סרטני ביקרה במוסדות חינוך, נפגשה עם מורים ותלמידים והביעה את הערכתה להתקדמות הגדולה שחלה במערכת החינוך במקום. לדבריה, זה מהווה הוכחה, שלמרות כל הקשיים, יש לאנשים עצמם חלק חשוב בקידום המקום.

רבין לפצועי השריון: באנו להצדיע לכם

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

„באנו להצדיע לכם על עמדתכם בשלושה מבחנים קשים: הלחימה, ההתגברות על הפציעה וההסתגלות מחדש לחיים האזרחיים בתנאים לא קלים. עם ישראל חב לכם חוב גדול" — במלים אלה בירך אמש שר הבטחון, יצחק רבין, את 300 הפצועים של חיל־השריון, שנאספו למיפגש השנתי ב„גן האורנים" בתל־אביב.

בכנס הפצועים השתתפו 300 נכים קשים מבין 5,000 הנפגעים של חיל־השריון במערכות ישראל ובאימונים.

נכחו גם, סגן הרמטכ"ל, אלוף צה"ל, קצין שריון ראשי, מפקדים, הפצועים ובני־משפחותיהם.

ראש הממשלה יצחק שמיר שלח מברק לכנס, ובו כתב: „עם ישראל מכיר ומוקיר את פצועי השריון. אשרי העם שאלה הם בניו".

כנס פצועי השריון נערך ע"י תנועת „עם יפה — עם אחר", והופיעו בו בהתנדבות, האמנים י. ג'רי גור, חנה לסלאו, אבי טולדאנו ותזמורת חיל־האוויר.

אושרה הנפקת אג"ח צמודות למחיר הזהב

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

ישראלים יוכלו בקרוב להשקיע בניירות־ערך צמודות למחיר הזהב. ועדת הכספים של הכנסת אישרה אתמול הנפקה ב־5 מיליון ש"ח של אגרות־זהב של חברת חמישה יזר, חברה המייצרת תכשיטי זהב. אגרות־הזהב יהיו צמודות למעשה למחיר הדולרי של הזהב, כפי שהוא נקבע בלונדון.

זו הפעם הראשונה שיהיו אגרות־חוב צמודות לזהב. ניירות־הערך ישאו ריבית של 2.5 אחוזים, ומועד פרעונן יהיה ב־1996. בתשקיף החברה נאמר, שתמורת ההנפקה תושקע בקניית חומרי־גלם וציוד.

ח"כ דן תיכון (ליברלים), אשר התנגד לאישור ההנפקה, אמר, שהיה צורך להכריז כי קנייה של אגרת־זהב כזו מהווה ספקולציה. לדברי תיכון, אין הציבור מוכן עדיין לסוג השקעה כזה.

עובדי „תדריאן" בחולון הכריזו סכסוך עבודה

מאת אשר שילוני, כתבנו בחולון

סכסוך־העבודה במפעלי קשר מערכות תדריאן בחולון נכנס אתמול לתוקפו, בהתאם להחלטת מזכירות מועצת הפועלים, לאחר שההנהלה לא נענתה עד יום א' בחצות לשורה של תביעות העובדים.

הבוקר יישלח מכתב, בהתאם לחוק, לממונה על יחסי־העבודה, שבו יודיעו על הסכסוך ועל תקופת הצינון.

מזכיר מועצת הפועלים, משה רינה, אמר לכתבנו, שבמשך כל יום אתמול נמשכו המגעים עם ההנהלה כדי לבוא לידי הסכם, אולם ללא תוצאות. המגעים יימשכו במשך שבועיים אלה. עיקר תביעות העובדים: הסכם שכר, שהמו"מ לגביו נמשך כבר שלושה חודשים ללא תוצאות.

נפתחה הוועידה הארצית של המועצה הציונית בישראל

מאת אתי דונאל, כתבת „על המשמר"

במעמד ראש הממשלה, יו"ר ההנהלה הציונית, סגני ראש הממשלה וחברי כנסת, נפתחה אתמול הוועידה הארצית של המועצה הציונית בישראל, בבנייני־האומה בירושלים.

בוועידה משתתפים 600 צירים, תלמידי תיכון, חניכי תנועות נוער, נציגי תנועות ההתיישבות, ארגוני נשים, התאחדויות עולים, ראשי רשויות מקומיות, נציגי מפלגות ועוד.

על סדר־יומה של הוועידה קבלת החלטות בנושא קידום הציונות בישראל, בחירת מוסדות חדשים ובחירת יו"ר חדש, במקומו של אריה צימוקי ז"ל, שהקים את המועצה הציונית ועמד בראשה עד יום פטירתו, לפני שנה.

הוועידה תחליט על עריכת מפקד ציוני בישראל ועל הכנת תוכנית לאומית לבלימת הירידה. בדיוני הוועידה ישתתפו הפעם גם נציגי המתיישבים ביהודה ושומרון, וכן נציגי הדרוזים הציונים.

אין בכוונת ירושלים להשיב תשובה מפורטת

(סוף מעמוד ראשון)
המוסמכים ולאחר מכן להשיב לו.

לא תשובה מפורטת

נודע, כי אין כוונה להשיב לבריטניה בצורה מפורטת. ד"ר ביילין יחזור למעשה על תוכן הודעת הממשלה מיום א' ויבטיח לשגריר בריטניה, כי וענונו לא נחטף מאדמת בריטניה.

דברי ראש־הממשלה יצחק שמיר אתמול, כי „הודענו לממשלת בריטניה שלא נעשה על ידינו שום דבר הנוגד את חוקי בריטניה", היו מכוונים כנראה להודעה ישראלית קודמת, בעקבות הודעת הממשלה.

בריטניה: תשובה מהירה

בריטניה הבהירה כי היא מצפה מישראל לתשובה מהירה על בקשתה להבהרות איך הגיע וענונו בכלא בישראל, לאחר שהדליף „סודות גרעיניים" לעתון בלונדון.

דובר של משרד החוץ אמר: „מובן שאנו מקווים כי התשובה תתקבל בקרוב".

שמיר: אין משבר אמון

אין לנו כל משבר אמון עם בריטניה. יש רק לחץ של אמצעי התקשורת בבריטניה. הם יודעים יפה שלא עשינו מאומה נגד החוקים שלהם. ויש לנו סיבות לא לומר את הכל. אמר אמש ראש־הממשלה יצחק שמיר, שהיה אורח העיריה ראש־העין, שם הוענקה לו אזרחות כבוד מספר אחד של המקום.

עוד אמר ראש הממשלה: „אני חושב שכבוא הזמן יידעו על הפרשה את הכל. בעתיד נמצא דרך למנוע מקרים כאלה.

בטקס הענקת אזרחות הכבוד אמר ראש הממשלה לתושבי ראש העין: „כי אם הגבול יעבור בקו הירוק, כפי שאבא אבן אומר, הוא יהפוך לקו דמים וגורלו של ראש העין יהיה שוב להיות ישוב ספר. אבל עם ישראל לא יקבל עצות כאלה כי הוא יודע היכן הערובה לבטחוננו ולשלומו. הארץ לא תחולק מחדש אמר יצחק שמיר.

למה תוקפים גאולה כהן

בהתייחסו להתבטאותה של ח"כ גאולה כהן אמר שמיר שאין מקום להתקפות עליה כי כנראה התכוונה לאנשים שמתנגדים לקיום מדינת־ישראל. ראש הממשלה אמר לתושבי ראש־העין כי אילו היה יכול לקבוע מה יהיה בגילגול הבא הוא היה מחליט להיות תימני.

שמיר הדגיש, כי לצבור צריך להיות אכפת עצם המקרה. יותר מאשר החיטוט בפרשת ועננו וריצה אחרי סנסציות.

ארבע הצעות לסדר

מנטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת מוסר:

יו"ר הכנסת שלמה הלל נקט אתמול בצעד חסר תקדים כמעט. כאשר העביר לוועדת החוץ והבטחון, ארבע הצעות דחופות לסדר היום, בפרשת וענונו. מבלי שהנושא יועלה במליאת הבית.

את ההצעות הדחופות הגישו אמירה סרטני (מפ"ם), גאולה כהן (התחיה), יוסי שריד (רצ) וחיים דרוקמן (מפדל). הנוהג המקובל בכנסת הוא כי הבית שומע את המציעים. השר הנוגע בדבר משיב, והח"כים מצביעים אם להעביר את הנושא לדיון נוסף באחת הוועדות. או להסירו מעל סדר היום. יו"ר הכנסת שלמה הלל, בהתחשב ברגישות הנושא ובפניה של מזכירות הממשלה, החליט לסטות מהמקובל, ולא לקיים דיון פומבי במליאת הכנסת בארבע ההצעות. הלל העביר אותן לדיון בוועדת החוץ והבטחון. דיוני ועדה זו נערכים כידוע מאחורי דלתיים סגורות. הלל לא חרג מתקנון הכנסת.

כונס נכסים לבית־שמש

(סוף מעמוד ראשון)

שלממשלה יוגש ערעור על ההחלטה למנות כונס נכסים.

יו"ר ועד עובדי מנועי בית שמש משה לוי מחה על קבלת ההחלטה אתמול ואמר שהיא מכשרת את סגירתו הקרובה.

באוצר רצו להעביר אתמול החלטה על סגירה מיידית של מנועי בית שמש, אך הצעתו של שחל מנעה קבלת החלטה כזו. באוצר מציינים שמינוי כונס הנכסים תורץ את פרישתה של חברת „פרט אנד וויטני" האמריקנית מחברת מנועי בית שמש.

החברה האמריקנית רכשה לפני כשלוש שנים מניות בערך של עשרה מיליון דולר ובאוצר חוששים שהיא תפעיל סעיף המאפשר לה למשוך את ההשקעה הזו.

מיליון דולר לחודש

לחברת מנועי בית שמש הפסדים תפעוליים של כמיליון דולר לחודש ועוד חוב מצטבר של כ־70 מיליון דולר עליו היא צריכה לשלם ריבית של כ־25 מיליון דולר לשנה.

בהודעת ועדת השרים שפורסמה לאחר הישיבה נאמר שיש בקרב השרים דאגה לגורלם של עובדי המפעל ובמיוחד לגורלם של 340 העובדים מבית שמש והסביבה המועסקים בו. הוועדה ציינה שאם ייסגר המפעל בכוונת הממשלה לתת עדיפות מיוחדת ליזמים שיקימו מפעלים בבית שמש. מפעל מנועי בית שמש אמור לייצר את המנוע של „הלביא".

משרד הבטחון: אין מנוס

עמדת משרד הבטחון ומשרד האוצר, בעקבות עבודת צוות בין־משרדי, היא שהמשך תיפעול „מנועי שמש" יעלה לקופת המדינה סכום של כ־130 מיליון דולר. בנוסף לזה מוערך הסיבסוד התפעולי הדרוש בשנתיים הקרובות בכ־25 מיליון דולר בשנה.

מקורות ביטחוניים מסרו לכתבנו הצבאי כי בעקבות קיצוצי התקציב במערכת הבטחון והמצב הכלכלי במשק, אין מערכת הבטחון יכולה לשאת בנטל שכזה. „בנסיבות שנוצרו לא היה מנוס אלא להמליץ על כונס נכסים ל„מנועי בית שמש" אמרו המקורות. כונס הנכסים שימונה בקרוב למפעל יהיה ככל הנראה כונס מפעיל ולא כונס מפרק.

גביש: אין מנהל

י. גביש מנכ"ל „כור" אמר אתמול לכתב „על המשמר" כי אין למפעל מנהל. איש אינו יודע מה קורה שם ואין גוף שאחראי למצב. לאור כל אלה החליטה הנהלת „כור" לא להיכנס למפעל זה. „הקונצרן יהל מו"מ עם משרד הבטחון על רכישת המפעל, ומשרד הבטחון התבקש לקחת על עצמו את הפסדי העבר. כן דורש נציגי „כור" במו"מ, שלמפעל מנועי בית שמש יהיה מעמד של ספק יחיד למנועי ה„לביא" אמר גביש. דרישה אחרת היתה כי השותף למפעל חברת „פרט אנד וויטני" מארה"ב לא תסתלק ויובטח כי הם ימשיכו בשותפות במשך 5 שנים מיום רכישת המפעל על ידי „כור". תנאי חשוב לדעת גביש היה הסכם מיוחד בין „כור" למשרד הבטחון שבמקרה שפרוייקט הלביא לא יתבצע, יהיה „כור" חופשי לצאת מהמפעל.

גביש מסר כי צוות בדיקה של „כור" נדהם לגלות כי אין מנהל והנהלה למפעל. זהו עוד מפעל מתכת שרבים כמותו בארץ ושלתעשיה האווירית אין שום עניין בו. „כור" הוא אינו מבין את כעס משרד הבטחון על שהקונצרן לא רכש את המפעל. לדבריו אין שום סיבה ש„כור" תרכוש מפעל כושל, שאין לו אפילו מוצר אחד בו הוא יכול להצביע על אפשרות פתרון לעתיד.

תמיכה לאלקטרוניקה

בחודש יוני האחרון דנה הממשלה במצב השורר בתעשיות האלקטרוניקה עקב הירידה בריווחיות היצוא והחליטה על הקמת קרן סיוע למפעלים שנקלעו לקשיים. הממשלה העמידה לרשות הקרן 30 מיליון דולר. לשם ביצוע ההחלטות הוקמה ועדה שקיימה מספר ישיבות בהם נדרבקו נתונים של מפעלים שהגישו בקשות סיוע.

רפול

(סוף מעמוד ראשון)

גאולה כהן החליקה בהתבטאותה הפומבית בנושא.

ג. כהן: הוא נאיבי

דבריו של הרמטכ"ל לשעבר הקפיצו את כהן. היא טענה כי רפול היה בעבר איש העבודה, הוא חדש בפוליטיקה, והוא גם חדש בתחייה. הוא נכנע ללחץ חבריו גם כיוון שהוא נאיבי מבחינה פוליטית.

בהקשר זה ראוי לדבריה יו"ר התחיה יובל נאמן לשבחים. נאמן היה אמנם בממ"ם, ובן גוריון אף ביקש לזרקו מהמודיעין בשל כך. אולם יש לו הבנה פוליטית מחודדת. הוא היה ממקימי „התחייה" והוא מושרש בסיעה זו. לדעתה ר"צ ומפ"ם רוצות להשתיק את הימין ולא להתווכח עם דבריו, היא התלוננה כי בעוד היא מקבלת מידע על חשב"כ רק בכנסת, לשריד ולר"צ יש מדליפים מתוך המוסד.

ישיבת הסיעה בוטלה

בעקבות המשבר החריף ב„תחייה" ביטל נאמן ישיבה של הסיעה שנועדה לאתמול. במקום זאת נקרא רפול לסדר ובישיבה בארבע עיניים עם נאמן, הוא נקרא למתן את התבטאויותיו ולא לקרוא תיגר על החלטות הסיעה.

ההתיישבות העובדית למען לב"י

במלאות מאה שנה להולדתו של דוד בן גוריון יוצאת קרן לב"י בפנייה אל ההתיישבות העובדת המושבים והקיבוצים, להרים תרומה למען בטחון ישראל. את הפנייה מלווים דבריו של בן־גוריון שאמר: „יסודו הראשוני של צה"ל הוא בטחון המדינה, אך אין זה תפקידו היחיד. על הצבא לשמש גם מרכז חינוכי חלוצי לנוער בישראל ולילדי הארץ והעולים. על הצבא לחנך דור בריא גופו ונאמן".

התק"ם

(סוף מעמוד ראשון)

מקורות באוצר אמרו אתמול שביום שני נפגשה צמרת משרד האוצר עם אנשי התק"ם כדי לקבל פרטים על מצבם הכספי של הקיבוצים הנתונים במשבר.

ועדה ציבורית

דובר מטעם התק"ם אמר אתמול שהתנועה פנתה לאוצר רק לאחר שעשתה מאמצים עצמיים ורק לאחר שעצרה תוכניות של הוצאה והשקעה שלא תאמו את מצב המשקים במצוקה. הדובר ציין שהתק"ם יהיה חלק פעיל במאמצים לפתור את המצוקות הכספיות של אותם קבוצים בקשיים.

התק"ם מבקש עזרה מן האוצר עבור שתי קבוצות של קיבוצים. קבוצה ראשונה מורכבת מקבוצים עם בעיות כספיות גדולות, ואילו קבוצה שנייה עם בעיות פחות מעיקות. לגבי הקבוצה הראשונה מבקשת התק"ם שתוקם ועדה ציבורית בראשות אישיות ציבורית ובהשתתפות פקידי האוצר, אשר תקבע למעשה את הדרכים לפתור את המצוקה הכספית בה נתונים חלק מקבוציה. לקבוצה זו למעשה תינתן סמכות להמליץ על שינויים הדרושים במבנה הכלכלי והמשקי של הקיבוצים במצוקה.

בעקבות התוכנית הכלכלית

לגבי הקבוצה השניה מבקשת התק"ם אשראים לטווח ארוך, כ־20 שנה, כדי לפרוס חובות בסך של כ־120 מיליון דולר לבנקים המסחריים. בתק"ם מציינים שאת האשם לחלק גדול מן הבעיות יש לתלות במצב שנוצר לאחר העליה הגדולה בשערי הריבית במשק ולאחר הפעלת התוכנית הכלכלית ביולי 1985.

בתק"ם אמרו שהתנועה תמשיך להפעיל את העקרון של העזרה הדדית במשקיה ושלאוצר יינתנו ערבויות וכל מה שקשור לרמות ההשקעה והצריכה במשקים.

ועננו שוכן בתא

(סוף מעמוד ראשון)

אולם הוא הצליח להערים עליהם ולאחר שהחליף מכוניות התחמק מן העוקבים אחריו והגיע למתקן הכליאה שבו מוחזק ועננו.

כתב עתי"ם מוסר, כי מרדכי וענונו הועבר עוד ביום א' לתא חדש מרווח ונוח יותר.

תא חדש ומרווח

בתאו החדש ישנם שרותים צמודים. כמו־כן הוא קיבל כף־חשמלית לצורך הרתחת תה או קפה. בתא מצוי ארון ספרים. וענונו לובש בגדים אזרחיים — מכנסי ג'ינס ונעלי התעמלות. פרקליטו של מרדכי וענונו, עורך־הדין אמנון זיכרוני, אמר אתמול לכתבת אי.פי. בישראל, כי מרשו עצור בבידוד מוחלט והוא חושש שלא יזכה למשפט הוגן.

בתוך שישה שבועות

זיכרוני סיפר כי ניפגש אתמול למשך שעתיים עם וענונו, וכי הוא מצפה כי כתב האישום נגדו יוגש בתוך שישה שבועות. הוא אמר כי אינו בטוח אם תוכן כתב האישום יותר לפרסום. זיכרוני סירב לומר היכן כלוא וענונו ובאיזה דרך הוחזר לישראל. „זו היא שאלת מיליון הדולר, אולם אין לי תגובה על כך" — אמר.

שוקולד וספרים

הוא הוסיף כי עד כה לא הורשו בני משפחתו של וענונו להיפגש עמו. לדבריו מצב רוחו אינו רע והוא ביקש אתמול כי יביא לו כמה חפיסות שוקולד וכן ספרים על ספרות ופילוסופיה. זיכרוני חזר ואמר כי וענונו חושש ממשפט חשאי ומקווה כי משפטו יערך בדלתיים פתוחות. זיכרוני הוסיף כי לדעתו חלק לפחות ממשפטו של וענונו יכול להישמע בפומבי.

„המשמר" עתון יומי
على الهمشمار جريدة يومية
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר חדרים 102—121. טל' 6—225125. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' סבונר 17. טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

צלצול מהיר

חיים אנורייאל, חבר ועד עובדי „מספנות ישראל"

המבחן האמיתי של קיסר

— כמו מפעל מנועי בית־שמש, גם אתם נמצאים תחת כונס נכסים. מה משמעות הדבר לגבי העובדים?

זה אוכר. שאין לנו זכות דיבור — רק בית המשפט קובע והוא הדירקטוריון. אז הוועדים לא יכולים להציג שום תביעות וההסתדרות לא יכולה להשיג שום הישגים. פעם ניסינו להרים את הראש · ולמחרת מצאנו את עצמנו בבית המשפט שפסק שמי שינסה להתחצף עוד פעם. יפוטר לאלתר ללא פיצויים. אז אנחנו הולכים עם דגל הלאום על הכתף ולא מדברים אחד עם השני שלא יחשבו שאנחנו מתכננים משהו. בכ"ש כמו בזמן פרעה לפני 4000 שנה.

— האם היתה פעם פגיעה בשכר?

השכר שאנחנו מקבלים נע בין 400־500 שקל — ממש כמו דמי אבטלה. וזה אחרי שפיטרו כבר 1022 איש. אפילו חווה „כור" התנצל. ובמקומו נקבע הסכם מפעלי חדש. כמו שכונס הנכסים רוצה אותו. זה ברור שהוא לא נתן לנו הסכם יותר טוב. אז אני לא יודע כמה עוד ירמסו את כבוד הפועל. בעידן האלקטרוני הזה עם כל השיכלולים מכניסים לנו רובוטים ואנחנו בחוץ כמו שזה קרה ב„אליאנס".

— אז מה אתה מציע לעובדי מנועי בית שמש?

אם היינו מתלכדים סביב „אתא" היה כש„אתא" תחת כונס נכסים לא היה קורה מה שקרה. זה התחיל ב„אל־על" והמשיך ב„טיב טעם" ובמספנות ישראל. ועכשיו זה מגיע למנועי בית שמש. או צריך להתלכד סביב מנועי בית שמש, כדי לתת להם תמיכה להגיע אפילו עד משבר ממשלתי. ואנחנו, מספנות ישראל, ניתן להם את כל העזרה וכל הידע שהם צריכים. אני גם חושב שזהו המבחן האמיתי של קיסר ושל ההסתדרות להלחם על פת לחמם של תושבי בית שמש ולא להפוך אותם לעוד עיירת פיתוח.

אתי רונאל

גרנות בסיום ביקורו באתונה:

המנהיגות הפלשתינית לא עושה די למען השלום

„היתה כימיה טובה ביני למלינה מרקורי"

מאת זאן כהן, כתבנו ביוון

אתונה. — מזכ"ל מפ"ם אלי־עזר גרנות סיים אתמול ביקור בן יומיים ביוון, שבמהלכו נפגש עם שר החוץ קארולוס פפוליאס, עם שרת התרבות מאלינה מרקורי ועם אישים במפלגות הקומוניסטיות, עם זו הנוטה למוסקבה ועם זו המצדדת ביורוקומוניזם.

גרנות הגדיר את ביקורו כמוצלח מאוד. הוא סיפר במסיבת עתונאים כי אמר לשר החוץ היווני שהמנהיגות הפלשתינית לא חשה נכון את הלוך הרוחות באיזור ואינה עושה מספיק למען השלום. לדברי גרנות, הסכים פפוליאס עם כל דבריו. פפוליאס אמר לו שהאשמה נעוצה בקהילייה האירופית שאינה לוחצת די על ערפאת בכיוון הנכון.

גרנות אמר שבפגישותיו העביר את המסר של מפ"ם לא רק לממשלת יוון, אלא גם למפלגות אחרות והציע נוסחה שתאפשר יציאה מן המבוי הסתום באזור. לפיה יסכימו שני הצדדים שיש רק להיות פתרון פוליטי ולא צבאי. מו"מ בין ישראל לבין נציגות מוסמכת של העם הפלשתיני על בסיס הכרה הדדית; ושישה חודשי מורטוריום על פעולות טירור מצד אחד ופעולות תגמול מצד שני.

„כימיה" עם מרקורי

גרנות סיפר על פגישתו עם מלינה מארקורי בהתלהבות ואמר: „נראה שהיתה כימיה טובה מאוד בינינו".

● נשיא אוניברסיטת בר־אילן, דיקנים, ראשי מחלקות ואנשי הסגל האקדמי השתתפו לאחרונה בסיור לימודי להכרת דתות המיעוטים בישראל.

אישי ציבור לא יקבלו טיפול „מחוץ לתור" בבי"ח בילינסון

על כך החליטו הרופאים הזועמים על פרסום מצד „יד מכוונת" נגד רופאים העוסקים ברפואה פרטית

רופאי בית־החולים בילינסון בפתח תקווה החליטו אמש למנוע מרופאים לתת שירות רפואי מועדף לאישי ציבור ובני משפחותיהם, ויראגו שימתינו בתורים ככל האדם.

הרופאים החליטו, כי בכל מקרה שעובדי ציבור ינצלו את קשריהם האישיים ויזכו בשירות מועדף, יפורסם הדבר ע"י ועד הרופאים באמצעי התקשורת.

כתבת עתי"ם מוסרת, כי באסיפה סוערת, מחו הרופאים נגד „היד המכוונת" מצד המעסיקים הרוצה לפגוע ברופאים העוסקים ברפואה פרטית, וזאת מתוך מגמה ברורה להסוות את כשלונם בניהול מערכת הרפואה הציבורית.

בשיחה הרגיש ד"ר וילקובסקי, כי הרופאים הביעו כעס ומרירות רבה בעקבות הפרסומים האחרונים בכלי התקשורת אודות „הרפואה הפרטית". הרופאים החליטו לפנות לשרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו ולמזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר כדי שיתערבו בעניין זה.

יו"ר ההסתדרות הרפואית ד"ר רם ישי אמר, כי הרופאים אינם מאיימים בעיצומים, אלא ממתינים לתשובת משרד האוצר בעניין חידוש המו"מ עימהם על תוספות שכר. (עתי"ם)

אנו משתתפים בצערה של חברתנו
מרי בלט ובני המשפחה
במות האם
רֶנָה פֶּרֶץ
ההלוויה תתקיים בקיבוץ מזרע ביום חמישי, י"א בחשוון תשמ"ז, 13.11.86, בשעה 15.00
קיבוץ מזרע

אסד „זרק עצם" לשיראק — שני בני ערובה „לא חשובים"

מאת ארנון יפה, כתבנו בצרפת וסוכנויות הידיעות

פריז. — המתנה של אסד לשיראק על פעולתו לסיכול נידוי סוריה — שיחרור שני בני ערובה הצרפתים בביירות, נתקבלה ברגשות מעורבים בפריס. שני המשוחררים קמיל זונטק בן 84, ומרסל קודרי 54, סורי בעל אזרחות צרפתית, אינם אלה שציפו להם פה.

אסד והאייטולות בטהרן שומרים על חמשה בני הערובה החשובים, שני דיפלומטים ועיתונאים. להמשך הסחטנות. חרף כל מה שעשה למענם, עדיין אין שיראק ראוי לאמון מלא בעיניהם. המחיר גבוה מזה של זונטק וקודרי הנחשבים כפחות־ערך מבחינת כוח הסחטנות.

השחרור טיפין־טיפין התקבל במרירות. „אירופה אחד" תיאר סחטנות זו כ„גועל־נפש".

אך השחרור מתואר באופן רשמי כנצחון דיפלומטיית שיתוף הפעולה, שמנהל שיראק עם דמשק ועם טהרן. שר החוץ ריימונד הודה לסוריה והביע תקווה כי הוא מבקש שחרור קרוב של האחרים.

הוא מסר, כי יחתום בקרוב עם שר החוץ האירני על הסכם לפרעון חובות צרפת בסך מיליארד דולר. ראש הממשלה ז'אק שיראק קיבל את בני הערובה בנמל התעופה. בנאום בו הודה לסוריה, לערב הסעודית ולאלג'יריה. הוא אמר, כי הממשל שמר על כבוד צרפת.

שני בני הערובה הובלו אל משרד החוץ הסורי בדמשק, אחרי ליל נדודים במיטה בבית מלון. שר החוץ הסורי הציג אותם בפני עתונאים ואמר, כי מדיניות צרפת במזרח התיכון איפשרה את שחרורם. „ליברסיון" כתב, כי בכך הכירה סוריה בעקיפין בתפקידה בלכידת בני הערובה.

הסורים רוחצו אותם והלבישו

(המשך בעמוד 14)

ר"מ צרפת ז'אק שיראק וה„עצם" שזרקו לו הסורים – קמיל סונטאג, בן ה־85. (מחבק את רעייתו) בנמל התעופה אורלי. (צילום: אי.פי)

„שיראק הסתבך בדבריו ולישראל אין עניין להגביר מבוכתו"

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

על אף פרסום הנוסח המלא של דברי ראש ממשלת צרפת ז'אק שיראק על־ידי ה„וושינגטון טיימס" שלשום, אין ירושלים מגיבה על פרסומים אלה.

באופן בלתי רשמי ציין אתמול מקור מוסמך בירושלים, כי נראה ששיראק הסתבך בדבריו ל„וושינגטון טיימס" ואין עניין להביך אותו יותר. ירושלים מעדיפה לרשום לפניה את הכחשות ממשלת מערב־גרמניה וצרפת לכך שה„מוסד" הואשם שביים כביכול הנסיון לפוצץ את מטוס „אל על" בלונדון, ולא לפתוח את הפרשה.

המקור גם הצביע על כך שצרפת ומערב־גרמניה תמכו בכנס שרי השוק המשותף בהטלת סאנקציות על סוריה בעקבות משפט הינדאווי, עובדה המדברת בעד עצמה והעומדת בסתירה לעמדה שאותה מכחיש שיראק.

רמון ותובע מגייסים לחשוף היקף התקציב לשטחים

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

אם לא יחשוף משרד האוצר את היקף התקציבים שהוא מפנה לשטחים, יפעיל חיים רמון בסיעתו. לטרפוד הצעת התקציב לשנת הכספים הקרובה.

במכתב ששלח אתמול רמון לשר האוצר הוא תובע גילוי מלא ומדויק של היקף ההוצאה התקציבית של הממשלה בגדה המערבית וברצועת עזה.

„שעה שהממשלה מקצצת בתקציבי החינוך, הבריאות והרווחה כותב רמון, רשאי הציבור לדעת וחייבת הממשלה לספר, מהו חלקם של שישים אלף המתנחלים, בעוגה הלאומית.

בכמה מאומות העולם, מדגיש ח"כ רמון, מקובל לפרט בחוק התקציב, את התפלגות ההוצאה התקציבית על בסיס גיאוגרפי, מידע זה חשוב שבעתיים, בתנאים הפוליטיים של ישראל, ואת כיוון שגורל השטחים המוחזקים שנוי במחלוקת ציבורית קשה, חשוב שהעם ידע כמה כספים מוקדשים ליו"ש ורצועת עזה בהשוואה למשל לגליל ולנגב.

יוזמת „שתו מים" של גולדשטיין אושרה בהצעת חוק

יוזמתו של ח"כ פנחס גולדשטיין להתקין מתקני שתיה למים קרים במקומות ציבוריים נכנסה אתמול לתוקף עם אשורה כהצעת חוק פרטית. מעתה והלאה יהיו במקומות ציבוריים הפתוחים לקהל כגון: בתי עסק או קולנוע, בתי ספר, בנקים ועיריות, מתקנים למים קרים. גם הסועדים יהנו מהחוק והבעלים ידרשו להציב יחד עם האוכל על השולחן קנקן מים קרים ללא תשלום.

„לא יהיה מנוס מתוספות שכר לשוטרים"

מצוקתם של השוטרים לא הדריכה את מנוחתם של חברי הכנסת. שר המשטרה חיים בר לב עמד אתמול לפני מליאה כמעט ריקה ושטח בפניה את הקשיים הכלכליים של השוטרים. הוא הסביר כי מלאכתו של השוטר היא רגישה ורבים בה הפיתויים החיצוניים ואם לא תמצא הדרך לשלם לשוטרים שכר יאות — הם יפרשו.

בר לב קבל כי המשטרה סובלת מתת כח אדם. במחוז תל אביב בלבד חסרים כיום כרבע מהשוטרים הרגילים במצבת כח האדם. שר המשטרה והמפכ"ל שלה הופיעו גם בפני וועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת בראשותו של ח"כ עוזיה עלי.

לוועדה נמסרו נתונים מדאיגים באשר להיקף הפרישה מהמשטרה. ועדת הפנים ואיכות הסביבה פה אחד הביעה דאגה מנטישת שוטרים וההשלכות הנובעות מכך על תפקוד המשטרה באיכות החיים במדינה.

הוועדה הגיעה למסקנה כי לא יהיה מנוס מחקיקה מתאימה להבטחת שכר השוטרים.

צבן: בקרוב "יאסר על המפרסמים ל„עבוד" על קטינים

פרסומת בלתי מבוקרת המיועדת לקטינים שמטרתה קידום מכירת מצרך או שרות העלולים לגרום להם נזק — תאסר בקרוב.

בהצעת חוק הגנת הצרכן שנדונה אתמול בכנסת נאמר, כי הקטינים אינם מבחינים בדרך כלל בין מידע ובין פרסומת. מעתה והלאה יקבעו כללים ברורים כדי למנוע הטעיית הקטין, ניצול גילו תמימותו או חוסר נסיונו. הצעת החוק אומרת עוד, כי אסור לנצל את מצוקת הצרכן כדי לקשור עיסקה בתנאים בלתי מקובלים או בלתי סבירים כדי לקבל עבורה תמורה מוגזמת. בדיון אמר יאיר צבן (מפ"ם) כי התודעה הצרכנית במדינת ישראל התקדמה במידה מסויימת בשנים האחרונות, אך היא עדיין מפגרת אחרי זו הקיימת בארצות תעשייתיות אחרות.

„הגנה ממשית על הצרכן תושג לא על ידי הכפלת מספר הפקחים, אלא על ידי הפיכת רבבות אזרחים למגינים פעילים על זכויות הצרכן" — אמר צבן. הוא תבע להחמיר בענישה לגבי יצרנים וסוחרים המטעים את הציבור בכל הנוגע לקנייה בתשלומים והריבית הכלולה בהם.

בבנק הפועלים תוכל לשלם את היטל הרכב בתשלומים וגם בהנחה

אם ברצונך לשלם את היטל הרכב בתשלומים, בנק הפועלים מעמיד לרשותך הסדר בלעדי המאפשר לך לשלם את ההיטל ב־4 תשלומים וגם לזכות בהנחה.

הבנק משלם עבורך את היטל הרכב ומחייב את חשבונך ב־4 תשלומים חודשיים שוים (ב־1.12, 1.1, 1.2 ו־1.3) בתנאים המעניקים לך הנחה בשיעור של 7.5%־9% מסכום ההיטל.

ההסדר יופעל מה־9.11.86־1.12.86

פרטים בכל אחד מסניפי בנק הפועלים.

בנק הפועלים בע"מ

קרמון|שיפרין|נעמן

הנשיא סיים ביקורו בניו זילנד יוצא לפיג'י

מאת כתב "על המשמר" הנלווה לנשיא

נשיא המדינה חיים הרצוג מסיים הבוקר ביקור נשיאותי בניו-זילנד ויוצא בדרכו לאי פיג'י. במהלך שיחותיו עם ראשי הממשל בניו-זילנד, ובראשם דוד לנאג', ראש הממשלה הסביר הרצוג באריכות את מדיניותה של ישראל בתחומים השונים הקשורים למזרח התיכון למדיניות הגרעין, ולשאיפה לשלום.

הנשיא אמר בתום שיחותיו, כי התרשם מכך שראשי הממשל שם מבינים טוב יותר עתה את בעיותיה של ישראל ומדיניותה.

הנשיא ופמלייתו נפגשו גם עם נציגי הקהילה היהודית בוולינגטון. הנשיא הביע את תקוותו כי תמשך העליה המוגברת של יהודי ניו-זילנד לישראל.

למרות מדיניותה התקיפה של ניו-זילנד נגד השימוש בנשק גרעיני, עלה נושא זה רק כמשפט אחד בשיחות של חיים הרצוג עם ראש ממשלת ניו-זילנד.

בג"ץ הוציא צו ביניים נגד גירושו של הנ"יה

בג"ץ הוציא אתמול צו ביניים האוסר על גרושו של עורך העתון "א שעב", אכרם הניה, עד סיום הדיון בעתירה שהגיש נגד גירושו.

כן נתן שופט בית המשפט העליון אליעזר גולדברג צו על תנאי המורה לאלוף הפיקוד להשיב בתוך 14 יום, אם ירצה בכך, מדוע לא יבטל את הצו.

בעתירה טוען הניה באמצעות פרקליטתו עו"ד פיליציה לנגר כי בצו לגירושו, שהוצא אלוף פיקוד המרכז אהוד ברק ב-2 בנובמבר, נאמר כי הדבר דרוש לשם הבטחת שלום הציבור ובטחון האזור. לדברי העותר, גם לדעת האלוף ברק, וגם לדעת הוועדה המייעצת שדנה בעירעורו על החלטה לגרשו, אין לו זיקה ישירה לפעולות אלימות-חבלניות, והם רואים בו פעיל פוליטי. הוא עצמו מכחיש שהיה פעיל בפתח.

לדברי העותר, בכתיבתו הוא מייצג קו מתון, התומך בהקמת מדינה פלשתינית, לצד מדינת ישראל. ואין הגיון כי מאחורי הקלעים הוא פועל אחרת מקו זה. "הפעלת אמצעי הגירוש כלפי מי שנידחב הקיום שלו הוא בתחום הפוליטי וניסקו הוא הגילה. הכרוז והשביתה הוא חירוש באמצעים שמפעילה מדינת ישראל בשטחים המוחזקים", נאמר בעתירה.

העותר מודע לכך כי במסקנות הוועדה המייעצת נאמר בין היתר, כי הוא תומך בפתרון בדרך של מאבק צבאי וכי היה לו גם קשר עם מחבל מסויים, אך לטענתו המסקנות הן חד צדדיות, ומבוססות רק על עדויות של אנשי שרותי הבטחון. (עתים)

חברי התזמורת הקמרית של פולין בהגיעם אתמול לישראל (ראה ידיעה). (תצלום: שאול רחמים)

48 ל"ליל הבדולח" צוינו בוינה באסיפות תפילות והפגנות

מאת יוסף גלילי, שליחנו באוסטריה

וינה. — 48 שנה ל"ליל הבדולח" 10.11.86-10.11.38 צויינו בוינה באסיפות, הפגנות ותפילות בבית-הכנסת העתיק היחיד שנשאר לפליטה בוינה ולא נחרם בליל זה. הרב חיים אייזנברג, רבה הראשי של וינה קרא בדרשתו לזכור ולא לשכוח את "ליל הבדולח" ואת השואה שהתרחשה בעקבותיו. הוא קרא למנהיגי בריה"מ לאפשר ליהודיה להתאחד עם העם היהודי.

בהפגנה שנערכה לציון 48 שנה ל"ליל הבדולח" ליד "כיכר האופרה" של וינה הופץ כרוז בו נאמר בין היתר: "בהיסטוריה של וינה יש לאנטישמיות מסורת פוליטית מושרשת. בזמן הנציונאל-סוציאליזם הוגלו ונרצחו 65 אלף מיהודי וינה. גם ב-1945, אחרי זוועות אושוויץ לא הוקעו שורשי האנטישמיות. יתירה מזו, 48 שנה אחרי "ליל הבדולח" האנטישמיות הוינאית הרדומה מאז פון-לוהגר (ראש עיריית וינה בפוגרום של נובמבר) ממשיכה לאותת בנורות צהובות. בבחירות ב-1986 באוסטריה".

הכרוז הוקרא בהפגנה של "המועדון הרפובליקני של אוסטריה החדשה" שנערכה כאמור אתמול בערב ליד כיכר האופרה בוינה. בהפגנה השתתפו יהודים מכל הזרמים, אינטלגנציה וינאית וחוגים מתקדמים בוינה.

בכרוז שהופץ לקראת הפגנה זו נאמר: ב"ליל הבדולח" נהרסו ונשרפו 42 בתי-כנסת 1950 דירות הוחרמו, ושוכניהם היהודים נזרקו החוצה; 27 יהודים הומתו ו-88 נפצעו קשה; כ-700 יהודים איבדו עצמם לדעת, 6500 יהודים נכלאו ו-3700 מהם הוגלו לדכאו.

ברלב: המשטרה לא יזמה את המעצר דה-לוקס של גוהל

"יד המשטרה לא היתה במעל" — טען אתמול שר המשטרה חיים בר לב בהשיבו לקובלנה של ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) כי נעשית הבחנה בין סוגי אסירים על פי יכולתם הכספית. בר לב הסביר כי במקרה של העצור זרח גוהל הסובל ממחלת לב, שהובא לבית החולים במלון בעל חמישה כוכבים, נעשה הדבר על פי הנחיות השופט והמשטרה איננה הכתובת הנכונה. מעבר למעצר של 48 שעות הסמכות והאחריות היא בידי בית המשפט.

יאיר צבן (מפ"ם) שהעלה שאלה זאת במסגרת הדיון בחוק לתיקון לפקודת בתי הסוהר אמר, כי לא יתכן שהחרות האישית תקבע על פי אמות מידה אחרות מאשר החוק מחייב: שנהיה כולנו שווים כלפיו.

שבח וייס (מערך) אמר, כי אין אצלנו אסירים של נסיבות גנטיות אלא אסירים של נסיבות סוציאליות.

חקירת משלחת אנשי השמאל — ביום חמישי

חברי "משלחת השמאל הישראלית" שיצאו לפגישה עם אנשי אש"ף ברומניה, הוזמנו לחקירה שתיערך ביום חמישי במשטרת רמלה.

לחקירה זומנו יו"ר המשלחת לטיף דורי וחבריה — יעל לוטן, אליעזר פיילר וראובן קמינר.

על הנחקרים הוטל להתייצב אצל ניצב משנה סנדו מזור ראש אגף החקירות של מחוז המרכז. (עתים)

משפחתו של הנעדר אסעד קובלת על הזנחה בטיפול בפרשה

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

"אני רוצה בחזרה את בני סמיר, שהוא עדיין חי ונמצא בידי נאיף חוואתמה" אמרה אתמול אמו אמיסה אסעד, לשר הבטחון שביקר אצל המשפחה בביתם בכפר בית-ג'אן ומררה בבכי מר.

אחיו של סמיר, מוניר אסעד אמר שלפי הידיעות שהגיעו לבני המשפחה סמיר נמצא אצל חוואתמה. "יש אצלנו הוכחות ברורות שסמיר חי וקיים" אמרו מוניר ואביו מוחמד. שר הבטחון סיפר למשפחה על המאמצים שנעשים לפתרון התעלומה. הוא סיפר לבני משפחת אסעד שהממשלה עומדת על כך שנציג הצלב-האדום ורופא יבקרו במקום שלפי חוואתמה קבור בו סמיר, לאחר שנהרג בהתפוצצות חיל-האוויר באי הארנבות, מול חופי לבנון לפני שנתיים, כפי שטוען חוואתמה.

אולם רבין הוסיף שחוואתמה מסרב.

רבין הדגיש "שלגבינו סמיר אסעד מוחזק כנעדר שמקום שביו אינו ידוע, עד שיוכח אחרת".

יוסף אסעד, קבל על כך שלאחר שלוש שנים וחצי המדינה "אינה יכולה לתת לנו תשובות ברורות. אנחנו כבר לא מדברים על שיחרורו של סמיר אנו רוצים תשובה לשאלה אם הוא חי או לו."

מאוחר יותר, בשיחה עם כתבים שנכחו במקום הוסיף יוסף, שכאשר הוא רואה בטלוויזיה שמדינת-ישראל מסייעת לשחרר שבויים אזרחי מדינה אחרת "נקרע לי הלב כי אנו מרגישים שכבר חצי שנה העגלה הזאת תקועה בבוץ ואיש לא משתדל להוציא אותה" אמר בהתרגשות יוסף אסעד, אחיו של סמיר.

רבין: החיילים הדרוזים אינם נהנים משוויון זכויות מלא

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

"בריעות, ויהודית לנו בממשלה תחושות אשמה אם הדרוזים בישראל עדיין לא נהנים מאותן זכויות כמו שאר אזרחי המדינה", אמר אתמול שר הבטחון יצחק רבין במהלך טקס הענקת מלגות לסטודנטים דרוזים, חברי עמותת מורי שנה בבית ג'אן לזכרם של 28 חללי האסון בצור.

"אני מרגיש תחושת אשמה כאשר חייל דרוזי לא מקבל אותן זכויות כמו חייל יהודי לאחר שיחרורו", הוסיף רבין. השר הבטיח לתקן את המעוות בכל הקשור בתחומי משרדו ולהעביר את המסר ליתר שרי הממשלה.

השר גם שיבח את התנהגותם של משפחות החיילים, אשר למרות האסון שפקד אותם מתמודדות באומץ עם בעיות הקיום ללא כל טרוניות.

בטקס הושמעה ביקורת על משרדי הממשלה שאינם מגלים רוחב לב, בבואם לטפל במשפחות החללים בני העדה הדרוזית. טאפט חוסיין, נציג המשפחות השכולות, העלה שורה ארוכה של בעיות וביקש משר הבטחון לעזור לתלמידים להשכלה והכשרה מקצועית עבור אלמנות ויתומים בכפר. הוא גם ביקש שמנהל מקרקעי ישראל יקצה קרקעות לבנייה למען המשפחות השכולות. ראש המועצה שאפיק אסר מסר לרבין תוכנית עבה עם פירוט בעיות הכפר. במקום נכחו הרמטכ"ל, אלוף פיקוד הצפון, וקצינים בכירים ממשמר הגבול, המשטרה ומאות דרוזים מכפרי הגליל, שהגיעו למקום למרות מזג האויר הסוער והגשם שירד בגליל המערבי.

מגדל המראות במתקן שנחנך אתמול במכון ויצמן

השמש הכזיבה את באי טקס חנוכת המתקן הסולרי ברחובות

מאת זהבה מוזס, כתבת "על המשמר"

מתקן המשמש כשלב ביניים בין הניסויים בתנאי מעבדה לבין הניסוי במגדל סולרי נחנך אתמול בנוכחות התורמים, נשיא מכון וייצמן למדעים, מועצת המנהלים של המכון, מדענים ואורחים רבים במכון וייצמן למדע שברחובות. איתני הטבע הוכיחו אתמול למדענים, כי למרות הכל הפרוייקטים היקרים והסבוכים ביותר תלויים עדיין בשיתוף פעולה עם הטבע. כשעתיים וחצי המתינו מדעני הפרוייקט הסולרי לשמש שתציץ בין העננים. המדענים נזקקו לה כדי שתאפשר להם להציג כיצד ניתן לקדוח בלוח פלדה שעוביו כעשרה מ"מ. כאמור שיתפה השמש פעולה רק לאחר הטקס למשך מספר דקות.

המתקן שנחנך אתמול יאפשר לבדוק לראשונה בתנאי שמש אמיתיים את הרעיונות והניסויים שבוצעו עד כה במעבדות השונות, בתנאי הדמיה של שמש. המתקן מורכב ממראה גדולה ששטחה כמאה מטר רבועים המורכבת מ-64 מראות העוקבות אחר תנועתה היחסית של השמש ומרכזות את האנרגיה לקרן רבת עוצמה בטמפרטורה של אלפי מעלות. הקרן תשמש להפעלת לייזר נסיוני להפקת אנרגיה, ולהעברתה בצינור חום תרמי במחקרים המנסים ליישם העברת אנרגייה באופן זה, שיאפשר בעתיד הולכה מאזורים עתירי שמש אל מרכזי אוכלוסין ותעשיה.

הגיעה התזמורת הקאמרית של פולין

התזמורת הקאמרית של פולין הגיעה אתמול אחה"צ מרומא לסדר של הופעות בישראל. עשרים ושניים נגניה יופיעו בקונצרטים בתל אביב, ירושלים, חיפה, באר שבע ורחובות במשך כ-10 ימים.

מנהל התזמורת פרנציסק'ק וויבראנציק אמר, בנמל התעופה בן גוריון, "שאין לייחס כל משמעות פוליטית לביקור זה". "אנחנו עוסקים רק במוסיקה" אמר.

חברי התזמורת מקווים לסייר בישראל בימים שבין הקונצרטים. הופעת הגאלה של התזמורת הקאמרית הפולנית תהיה ביום ה' בתל אביב בנוכחות ראש הממשלה יצחק שמיר. ביום ו', כהופעתה הראשונה תנגן התזמורת בקונצרט בפני חברי האקדמיה ע"ש רובין ותלמידיה. (עתים)

האודיטוריום בסינמטק החדש נקרא ע"ש גולדי הון

שחקנית הקולנוע גולדי הון הסירה אתמול את הלוט מעל שלט הנושא את שמה, כאודיטוריום של הסינמטק החדש.

האודיטוריום הוקם ע"י קרן ת"א לפיתוח במסגרת פרוייקט הסינמטק אשר השחקנית האמריקנית הידועה קיבלה עליה לגייס כסף להשלמתו.

האולם המרכזי שליד האודיטוריום ייקרא ע"ש סטן קיימן, שהיה אמרגנו של גולדי הון ומידידי קרן ת"א לפיתוח בארה"ב. קיימן גייס אישית סכום של 300 אלף דולר מתוך סכום של 1.1 מיליון דולר שנאסף עד כה. מנכ"ל קרן ת"א לפיתוח חנן בן יהודה מסר בטקס, כי העלות הכוללת של הסינמטק תהיה כ-2.5 מיליון דולר והוא ייפתח לקהל הרחב בקייץ הבא.

בטקס השתתפו גם ראש עיריית תל אביב שלמה להט וראשי קרן תל אביב לפיתוח בארץ. (עתים)

גולדי הון ולהט בטקס הסרת הלוט בסינמטק החדש (תצלום: ...)

הבריחה מן החופש

מאת ורד לוי

כולנו מכורים. מי לסיגריות. מי לטלוויזיה. מי לשוקולדים. מי לאשתו. מי לנשים אחרות. זה נכון שיש כאלה שמכורים יותר ויש שפחות. אבל העיקרון נשמר — כולנו מכורים. אנחנו דור של מתמכרים שחי בעידן השפע — שפע המותרות ושפע החופש. סביבנו אינסוף מוצרים, שירותים ותומרים מפתים, נעימים וטעימים. מה שנשאר לנו לעשות זה רק לבחור — למה להתמכר. כמה פעמים אמרת אתה לעצמך ולאחרים שהסיגריות אצלך זה רק עניין של החלטה, ובשניה שתרצה תוכל להפסיק לעשן בלי בעיה?

כמה פעמים אמרת לעצמך שאין דבר בעולם שאת רוצה יותר מאשר להיפטר מעשרות הקילוגרמים המיותרים האלה ואת יודעת שתוכלי לעשות זאת אם רק תתחילי?

אדוני היקר. גברתי הנכבדה. הרשו לי לנחש: האמת היא שאתם פשוט מכורים: לניקוטין, לסוכר, להרגלים שלכם, לפחדים שלכם או השד יודע למה.

את זה יגיד לכם ד"ר צים, פסיכולוג קליני, שגורס גם כי יש סוגים שונים של התמכרויות — אין דין התמכרות להרואין כדין התמכרות לממתקים, חס ושלום. ויש דרגות שונות של התמכרות ובכל מקרה לא צריך להתפס ליאוש כי ברוב המקרים (הקלים) מדובר בשינוי הרגלים. דבר מאוד (מאוד) קשה אבל אפשרי. ד"ר צים הוא מרצה לפסיכולוגיה באוניברסיטת בר-אילן ומנהל שירותי הייעוץ לסטודנטים שם. אבל (והוא מבקש להדגיש) — כל מה שיאמר בנושא ההתמכרות והגמילות מבוסס על נסיון העבר שלו, שבו טיפל בחיילים אמריקנים, יוצאי מלחמת וייטנאם, בבית-חולים בארה"ב שהתמחה בגמילה מסמים ואלכוהול, וכל קשר בין נושא הראיון לבין הייעוץ לסטודנטים בבר-אילן הוא מקרי לחלוטין.

— איך את מגדיר "התמכרות"?

זה מצב שבו אדם מרגיש שהוא לא יכול בלי משהו. זה אינו עומד בסתירה עם כך שייתכן שאובייקטיבית הוא טועה והוא כן יכול בלי המשהו הזה. אבל כשמישהו חש שחייו אינם חיים בלי x, הריהו מכור.

— ומי שמרגיש כך לגבי אהובתו?

פה כבר מתבקשת ההבחנה הראשונה — בין התמכרות לחומר לבין התמכרות לאובייקט. האובייקט יכול להיות אדם אחר, חיה, חפץ וכל מה שניתן להעלות על הדעת. הסוג הראשון, ההתמכרות לחומר המכיל, בדרך-כלל, התמכרות פיסיולוגית של הגוף נוסף להתמכרות נפשית מסוימת. בסוג השני, בולטת יותר הענקת משמעות מיוחדת של אדם לאותו אובייקט ובניית תחושה פנימית שלו, שאובדנו של האובייקט הזה יהיה "סוף העולם" מבחינתו. ההבדל המהותי בין שני סוגי ההתמכרות האלה הוא בכך שבראשון זה תהליך של האדם עם עצמו פנימה, ובשני מתחייב קשר למושא אחר, חיצוני.

— אז באמת יש התמכרות נפשית, להבדיל מהתמכרות פיסיולוגית?

בהחלט כן. הגוף מתמכר לחומרים כמו אלכוהול, סמים למיניהם או ניקוטין. אין ספק בכך.

— כלומר, תשובתך לוויכוח הנצחי האם המעשן מכור נפשית או פיסית, חד-משמעית?

לא. אני טוען שיש מידה מסוימת של התמכרות הגוף לניקוטין, וזה הוכח מדעית. אבל במקביל, ופה כבר יש צורך בהבחנה שניה מתווסף האלמנט הנפשי. אלא שבנוגע לאלמנט זה, השאלה המרכזית היא עד כמה יהיה קשה לאותו אדם להתמודד עם חסרון או אובדן של אותו חומר. ופה, ההבדל בין ניקוטין לסמים קשים הוא תהומי. כלומר יש תגובות שונות ורמות שונות של התמכרות פיסיולוגית, וביחס ישר לחומרתן יבואו תופעות הלוואי הנפשיות כאשר ינסה האדם להתמודד עם גמילה.

— כל מי שמעשן הוא מכור? מהם הקריטריונים?

המדד היחיד הוא מה שמוכן אותו אדם לעשות למען מושא ההתמכרות שלו או להשגתו. ברגע שהוא מוכן להזיק לעצמו ולסובבים אותו ולנקוט פעולות חריגות יוצאות דופן לגביו — אז הוא מכור.

— כך שאם אני מוכנה לצאת במוצאי-שבת גשום לנסיעה של 10 ק"מ על מנת לקנות סגריות...

אז את בפירוש מכורה, במידה מסוימת. ופה אני רוצה להביע הסתייגות קטנה: לגבי סיגריות, ממתקים והדברים מהסוג

הזה שהם לא התמכרות פרופר. אלא יותר הרגלים. נוצרת התניה מסוימת בין הסיגריה או הממתק לבין חוויה אחרת שאנו חווים. לדוגמה-אחרי ארוחה טובה. אחרי קפה. אחרי סקס. ואז, הסיגריה אמורה בעצם להעניק משמעות נרחבת או להקנות משנה-תוקף לאותה חוויה. זה הרגל. והרגלים אפשר לשנות גם אם זה קשה. כלומר, בהתמכרות לסמים קשים, האלמנט הפיסיולוגי דומיננטי. הקשיים בגמילה עצומים ולא מספיק להגיד — שנה את ההרגל. זה הבדל של שמים וארץ.

— אם זה כך, למה קשה כל-כך לאנשים שרוצים להפסיק לעשן — לעשות זאת?

אמרתי שאפשר לשנות הרגל. לא אמרתי שזה פשוט או קל. וחוץ מזה, זה שמישהו מצהיר על רצונו להפסיק לעשן עדיין לא מהווה ראיה לכך שהוא באמת מעוניין בזה. לדעתי, רוב המעשנים שמתים ולא מצליחים — לא ממש רוצים בכך. הם אוהבים את העישון ואת כל מה שכרוך בו, וקשה להם מאוד לוותר עליו. צריך מאוד מאוד לרצות. זה התנאי הראשון.

— האם כולנו נוטים להתמכר במידה שווה או שיש כאלה שיש להם נטיה התמכרותית מוגדלת?

אם מדברים על סיגריות ודברים מסוגן, בלתי-ניתן להוציא מכנה משותף או לצאת בהכללות. המיגוון רחב ביותר בגילאים, בשכבות השכלה, בכל. לגבי סמים ואלכוהול — זה כבר סיפור אחר. פה בהחלט אפשר לומר שאנשים עם בעיות ראשוניות ביצירת קשר ובהתמודדות עם בעיות, הם בעלי נטיה חזקה יותר להתמכרות. יש גם אלמנט ה"אנטי-חברתיות" שמתוסף למאפיינים האלה, מה שמסביר את האחוז הגבוה יחסית של התמכרות בקרב בני-נוער.

— נחזור למקרים הקלים. אספן מושבע של מכוניות עתיקות שמשקיע שעות רבות וממון בשיפוץ עתיקות חלודות, הוא מכור?

לכולנו יש תחביבים שמטרתם העשרה. אם אותו אספן מוכן לתחביב להרוס יחסים עם בני המשפחה, לרושש אותה, ואם ניכר בו ששום דבר לא מהווה אצלו שיקול להוציא שיפוץ המכוניות — יש פה בפירוש מידה של התמכרות, עם כל הקונוטציות השליליות וההרסניות שבה.

— מה לגבי אוכל? אפשר להיות מכור לו?

ועוד איך. אוכל זה דבר ראשוני ביותר. ההתקשרות הראשונה שלנו עם העולם נעשית דרך האוכל ובאמצעות הפה. יש הרבה מאוד התמכרות בנושאים שקשורים לאוכל וסובבים אותו. למשל, אנורקסיה נברוזה — דרך של מחאה של הילד נגד הוריו או נגד החברה. ואז, דרך המזון, על-ידי הרעבה עצמית והקאה של כל מה שבא לפיו, הוא מוחה. או להיפך — אכילה כפייתית. גם זו דרך של אנשים לברוח מהתמודדות עם בעיות אובייקטיביות שיש להם והם בעצם הופכים את בולמוסי האכילה לבעיית הבעיות ולנושא ההתעסקות המרכזית שלהם עם עצמם.

— ובגלל זה הדיאטה כמעט בלתי-אפשרית עבור אנשים כה רבים?

גם בגלל זה וגם בגלל שזה, שוב, עניין של שינוי הרגלים מאוד מאוד ראשוניים. בקשר להרזיה הייתי מציין דבר חשוב נוסף: גם את הצהרות האנשים בדבר רצונם לרזות יש לקחת בערבון מוגבל. יש הרבה נשים וגברים שפוחדים מאוד מתדמית חדשה — מה יעשו כשיהיו פתאום רזים והטובים? יש לפעמים פחד גדול מהצלחה. כך שרבים פועלים בתוך מין מעגל סגור כזה. אני לא אומר שזה המצב אצל כל מי שטוען שהוא רוצה לרזות. אבל זה קיים. לא תמיד מה שנראה או נאמר על פני השטח הוא מה שמתרחש במוחו ובגופו של הרוכר.

— זה יהיה נכון לומר, שאנחנו היום חברה יותר "מכורה" או "התמכרותית" מזו של פעם?

יש בזה משהו. אין ספק שאנחנו יותר חומרניים ויותר יודעים ויכולים לפנק את עצמנו. כל העניין של "חברת השפע" מותיר את רישומו ויש לו קשר לנושא שלנו. אבל לא פחות משמעותי מזה ואולי יותר הוא — השפע בחופש. אנחנו היום מצויים במצב יחסי של הרבה יותר חופש ודמוקרטיה מפעם. לרוב האנשים, יש בעיה עם החופש הזה, ובכלל, עם "עודף בחירה". אנחנו לא כל-כך יודעים מה לעשות עם זה. ולא פעם, מנסים לברוח מהתמודדות.

כיבוי-ריאות

מאת יוסף שמי

בשנות השישים הכנתי תחקיר אודות תעשיית הטבק, העישון והגמילה. בין אנשי שיחי היו שר תעשיית המזון, שר הבריאות, שר המסחר, כמה רופאים ובינהם פסיכולוגים. המחקר נערך בפולין שם עבדתי, בשבועון רב-תפוצה. תוך כדי העבודה התגלגל לידיי מסמך מקורי שהוכן על-ידי מרכז מנאאירובי, אשר הופנה אל ארגון בריאות עולמי. עוסק על הקשר שבין עישון ובין סרטן ריאות ועל מערכת הנשימה בכלל.

כמקובל, פניתי למשרד תעשיית המזון וביקשתי תגובה. התגובה היתה מפתיעה עד מאוד. נעניתי כי — ראשית כל זו השערה בלבד. אין לטענות האיש שום תמיכה ממקור אחר. וכן כי הם זקוקים להכנסות ממכירת סיגריות, שהרי זו הכנסה בסדר גודל של חצי מיליארד בשנה... וכך, בכל פעם כשאני חוזר לנושא העישון אני רואה לנגד עיני את הכוחות שמאחורי הקלעים, כוחות כלכליים, אינטרסנטים, המעוניינים בהמשך העישון.

עישון אינו מכת שמים. עישון זה סך הכל הרגלי התנהגות, הרגלים המעוצבים על-ידי אירועים יומיומיים, אורח חיים, חיקוי, אופנה ועוד. ילד קטן רואה סביבו מעשנים "מבוגרים", כגיל העשרה, בבית-הספר הוא רואה את המורה מעשנת הוא רואה מעשנים בסרטי קולנוע בכל מקום ציבורי וכמובן, בבית. להיפרד מילדות פירושו — להתחיל לעשן. וכשהוא מתחיל קשה לו לחדול. נדמה לו, ברגעים קשים, שזה מקל עליו, פורק מתחים, תיסכול, מבוכה. עם הזמן הופך העישון גם לצורך נפשי וגם לצורך פיסיולוגי.

מחלה קטלנית

לניקוטין, וגם למרכיבים אחרים שבעישון, יש השפעה על מערכת העצבים, ומערכת העיכול; חוקרים מסויימים טוענים גם כי עישון בשילוב עם מחלות מסויימות עלול לגרום לאין אונות (אימפוטנציה). העישון גורם להאצת הפרשה של מיצי עיכול, ועם הזמן להופעת קיבה-קיבה. תהליך זה מלווה בדרך-כלל באכילה מרובה וכמובן, בעלייה במשקל. למרבים בעישון, לפחות לחלק יש בעיות קשות במערכת הנשימה, כולל ליקויים ב"אוורור" הריאות, דלקת כרונית של הגרון ושל הצינוריות, והרגשה לא נעימה בפה, במיוחד אחרי השינה. אין פלא אם כן, שכל רופאי הספורט דורשים מה"מקצוענים" לוותר על העישון. אך עיקר העיקרים בעישון הוא החשיפה לסרטן הריאות, מחלה קטלנית "המצטיינת" באחוזים הגבוהים ביותר מבחינת האפשרות לחלות בה. נוסיף כאן, כי לא מעשנים הנמצאים בסביבה מעשנת חשופים לא פחות להשפעתו המזיקה של העישון.

במדינות רבות התפתחה מערכת הסברה מקיפה. נחקקו חוקים המגינים על הלא-מעשנים, ובין השאר אסרו על עישון במקומות ציבוריים, בבתי-ספר ועוד. ההסברה,

העישון אינו מכה משמיים, אך הוא מכה קשה ומסוכנת עד סרטן-הריאות ● הדרך רצופה מרעין בישין נוספים ● מוטב להתמכר לגמילה

וכן איסור פרסומת לעישון, נתנו תוצאות חיוביות לפי הדוגמה הקלאסית – ארה"ב. אך יצרני הסיגריות לא מוותרים, הם יצאו במיבצע מכירות בארצות העולם השלישי, והמכירות שם "מפצות" במידה רבה את בעלי המניות על ההפסדים, שנגרמו להם בשל ירידה מסויימת במכירות, במדינות אירופה וארה"ב. אך העצות הטובות וההסברה לחוד והמציאות לחוד.

"להדליק סיגריה"

הגמילה מהעישון קשה, גם בשל דפוסי התנהגות, וגם בשל קשיים פסיכו-פיזיולוגיים. קשיים בשל דפוסי התנהגות ידועים – "צריך לעשות משהו עם הידיים", כשפותחים בשיחה עם נערה, עם ה"בוס" וכו'. זה כבר עניין שבשיגרה "להדליק סיגריה", לפני פגישה עם היושב בקומה העליונה של בניין בנקאי. הדוגמה באה מלמעלה, אך הבעיה העיקרית היא פסיכו-פיזיולוגית. הרוצה להיגמל מעישון אינו מסוגל לעבור את הימים והשבועות הקריטיים בשל "קשיי ריכוז".

העישון מורכב מכמה פעילויות הנותנות "תעסוקה" לידיים, תעסוקה "המפרקת" את העצבנות והמתח. למורגלים לעישון יש גם בעיה תיפקודית, בשל הצורך הנפשי בכמות מסויימת של ניקוטין. "צריכת" ניקוטין אינה דומה לצריכת חלבון. לא מתים מחוסר ניקוטין, אך הגוף המורגל למנה מסויימת של ניקוטין מתפקד פחות טוב כשהוא חסר. לכן כה קריטית התקופה הראשונה של הגמילה. התקופה הראשונה היא חודש, חודשיים, רבע שנה ואף יותר. יש רבים המצליחים להפסיק לעשן לזמן מה, וחוזרים לסורם אחרי כמה שבועות בשל "הרעב לניקוטין". יש החוזרים לעישון, בשל העובדה שבבית כולם מעשנים וקשה לעמוד בפיתוי.

הבדל עצום

יש לציין כי מידת ההיחשפות למחלת סרטן ולמחלות אחרות תלויה בכמות הסיגריות הנצרכות על-ידי אדם ואדם. יש הבדל עצום בין מעשנים "קשים" ובין מעשנים "קלים". יש הבדל בין מעשן צעיר ובין ההשפעה המצטברת של העישון על בני אדם שעדיין מעשנים או שהפסיקו. אין זה נכון שאחרי שנים רבות של עישון אין כבר "תקנה" לנזק שנגרם. עם זאת כל מעשן צפוי למחלות השונות. אך העישון מעלה פי כמה את הסיכון הקיים ובמיוחד למי שיש לו פגם תורשתי, או תנאי חיים ועבודה המסייעים להופעת מחלות העישון.

עד כמה "קל" להיגמל מעישון אפשר לדעת מתצפיות על חולים שעברו התקף לב קשה, או ניתוח לב פתוח ואשר "מנתקים" את עצמם מההרגל. אלה, לרוב, לא חוזרים לעשן, אם כי ישנם גם מקרים אחרים.

שדה-מוקשים

התמכרות לעישון ניתנת לתיקון כדרך-כלל, אך לא כן הדבר בהתמכרות לסמים קשים; הכוונה למורפין, הרואין, קראק ועוד. הסטטיסטיקה אומרת כי הגמילה מצליחה, במקרה הטוב, ב-20 אחוז, במקרה הגרוע באחוזים בודדים בלבד. הגמילה, לרוב, כרוכה באישפוז במוסד סגור. יש תקופות של סבל קשה, ופיוי באחד. וכדי להקל על הרוצים להיגמל נותנים להם תרופות, האמורות לבוא במקום הסם, אך תמיד ישנה "כמובן, סכנה שתוך, כדי טיפול הגמילה יתמכר האיש לחומר "במקום". את השימוש בסמים אפשר להמשיל לכניסה לשדה-מוקשים, קשה לסגת מבלי להינזק.

סקרים חלקיים הוכיחו כי יש עליה בשימוש בסמים מאז מלחמת לבנון. הארץ הצפונית הזו..היא מקור לסמים "זולים". ההברחה יחסית פשוטה. השוק הקיים מושך רבים. הרוצים להשיג כסף "קל". למרות הנסיגה שלנו מלבנון עדיין יש הברחה משמעותית של סמים, אשר מלבד סיפוקם את הצרכים המקומיים –..הישראליים, מהווה גם קרש קפיצה להברחה למדינות שמעבר לים.

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עריכה אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

הרגלים "מגונים"

מאת רונית מורגנשטרן

אין אדם שלא מרפר לו את חייו בכמה וכמה הרגלים, מעין רפלקסים מותנים שמופתים את האנרגיה שאנחנו משקיעים במאמץ להיות. הקפה של הבוקר, או הסייסטה של אחרי הצהריים, לשתות את התה סוכר בלגימה אחת או בכפית כשהוא רותח ורותח — הדברים האוטומטיים הקטנים האלה, שאנחנו אפילו לא שמים-לב כיצד הפכו לחלק בלתי נפרד מחיינו ומאישיותנו ושבכל כך קשה להיגמל מהם בשעת הצורך.

אלה הרגלים נאיביים, לא דרמטיים, בלתי מזיקים. ואולם יש גם הרגלים "מגונים" יותר ואפילו מזיקים, שאנחנו מאוד נהנים אמנם כאשר אנו עוסקים בהם, אבל מאוד לא נהנים מעצם העובדה שאנו עוסקים בהם, והיינו מאוד שמחים להיפטר מהם. מה שמסבך אותנו גם ברגשי אשם. מדובר בהרגלים כעישון למשל, אכילה כפייתית, נהייה אחר ממתקים, כסיסת ציפורניים, תלישת שערות, פקיקת אצבעות, הרגלים מיניים — יחסים רק בחושך, רק באור, אוננות כפייתית מספר פעמים ביום וכו' והרשימה יכולה למלא גם כמה עמודי עיתון. ההרגלים "המגונים" יותר הם הרבה יותר כפייתיים ונעוצים בסיבות פסיכולוגיות הרבה יותר דרמטיות וסבוכות. הפסיכולוג ד"ר דוד רודיו מבחין בין ההרגלים האוטומטיים הנאיביים שנמנו בראשית הרשימה לבאים אחריהם, בכך שהאחרונים הם כפייתיים עד כי אין לנו שליטה על ביצועם. אומר ד"ר רודיו: "לשתות קפה בבוקר או ללכת הביתה תמיד באותה דרך אלה לא הרגלים דרמטיים, הם קשורים ברפלקסים מותנים שפיתחנו במשך הזמן".

שאלות כמה שקדרי התנהגות אוטומטית?

בדיוק. אנחנו לא יכולים תמיד לחשוב את הצעד הבא בהתנהגותנו, אז מפתחים תגובות רפלקסיביות. זה מוריד מהאחריות על החיים, מהמאמץ וההתנהלות שלנו אליהם. יש לנו שליטה ברצונות האלה. הרגלים כמו כסיסת צפרניים זהו הרגל שאין לנו שליטה עליו. הרגלים כאלה הם צדדים מאוד דרסטיים באישיות. זה כבר מעבר להרגל, כי זו כפייתיות — אנחנו עושים דברים למרות שאנחנו רוצים לא לעשות אותם, אבל אין לנו שליטה על כך. כמו מישהו שמאונן 6-7 פעמים ביום באורח כפייתי, לעומת מי שמאונן פעם פעמיים בשבוע, ואז זה לא כפייתי".

ממה נובעים ההרגלים הכפייתיים?

כל הרגל וסיבותיו הוא. כסיסת צפרניים יכולה להיות תוקפנות אוראלית, אצל אחר זה בא באמצעות ניבולי פה ואצל השני בכסיסת צפרניים.

ועישון?

עישון זה משהו אחר לגמרי. הוא בא מתוך הצורך למצוץ. הפה הופך לאיבר אירוטי עוד בילדותנו המוקדמת. הסיפוק של האכילה והמגע הופך לאיזשהו אלמנט ביטחוני. כלומר, התינוק חש שאם עוד רגע הוא לא ישביע את רעבונו הוא ימות. ואחרי היניקה הוא נרגע. מאוחר יותר, בכל מצב של מבוכה וחרדה נוהגים ילדים להכניס אצבע לפה. זו מעין שליטה על מצב של חרדה. חזוה ואנו חיים תמיד עם איזושהי חרדה קיומית. או עישון זה ברווק להיפך — הוא ביטוי לחרדה.

ומה בדבר ההשפעה של הניקוטין, אין לה קשר להתמכרות להרגל העישון?

זה נכון שלטבק יש השפעה משלו וזה מבסס ומחזק עוד יותר את ההרגל, שהופך אצל 90 אחוז מהמעשנים לכפייתי. יש כעשרה אחוזים שאצלם העישון הוא לא כפייתי. הם יכולים לעשן או להפסיק ושוב לעשן ושוב להפסיק כרצונם.

ומה לגבי אכילה כפייתית?

אדם שמגזים באכילה זה אדם שבצורה כפייתית חייב תמיד לספק את הרצונות שלו. מי שמגזים באכילה מגזים גם במין וגם בדברים אחרים. כי התאבון שלו תמיד גדול. כלומר אכילה כפייתית יכולה להצביע על איפיון כללי של אישיותו של אותו אדם. כן, זוהי אישיות מגזימה. אנשים שלא מסתפקים במועט, תמיד מגזימים בסיפוקים הפיזיים שלהם.

אבל הרבה מהם עושים דיאטות.

90 אחוז מהם עושים דיאטה רק כדי להעניש את עצמם בגלל רגשי האשמה על שהם אוכלים יותר מדי. ואפילו לא נותנים מזה, כי הם בדרך-כלל בולעים ולא לועסים. הדיאטות האלו לרוב לא עוזרות ואנשים אלה חוזרים לסורם תוך זמן קצר.

הילדים העזובים של המזה"ת

מאת חיים אסא

בימים אלו רבים מאתנו מרבים להרהר — אם עמוק בתת־ההכרה ואם במלל גלוי — בשאלת הישרדותה של מדינת ישראל. כמו חדרה לתודעתנו בועה זעירה ומאיימת, המורשת על נימים מקורשים, שבני מדינות אחרות אינם מהרהרים בדבר קיומם. אין אנגלי שיהרהר על ענייני הישרדותה של בריטניה, גם לא הודי ולבטח לא סיני.

מי זאת הבועה השטנית? מהם מרכיביה? האם היא אמיתית או שמא היא פרי דמיונם של חגגים היהודיים הטבועים בנו?

טונות של דפים נכתבו בנושא. ספרים, חוברות, נאומים ותאוריות. אינני יודע מהי האמת. אולי היא כוללת את כל האמירות הללו, אך כמו כל יהודי טוב, הריני להוסיף עוד נקודת מבט אחת שיש לה גם אספקט מדעי — "תורת ההזנחות".

מובן איפוא, שקיימת שאלה ראשונית יותר משאלת השרידות, והיא — האמנם קיים הכרח בקיומה של מדינת לעם יהודי? בזאת אינני עוסקים. מניחים שאנו מבקשים את שרידותה של המדינה ווהי הנחת־יסוד.

הפתרון המדיני נמצא במפגש בין אזרחים מן השורה, פלשתינים וישראלים, שנציגיהם המוסדיים כפותים באובססיה של "לא לעשות טעות" ■ תיאוריה

מרבית המחקרים בפסיכולוגיה של הילד מצביעים על ערעור נפשי של ילד כתוצאה מחשיפה למציאות עמוסת סתירות והחשיפה למציאות לא צורקת (לדעת הילד). יש בתגליות האלה של "כיעור", "קושי" ו"חוסר אונים" כדי להכות בנפשו מכות חשוכות מרפא. הגרוע מכל נעוץ בתחושת "העזיבה". ילד עלול לפתח תחושות עזיבה עקב נסיבות שונות (גם לא אמיתיות), לבטח אם קיימות עובדות ברורות המעידות על כך. הסינדרום המתחולל בנפש "ילד עזוב" שכזה, נעוץ במושג ה"אי־ודאות" הוא אינו יודע להניח את האצבע על נקודה מסוימת, כזו שתהווה הסבר לתחושותיו, שהוא שונא אותן או לפחות לא מרוצה מהן, ולכן גם מעצמו. הוא אינו מודע לסינדרום המטורף שאחז בו.

את מה הוא חוקר? לפני שנברר מה הוא חוקר, ננסה לברר כיצד הוא חוקר. ראשית נרמה לו, שהוא חוקר באופן טבעי כלומר, הילד־אזרח אינו מודע לקיומו של הסינדרום כלל למצבו ולתאוריית הילד העזוב, שהנצה במוחי זה עתה. הפעולה היחידה שהוא מבקש לעשות הינה — להיאחז במשהו. הניסיון הזה להיאחז מונע על־ידי דחף פנימי בלתי מובן לילד, ומובן שהוא בלתי רציונאלי. לעומת זאת, נסיון האחיזה עצמו הינו רציונאלי למהדרין. הוא מתחיל לבחון בעיניים פקוחות מאוד את הנעשה סביבו, את פעולות הוריו, חוקר כל משפט המתעופף משפתותיהם, וגם לאחר שחקר וקיבל תשובה לא מספקת כמובן — ולעולם יקבל תשובה לא מספקת, משום שזהו לב ליבו של הסינדרום — תמשיך האלה המציקה ותנוע בתוככי תודעתו באופן עמום.

מתקבל תהליך (דיאלקטי) שיש בו שני צעדים ברורים מן הסוג הבא: צעד לא רציונאלי ואחריו צעד רציונאלי. הצעד הלא רציונאלי, דוחף את הצעד הרציונאלי החוקר, שאינו בא על סיפוקו ומפמפם את הצעד הלא רציונאלי הבא. מדי פעם חלה איזו רגיעה, העשויה להופיע בעקבות מנה מקרית של סם משכר, או שקר פרובינציאלי, שמוגע לאטמוספירה המתמעטת שלנו, והילד עט על השקר הנבוב, מנסה להיאחז בו, ואפילו משתעשע מעט בהרגשה שהכל בסדר, אך לפתע מתגלה כקנה רצוץ.

נירדוזה, דכאון, ניכור, חוסר רצון להשתתף, ומרדת דת, הצטופפות תחת צילה של כנסיה זו או אחרת, בריחה אינטסופית ועוד מלים מוכרות — כל אלה הם סימפטומים שאותו ילד מפתח ואז, עקב היותו ילד בעייתי, הוא מקבל על הראש, נענש, מושפל, והסינדרום פורח ופורח...

יותא עלי להוכיח שילד עזוב שקול לאורח ישראלי. יותא עלי להוכיח כי אורח ישראלי הוא ילד במדינתו. אין לי כוח להוכיח זאת משום שמי שמבקש הוכחה — אין סיכוי לשכנעו בכל צורה, ומי שחש בתקפותה של האנאלוגיה הזאת מוזמן להמשיך ולעיין במאמר.

השלב הלא רציונאלי בילד האורח הישראלי — כבר טבוע עמוק בנבכי נישמתו. הסיבות לכך הן עמוקות ביותר, והתרופות לסיבות הללו חשובות לאין ערוך מן הדיון שלפנינו. אני מתייחס לצעד הרציונאלי לצעד החוקר והשואל, אותו צעד המבקש נקודת אחיזה, ואולי סם תרדמה רגעי ולבטח לא לפורמליזציה שלו. הוא חוקר זהו. הוא אפילו אינו מודע לכך שחקירתו תגרום לו מפח־נפש, שקיעה נוספת ומנה מחודשת של "תחלואה נפשית". את מה הוא אם כן חוקר?

הוא אינו מפסיק אפילו להרף לחקור את היחס אליו. כל משפט, מעשה או פעולה שמבצעים הוריו — הוא בודק דרך משקפי ה"איך זה מתיחס אליי" כך פועל הילד. האורח לעומתו שואל את אותה השאלה לגבי כל החלטה שלוקחים או לא לוקחים הוריו הממלכתיים. הוא מפתח רגישות נוראה לגבי כל פסיק או גיהוק. האם עוכרים עליו? משקרים אותו שוב? נוטשים אותו? מזניחים? כל החלטה לא נכונה (בעיניו) הופכת לאסון. כל גיהוק לא מרויק מוריד את מפלס "הרצון הטוב", GOOD WILL, שלו. בשלב מסוים, גם כאשר יש להוריד כוונות טובות. אך ההחלטות אינן נקיות — הופך העניין לטראומה קשה. כך על כל פנים נראים פני הדברים.

עברכם הנאמן, שכותב שורות אלו מתוך אותו דחף לא רציונאלי עצמו, ויורק מלים מתוך גלגלי סינדרום העזיבה, גילה לפתע בעיה קשה. הוא גילה שלא קיימים שום קריטריונים להחלטה נכונה. מהי החלטה נכונה? ובכן, כדי שנוכל כולנו, מוכי העזובה, להמשיך ולהשתכשך בשעשועי הנפש, אנו חייבים קצת סיסטמטיקה. משהו מעין מחשב שמכניסים לו את נתוני הבעיה, ולאחר שהוא מעברם, מופיעה על הצג הוראה — "היכנס לדכאון".

לדוגמה, ורק לדוגמה, נתבונן בבעיה הפלשתינית, או במלים אחרות — בקונפליקט ישראל מול אש"ף.

ישראל־פלשתין: משחק

כפי שאתם שמים לב, יש במשחק הזה שני שחקנים (לא כולם ערים לעובדה הפשוטה הזאת. ישראל — שחקן אחד ו... שחקן שני. כאשר אנו אומרים "ישראל" ... הכוונה? לממשלה? לאזרחים? ... שקיים הבדל, ואפילו הבדל תהומי ... אש"ף. יש אש"ף ויש פלשתינים ... פלשתיניין פליטי־לדיעוב. ... מתבצע בין ממשלת ישראל לאש"ף.

להלן המשחק — לכל צד קיימות ... אפשרויות להתייחסות אל ... מקצועית — לכל צד יש שתי אפשרויות:

אפשרות אחת (אסטרטגיה 1) — מו"מ מדיני וניסיון...

אפשרות שניה (אסטרטגיה 2) — מאבק אלים עד חורמה.

את המיפגשים בין האסטרטגיות האפשריות נרשום בטבלה. לכל ... אסטרטגיה של אש"ף לאסטרטגיה של ישראל יש תוצאה. בשפה מקצועית ... התוצאה הזאת בשם — מחיר ... שלכל צד התוצאה היא שונה. ... אלא שלפעמים מה שצד אחד ... הפסדו של השני (לעניין זה ... אפס"). לדעת כל ברדיעה, התוצאות ... בטבלה שלפנינו הן הגיוניות:

ישראל	אש"ף: מאבק אלים	אש"ף: מו"מ מדיני
מו"מ מדיני	נוח לפלשתיני, רע לישראלי	נוח לפלשתיני, נוח לישראלי
מאבק אלים	רע לישראלי, רע לפלשתיני	רע לפלשתיני, נוח לישראלי

שתי האסטרטגיות העומדות ... רשומות בצד שמאל של הטבלה ... האסטרטגיות של אש"ף רשומות ... העליון של הטבלה, תחת ... הפסוקים הרשומים בתוך הטבלה ... תוצאות המפגש בין שתי אסטרטגיות ... אם ישראל בוחרת במו"מ מדיני ... גם הוא במו"מ מדיני התוצאה היא — נוח לפלשתיני, נוח לישראלי. קורה ... אינה דומה כמו במיפגש בין ... ישראלית של מו"מ מדיני עם ... האשפ"ית למאבק אלים. התוצאה — ... לפלשתיני, רע לישראל.

שמתם לב לכך שרשום בתוצאה — ... לישראלי או רע לפלשתיני. ... לישראל או רע לאש"ף? זו אינה ... לממשלה אין מצב "רע" או "טוב" ... לאש"ף. רע או טוב לילדיהם. ... מייצגים. ויש הבדל מהותי ... הנתונות "להורים" ו"לילדיהם". ... את הנקודה החשובה הזאת נמשיך ... בטבלה.

היכן אנו נמצאים?

התשובה לכך הינה מקובלת על ... הורעת — במצב של מאבק אלים ... הצדדים. כלומר, והתוצאה ... רע לישראלי ורע לפלשתיני. ... ארגיש, כי המצב הרע ...

(המשך בעמוד 7)

מעוינות לבעלות

מאת נפתלי בן־משה

הסכסוך ב"אליאנס" יושב והעבודה במפעל שבה לתיקנה — אך מקרה "אליאנס" קיים ועומד בפני עצמו. גם לאחר שהסכסוך המקצועי שעמד בעין הסערה כבר אינו קיים. הסכסוך המקצועי כשלעצמו כבר אינו מעניין. מעניין אופן ודרך הטיפול בסכסוך במערכת היחסים הנהלה־עובדים בקונצרן "כור" ובמשק העובדים. גם אם מפעל "אליאנס" שונה מבחינת התפתחותו ומגילת היוחסין שלו במפעל הסתדרותי, וגם אם תגובתה של ההנהלה היתה חריגה בצורתה ובאופייה לפי קנה־מידה של כור — עדיין ניתן להסיק מהמקרה של "אליאנס" מן הפרט אל הכלל.

המסקנות יכולות לפנות לכיוונים מנוגדים. אפשר להגיע למסקנה, שההסתדרות אינה צריכה ואינה יכולה לקיים ולתפעל משק משלה, שבכפל התפקידים שהיא נושאת בו — ההסתדרות כבעלת משק והסתדרות כמייצגת עובדים — יש בו ניגוד אינטרסים עקרוני שאינו ניתן לגישור. זוהי תפיסה רביזיוניסטית היסטורית, הקוראת תיגר על כלליות ההסתדרות, על תפקידה הקונסטרוקטיבי והחלוצי בבניין הארץ ובעיצוב דמות חברה חדשה.

לתפיסה רביזיוניסטית זו נתפסים מדי פעם חלושי־דעת גם בקרבנו, אפילו יו"ר ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, אורה נמיר, במדי ועמה לאחר הדיון בסכסוך "אליאנס", לא הסתפקה בגינוי התנהגות החריגה של הנהלת "כור", אלא הפליגה לעבר טיעון עקרוני באומרה (ואני מצטט מהזכרון), שהניגוד הזה — ההסתדרות כמעביד וההסתדרות כמייצגת עובדים — הוא בלתי נסבל ואינו יכול להימשך יותר.

הסתדרות מפורקת ממשק ומאחריות משקית היא לטובת המדינה ולטובת המשק, הנמצאים עדיין בתהליך של התפתחות ובניין? האם ציבור העובדים בפירוק משק העובדים נובע מתוך רצון רע — להחליש את ההסתדרות, מעוזה של תנועת העבודה, יריבתם ההיסטורית ושנואת־נפשם.

לקוחי "אליאנס" מביאים את אויבי ההסתדרות ואת חלושי הדעת למסקנה: "על ההסתדרות להתפרק ממשקה" ■ דרך אחרת לפתרון מורכבותו של משק העובדים

כלומר, המעשים החריגים והמשברים הפוקדים מדי פעם את משק העובדים אינם תופעות לוואי שליליות שיש ואפשר להילחם בהם ולעקרם מהשורש, אלא הם תולדה של אנומליה, המונחת ביסוד המשק הזה המוכרחה להוליך למצב זה. לפי פילוסופיה משטנית וחד־ממדית זו, לא צריך היה מלכתחילה להקים משק בבעלות ההסתדרות, ואם בגלל סיבות היסטוריות שעבר זמנן הוקם משק העובדים, צריך לפרקו ולהעבירו לידיים פרטיות או לידי המדינה. זה כולל כמובן גם את קופת־חולים ואת קרנות הביטוח (חוג "משוב" במפלגת העבודה העלה תביעה כזאת בעת שביתת הרופאים), שגם הן מעסיקות רבבות עובדים. ההסתדרות, לאחר שתתפרק ממשקה, תהיה משוחררת מעול ומאחריות ותוכל להתמסר לתפקידה היחיד המיועד לה — ניהול המאבק המקצועי של העובדים.

המקום אינו מאפשר להעמיק חקר בנושא מורכב זה, ונסתפק בדרך האילוסטראציה, בהצגת ארבע שאלות, כדי לסבר את האוזן. איך היתה נראית מדינת ישראל ללא משק העובדים? האם ללא משק עצמי משלו יהיה יותר חזק, יותר בריא ויותר איתן — אם כך, איך להסביר את עצמתה והשפעתה הגדולה של ההסתדרות, שאין להן אח ודוגמה בשום ארץ בעולם (לשם השוואה נא להעיף מבט על הסתדרות העובדים הלאומית)? אם היות ההסתדרות בעלת משק משלה כובל את ידיה במאבק המקצועי — איך זה קורה, ששכר העבודה ותנאי העבודה במשק העובדים הם עדיפים ומשופרים יותר באופן כללי מאלה שבמשק הפרטי? ושמשק העובדים משמש חלוץ בפילוס זכויות והישגים לכל ציבור העובדים?

אפילו אם נבחן את הדברים על הרקע האקטואלי והקודר של הרדה נמצא בכל זאת, הבדל מהותי בין מה שקרה לעובדי מפעל "פריזה" הפרטי, לבין מה שקרה לעובדי מפעל "אליאנס" ההסתדרותי. כור לא היה סוגר את "פריזה", ואם כור לא היתה רוכשת את "אליאנס" — "אליאנס" היה סגור מזמן. וכולנו עוד זוכרים את הטענות כלפי חברת העובדים על שלא רכשה את "אתא", לאחר שבעליו הפרטיים פשטו את הרגל. דברים אלה אינם עושים כמובן רושם על אנשי הליכוד, שעניינם

מכאן, שהתשובה לבעייתיות של משק העובדים, הממלא גם היום תפקיד מרכזי בבניין הארץ במשק מוביל וחלוצי בתיעוש עיירות הפיתוח ובקידום זכויות העובדים — אינה בפירוק ובחיסול, אלא להיפך, בחיזוק ובחידוש. מסתבר שלאחר שישים שנה ויותר לקיומו של משק העובדים, החישוקים הרעיוניים הקיימים והמיבנה הריכוזי הקיים כבר אינם מספיקים כדי לשוות לו את האופי הפועלי והסוציאליסטי וכדי ליצור תחושה וחוויה של שותפות והזדהות בינו לבין עובדיו.

ללא חוויה של שותפות יוצרת, משק העובדים נהיה למשק בירוקראטי, שכל איפיונו הדמוקרטי מתבטא בכפיפותו הפורמלית למוסדות ההסתדרות, כשמעמדם של העובדים בו אינו שונה בהרבה ממעמדם של העובדים במשק הממשלתי. לא ייפלא איפוא אם הניכור המצטבר ואם הניגוד בין העובדים לבין הממסד הביורוקראטי מגיעים מדי פעם להתפרצויות של עוינות ושנאה, כפי שבאה לאחרונה לידי ביטוי ב"אליאנס".

ואז כמובן עולה השאלה מפי ידידים ושונאים כאחד — אם זוהי מערכת ... במשק העובדים — מי צריך אותה?

מכאן חיוניות ברפורמה ... שתיצור סינתזה בין משק ... משק קואופרטיבי ברמת המפעל, ... שמצד אחד תבטיח את ... ההסתדרות ואת שליטתה על המשק ... למנוע כל אפשרות של פירוק או ... ביעדיו החברתיים והכלכליים ... העזרה ההדדית בתוכו, ומצד אחר ... את העובדים ממעמד של שכירים ... של חברים שותפים באחריות ... ובניהול המפעל. כשהם ... הדווידנדים של המפעל כבעלים ... שווי־זכויות.

כלומר, כהתפתחות טבעית ... השיתוף בהנהלות וברווחים ... במשק העובדים — עלייה ... ממשק שהוא כולו בבעלות ההסתדרות ... למשק שהמפעל בו ימצא בבעלות ... משותפת של חברת העובדים ... העובדים בו.

הצעות מפורטות על שותפות ... בבעלות המפעלים במשק ... הוגשנו בשעתו — ... וכותב שורות אלו — ... ולמזכיר חברת העובדים לדיון ... וראה מאמרי על נושא זה ב"על המשמר" מ־17.4.86). אך ... להכרזה עקרונית ... האחרונה, נקטעה ... באיבה, ומאז לא ... השאלה הזאת. האם ... "אליאנס" כדי להעיר ... האחראים לשלומו של ... הזמן העובר לרעים ...

תודה לרומנים

הופתעתי לקרוא ב"על המשמר" (9.11.86) משפט המיוחס ליעל לוטן, שאמרה: "טוב לשוב לארץ, אפילו כדי לקבל הזמנה כזאת לחקירה במשטרה, אחרי ביקור במדינת משטרה שורצת ביורוקרטיה". קשה לי להאמין שאכן כך נאמר, ולא רק משום שהנימוס והתבונה מחייבים התנהגות על־פי הכלל של הפתגם הערבי כי אין יורקים לבאר ממנה שתית.

בתוקף הנסיבות, המשלחת לא טיילה ברחבי רומניה. זה אך טבעי שבאירוע מסוג זה ינקטו המארחים את מירב אמצעי הביטחון כדי לאבטח את המשלחות, ושלמעשה לבד מן השמירה הקפדנית בנמל התעופה, בליווי לאכסנייה והשמירה על האכסנייה עצמה — כל חברי המשלחת היו חופשיים לחלוטין לצאת ולבוא, לטייל בחוף הים השחור וגם להיפגש עם כל נציג של כלי התקשורת העולמית שנכחו בשטח ולומר כל מה שביקשו, בלי צנזורה כלשהי.

בהזדמנות זו הנני מוצאת צורך להודות מקרב לב לאגודת הסופרים הרומנית ולחבריה, שבאו לקבל פנינו ועשו ככל יכולתם להנעים את שהותנו במקום. חשוב לציבור הישראלי להבין גם את התייחסותם וההיכרות שלהם לנושא. סופר־עיתונאי רומני סיפר לי כי הוא סיקר גם את ביקור סאדאת־בגין ברומניה, והוא מצא לנכון להרגיש "לפני בואו של סאדאת לירושלים".

שרה חסון, תל־אביב

יעל לוטן מגיבה:
שרה חסון הרי יודעת שלא צריך לסמוך על כל מה שקוראים בעיתון...

גם לא בשמי

קראתי בעיון רב לפני מספר שבועות את מכתבו של לוי אריב "לא בשבילי"... בתגובה למכתבו הצורם של לטיף דורי ממרכז מפ"ם. אכן, מכתבו של לטיף דורי גם לא בשמי נכתב, ולדעתי גם לא בשם רבים במפ"ם, המסתייגים מעמדתו והשקפותיו.

כן שמחתי על ההודעה הרשמית של מזכיר מפ"ם ח"כ אלעזר גרנות ("על המשמר" 30.10.86), כי מפ"ם אינה משתתפת במשלחת השמאל במפגש של ישראלים עם אנשי אש"ף בכירים ברומניה, כמו גם על הודעת דוברת מפ"ם, שלטיף דורי איננו אחראי על הפעולה הערבית במפ"ם. הנני משוכנע ובטוח שרבים מנאמני וחברי מפ"ם נשמו לרווחה משתי ההודעות.

אבא בוטבינין, רמת אביב

חה"כ אלוני לא התנצלה

הכותרת "חה"כ אלוני התנצלה על פירסום פוגע בקיבוצים" ("על המשמר", 4.11.86), מהווה הגדרה כוללנית שאינה תואמת את האמת.

בעימות שנערך ב"הגשה עצמית" ב־26.10.86, באולפן הוידאו בגבעת חביבה, שולמית אלוני התנצלה אומנם על שני דברים שוליים ועל הסגנון ועל האשמה של גזילת אדמות בבעלות ערבית על־ידי המועצה האזורית, אבל נשארה איתנה בדעתה כי "לגופו של עניין היא "עומדת מאחורי הדברים" שפירסמה בכתבתה ב"ידיעות אחרונות".

בכתב, ובעימות הטלוויזיוני האמור, פניתי אל שולמית אלוני לבחור באחת משתי החלופות הבאות: התנצלות על תוכן הכתבה כולה דרך אותו עיתון שפרסם את מאמרה ("ידיעות אחרונות") או הסכמה להסרת חסינותה הפרלמנטרית, על מנת שנוכל לתובעה לדין על הוצאת דיבה, ואולי על הסתה לגזענות.

ברצוני להעמיד מספר דברים על דיוקם בהקשר לידיעה שפורסמה ב"על המשמר" ב־4.11.86:

יתכן שח"כ אלוני ביקרה אצל חברים באופן פרטי בקיבוץ מצר בסוף השבוע שעבר, אבל לא נפגשה לשיחה עם "חברי הקיבוץ" בנושא הכתבה שפורסמה בזמנו ב"ידיעות אחרונות", או בכל עניין אחר.

כמשפטנית, ובאחת מ־120 המחוקקים בכנסת ישראל, היתה צריכה לדעת שאין קשר בין תשלום ארנונה למתן שירותים ברשויות המקומיות ועל כן הקשר הדמגוגי שאלוני יצרה בין "צפון תל־אביב ושכונת התקווה", ומאידך גיסא בין "הקיבוצים (באמצעות המועצה) והכפרים הערביים באיזור", בטעות יסודה, בין אמירה רטורית כביכול לכוונות פוליטיות צרות־עין המרחק הקטן. ואגב, מעניין היה לדעת עבור איזו שכונה או ישוב שכן, שלדעתה יש לדאוג לצרכיהם המיוחדים, מתרימה ח"כ שולמית אלוני את תושבי מקום מגוריה, כפר שמריהו.

פגישה משותפת עם הוועד המקומי בכפר מייסר בהשתתפותי תוכל להתקיים רק לאחר שח"כ אלוני תתנצל בדרך המקובלת על האשמות הסרק שבכתבתה.

יאיר גבאי,
ראש מועצה אזורית מנשה

הערת המערכת: הכותרת לידיעה, שניתנה על־ידי עורך התורנות, אכן כוללנית ואינה מדוייקת.

חוגים מקורבים

מאת דליה שחורי

בטחון סיני באוויר

"סא קונג סאו", העתון הסיני הקומוניסטי המופיע בהונג־קונג באנגלית, הוא בעל אוריינטציה נוסח סין העממית. הוא פרסם לא מכבר סיפור, המתבסס על מכתב למערכת ששלח אזרח סיני נאמן לעתון בעירו, וממנו עולים שני דברים: א. מרגוא דארעא חד הוא וגם בסין העממית, שהיא כידוע ארץ שוויונית, יש חשובים יותר והם חרדים מאוד לכבודם. ב. סין מחזיקה אנשי בטחון במטוסי חברת התעופה הלאומית שלה סאא"ס ("מינהל התעופה האזרחי של סין").

ומעשה שהיה כך היה: זו שיגי, מזכיר המפלגה הקומוניסטית בעיר גואנגשו, שנבחר באחרונה לאחד מ"עשרת משרתי הציבור הטובים ביותר" בעירו, כתב מכתב למערכת ה"יאנגצ'נג איבנינג פוסט", בו התלונן על עלבון שעלבו בו בטיסת סאא"ס מקומית לגואנגשו. המכתב התפרסם ב־10.9.86.

במכתב סופר זו, כי על פי כרטיס הטיסה שלו הוא צריך לשבת בשורה הראשונה בטוס, במושב 1 א'. אולם דיילת האויר אמרה לו, שיש טעות בסימון, אין מקומות פנויים בשורה הראשונה ועליו לעבור לשורות האחוריות. אך זו ראה בבירור שיש מקומות ריקים בשורה הראשונה. שאל את הדיילת: "האם אין זו השורה הראשונה? רק אדם אחד יושב בה ושני מושבים עדיין ריקים?"

[illegible]

קול וענונו אני שומע

כשהחליטה השלישיה פרס־שמיר־רבין, לקראת הפרסום הצפוי ב"סאנדיי טיימס" על סודות האטום של ישראל, לא להתייחס לפרשה באופן רשמי ולטעון שמרדכי וענונו היה טכנאי זוטר בקריה למחקר גרעיני בדימונה ופוטר כי היה בלתי יציב בנפשו — היא חשבה שבכך תצליח להחלץ מן העניין.

השיקול היה מוטעה מלכתחילה, וגם היה אפשר לצפות זאת. עניין אחד הוא כשאתה יושב עם היד על ברז המידע, ועניין אחר הוא כשגורמים שאין לך שליטה עליהם משתרבבים פנימה. מרדכי וענונו לא פעל בתוך הארץ, וזה שינה את כללי המשחק. ישראל יכולה לעצור ערבים בגדה ובעזה ולכלוא אותם מבלי שאיזו מדינה תבוא לטעון שנפגעה ריבונותה. אבל אם ישראלי או ישראלי לשעבר, יהודי או מומר, נמצא במדינה כמו בריטניה ומטופס שם ויום אחד הוא נעלם כמו אוויר, ישראל לא יכולה לצפות ששתיקתה המפורסמת תספיק לה כדי להתנער מכך.

ישראל החזיקה מעמד מול הרקורים שהיפנה אליה הכומר מקנייט. היא לא ראתה עצמה חייבת לו תשובה כלשהי. אבל ברגע שמקנייט פרץ את סכר השתיקה באיזושהי נקודה, אי־אפשר היה לעצור את היתר, ברגע שהוא קיים את מסיבת העתונאים שלו בישראל וסיפר על קורות "מורדי" באוסטרליה, הפך מרדכי וענונו לאדם מוחשי, בשר ודם. כבר לא היה טעם להסתיר את המידע המקומי עליו: משפחתו, תקופת לימודיו באוניברסיטה.

הפרטים על פעילויותיו הפוליטיות גרמו ליותר מהרמת גבה כלפי אופן המיון של עובדים באחד המקומות הרגישים ביותר במדינה. גם אם הפרסום ב"סאנדיי טיימס" היה, נניח, לא נכון, באו הסיפורים על וענונו ועוררו סימני שאלה בפני עצמם.

אילו ישראל היתה שותקת בתכלית השתיקה וכלי התקשורת בארץ היו מעתיקים מעתוני חוץ אפילו את דברי הסטודנטים שלמדו עם וענונו באוניברסיטת באר־שבע — גם אז ישראל לא היתה יכולה לצאת חלק מן הפרשה. אבל השתיקה הישראלית היתה, בדרך של התחכמות, רק כלפי פנים. כאן הופעלה צנזורה. עתונים בארה"ב ובבריטניה המשיכו לספר על אופן הבאתו של וענונו לישראל, על האשמות הדדיות בין השב"כ והמוסד ועוד, ודאי לא ממקורות סיניים.

בסופו של דבר הגיעו הפרסומים לנקודת רתיחה וישראל נתבעה לתת הסבר לבריטניה איך נעלם וענונו. הממשלה פירסמה הודעה (ביום א' השבוע), בפעם הראשונה, בה הודיעה כי וענונו עצור בישראל. אם עד כה היה אפשר לחשוב, שלישראל אין עניין בטכנאי הזוטר וענונו, שאינו יציב בנפשו ואשר מסר קשקושים ל"סאנדיי טיימס" — הנה נבע מהודעת הממשלה, שלישראל יש עניין רב בוענונו, ולא נותר אלא לנחש מדוע.

כאשר החליטו שמיר־פרס־רבין על "הודעת הממשלה" הם כבר פעלו מתוך אונס ואיבוד שליטה במצב. פרס נתבע להציל את שמה הטוב של מרגרט תאצ'ר והממשלה נתבעה להרגיע את דעת הקהל בבריטניה, למען היחסים התקינים בין שתי המדינות. כדאי להוסיף, שאחרי התגובה הנמרצת של ממשלת תאצ'ר כלפי סוריה, בעקבות משפט הינדאווי, הדבר האחרון שישראל היתה רוצה בו הוא לפתח מחלוקות עם בריטניה.

ישראל נתבעה גם להודיע על גורלו של וענונו לפני שבקשה לצו "הביאס קורפוס" היתה מוגשת לבית המשפט העליון — שהיה מצווה עליה לעשות כן.

כך קרה, שהשתיקה הישראלית המפורסמת, שראש הממשלה לשעבר שמעון פרס היה בטוח בשעתו שהיא הוכיחה את עצמה — גרמה לפגיעה בחופש העתונות בישראל, פגעה בבטחון ישראל ובתדמיתה בחו"ל, הכניסה מתח ליחסים הידידותיים עם בריטניה והביאה לאיבוד השליטה על מדיניות הפרסומי בפרשה. השתלשלות העניינים הוכיחה, שעניין רגיש מאוד, אם אתה כורח מלטפל בו, חוזר אליך ברבית דרבית.

הודעת הממשלה, אגב, כשכבר נוסחה, העלתה גם היא סימני שאלה: מה פירוש "מטעמי סוב יוריצה לא יפורסמו פרטים נוספים"? הרי כללי הסוב יוריצה חלים על משפט בעת שהוא מתקיים ובמקרה וענונו, כשפורסמה הודעת הממשלה, עוד לא הוגש כתב אישום. האם הממשלה פחדה לכתוב "מטעמי בטחון לא יפורסמו פרטים נוספים" והתחבאה מאחורי גבו של בית המשפט?

ההודעה כללה גם הכחשה נמרצת לכל השמועות כאילו "נחטף" וענונו על אדמת אנגליה, ובכך רק הוסיפה שמן למדורה. כבר למחרת היום פנה שגריר בריטניה בישראל ויליאמס סקווייה, לפי הוראת משרד החוץ הבריטי, אל המנכ"ל המדיני של משרד החוץ דר' יוסי ביילין, בשאלה המתבקשת איך הגיע וענונו מאנגליה למעצר בישראל.

ישראל, כמו בתולה שאיבדה את תומתה ועתה היא נלחמת על כל פריט של בגר, עמדה להשיב כללית (לא "נחטף" מאדמת אנגליה), אחרי שכל־כך הרבה סודות שלה יצאו החוצה, חלקם בסיועה שלה, היא נאבקה על בדל אוזן.

זה מה שקורה כשרוחים התמודדות עם מצב. הזמן לא תמיד מרפא. לפעמים גם הפריץ. גם היהודי וגם הכלב נשארים בחיים וכשכולם יורדים עליך ביחד, אתה יכול לצפות רק לקטסטרופה.

לא טורף ולא טרף

מזכיר הממשלה החדש, אליקים רובינשטיין, שומר על מסגרת הגיל של המזכירים האחרונים. מבוגר בשנה אחת (בן 39) מקודמו, ד"ר יוסי ביילין. ההווא היה יונה מבחינה פוליטית, המזכיר הנוכחי — נץ. אבל אילו עופות הנץ היו רכים בלשונם ונעימים בהליכותיהם כמו אלי רובינשטיין, לבטח היו הפוליטיקאים מחפשים טורף אחר להטיל עליו את דימוייהם.

במלאות שבועיים לכניסתו לתפקיד, עוד מוקדם לעשות סיכומים. על חידוש אחד, נאה, אפשר בכל־זאת כבר לדווח. בכל יום א' הוא יקריא את הודעת הממשלה גם ב... ערבית. הוא גמר המגמה לערבית באוניברסיטה העברית והזמן לו לשפשף את השפה בדיוני האוטונומיה עם מצרים.

עצם השתתפותו בישיבות הממשלה אינה חידוש: בתקופת משה דיין כשר החוץ הוא נלווה אליו דרך קבע, כי דיין רצה אותו לידו למקרה שיצטרך ייעוץ משפטי. בקיאותו במשפטים (הוא משפטן במקצועו וכיהן לפני צאתו לוושינגטון כיועץ המשפטי של משרד החוץ), תהיה, ללא ספק, לתועלת רבה לעבודת הממשלה ולעבודת ראש הממשלה, בייחוד כאשר היועץ המשפטי לממשלה הנוכחי אינו נהנה ממוניטין יתירים.

ערכתי עמו ראיון קצר של התחלה.

שאלה: המעבר מציר בשגרירות ישראל בוושינגטון לתפקיד מזכיר הממשלה, האם לא חד מדיי?

אליקים רובינשטיין: להפתעתי הוא לא חד כל־כך. היות ואני עובד בשרות המדינה הרבה שנים ואני מכיר גם חלק גדול מהאישים והנושאים שבמערכת, זה היה מעבר נורמלי. נכון שחלק גדול מהנושאים שאני עוסק בהם היום שונה בתכלית מהנושאים שעסקתי בהם בוושינגטון — בעיקר נושאים הקשורים בהחלטות הממשלה בתחומי הפנים והכלכלה. יחד עם זאת אינני מרגיש חדות או מפנה שלא הייתי צריך לצפות אותו.

ש. האם מיצית את תפקידך בוושינגטון? היית בו כשנה וחצי בלבד.

א"ר: בהחלט לא. זו היתה תקופה מעניינת ומרתקת, הרבה דברים גרמו לי סיפוק בעבודה, בעיקר בתחום היחסים הדו־צדדיים עם ארה"ב. היה גם מגע עם הקהילה היהודית, נקשרו קשרים חדשים ובכלל, ייצוג ישראל באמריקה זו שליחות בעלת תוכן.

אליקים רובינשטיין
הודעות ממשלה — גם בערבית

שנה וחצי היא זמן לא מספיק כדי למצות את התפקיד הזה. אלא הואיל שהוצע לי תפקיד מזכיר הממשלה ועברתי אליו, כך קרה. יחד עם זאת, אינני חושב באופן אישי שהתקופה שלי בוושינגטון היתה מאוד מאוד קצרה. מפני שמהיום הראשון, בגלל רקע קודם בנושא ארה"ב, יכולתי לעשות עבודה. לא היתה לי תקופה מיוחדת של הסתגלות, שיכולה לקחת לפעמים חודשים. השנה וחצי היתה ברוטו ונטו.

ש: בראיון ב"זה הזמן" אמרת, שנוצרה כימיה בינך ובין משה דיין, שהביא אותך למשרד הבטחון ואחר־כך למשרד החוץ. האם אתה יכול לדבר על כימיה גם בינך ובין יצחק שמיר?

א"ר: אני מאמין שכן, כמובן, צריך לשאול גם אותו. התוודענו כשעבדתי בלשכתו במשרד החוץ בתקופה הראשונה שלו כשר, ... מדינת ישראל. לכל אחד מאתנו יש תסכולים ושעות יותר קשות. אבל בסופו של דבר אני חושב, אם אני מסתכל אחורה, שכמעט הייתי צריך לשלם לממשלה כדי לעבור בכל הדברים שעבדתי. זו תחושת סיפוק, כשאתה רואה דברים זזים ואתה עוזר באיזושהי צורה לקידומם. לגבי תפקיד מזכיר הממשלה זה לא פחות נכון ואולי יותר, מפני שהתפקיד הוא בלב המערכת הממשלתית.

אחר־כך עבדתי כפקיד של המשרד לאורך כל התקופה שבה הוא היה שר ואחר־כך התפקיד בוושינגטון, שבו היה בינינו קשר הדוק. לכן אני חושב, שאפשר לדבר על היחסים בינינו במונחים כאלה. העובדה שהוא הציע לי את התפקיד הנוכחי מדברת בעד עצמה. בכל אופן, לי יש בהחלט תחושה של קירבה או תמימות, אני לא כל־כך טוב במלים של סנטימנט.

ש. החלטת להמשיך לעמוד בראש פורום המנכ"לים, שהקים קודמך. יש עוד דברים שהונהגו על־ידיו ותמשיך בהם, או חידושים שכבר חשבת עליהם?

א"ר: פורום המנכ"לים זו יוזמה ברוכה של קודמי יוסי ביילין ואני בהחלט שמח להמשיך בו. אשר לדברים חדשים, מוקדם מדי לדבר על כך מבחינתי. איך כתוב במקורות? אין בית מדרש בלי חידוש. לכן אני מקווה שאיזשהו חידוש יהיה גם בבית המדרש הזה. מה הוא יהיה ואיך, אינני יודע.

ש: איך נראית לך עבודת מזכיר הממשלה אחרי שבועיים? כבר הגעת לאיזשהן מסקנות?

א"ר: שבועיים הם זמן קצר ואני באמת רק מתחיל ללמוד את הדברים. אין לי הפתעות מיוחדות. אני קודם־כל רואה שזו עבודה קשה. העבודה מתחלקת בין החלק הפורמאלי של עבודת מזכיר הממשלה ובין החלק התלוי במידת האינטנסיביות של קשרי העבודה עם ראש הממשלה, בנושאים הקשורים בעבודתו. בין שני תחומים אלה — ואני רואה שהעבודה תכלול את שניהם — יש הרבה מה לעשות, ואני מקווה גם, בעזרת השם (למרות שזה "על המשמר"), שזה יילך.

ש: יש לך "אני מאמין" בתפקיד הזה?

א"ר: "אני מאמין" זו מילה רמה. אם יש לי "אני מאמין", ואני מקווה שזה לא יישמע יומרני, זה שרות הציבור. עבודה בשרות

הילדים העזובים

(המשך מעמוד 6)

אלימות, עצמה, אלא מעצם העובדה שבעיה קיימת. זה רע לכולם.

מה חוששים הממסד הישראלי והמוסד האש"פי?

הם חוששים ממצבי הביניים. כל צד חושש ... עסוק במו"מ מדיני כעוד השני מכה בו ... אלימות ומתכנן "אסטרטגיה אלימה". כל צד חושש להיות ה"פראייר" של המזרח־התיכון. ... "ילדי" שני הצדדים מפסידים. אך ... שני הצדדים הרשמיים צודקים מבחינת ... ההחלטות (עד כאן). אסור לצד כלשהו ... לשני להערים עליו ולהביאו לידי ... שניהם צודקים, אך מפסידים.

מזכיר לכם משהו? זוהי התוצאה בדילמת האסירים. כל אחד באסטרטגיה ה"צודקת" מבחינתו, וכולם נכלאים. אך המקרה הזה אינו דומה לחלוטין לפרדוקס האסירים. זאת משום שקיימים צדדים לא רשמיים לסיפור הזה. הילד העזוב הישראלי והילד העזוב הפלשתיני. הם יכולים לדבר ביניהם. הם אינם מהמרים על שום דבר. הם צריכים רק להתגבר על הכעס ההדדי על ההקמנות המשמטמטת, והרי שניהם סובלים וכואבים מן ה"צדק" הלוגי הניכסה על נציגיהם.

טרנסאקמנטו

לדו־שיח מלמטה קוראים: טרנס ארמנגט. ד"תעינו — האזרחים משני הצדדים מתחום ביותר את הבעיה הלוגית שנציגיהם תקועים בה. הנציגים תקועים באובססיה של לא לעשות טעות, ונגד זה אין מה לעשות.

השמאל הישראלי ברומניה

זה יכול היה להיות טוב, במישור הניתוח שהוצג לעיל, רק שהרעש התקשורתי ונציגי המוסדות הפוליטיים הכבו את הקערה על פיה. הם עשו את הכוונה הטובה הזאת לדבר רע. הפיתרון נמצא בידיהם של האזרחים משני הצדדים: לא בידי "נציגים" של מושלים או מושלים בפוטנציה. הגישה של טרנסארמאנגט אינה מיועדת לפוליטיקאים או "נציגים" כשלהם; לכן כל הסיפור הזה של רומניה הוא קישקוש, הצרה היא, שעכשיו יאמרו כל ה"מוסדיים" — אתם רואים, מו"מ אפשרי רק בין נציגים רשמיים, וכל אלה שהיתה להם כוונה טובה ילכו וביתה. בזאת טמון כל הרע של הסיפור הזה שנקרא "רומניה". או רעו לסם שהסיפור הוא הנכון, והפיתרון נמצא בצעד אחד הפוך — במפגש אזרחי טהור, במפגש "ילדים עזובים".

תגובות

השקעה אבודה

הסיפור, אליבא דצבי טימור, הוא פשוט: אנחנו נמצאים בעולם מרושע, לפחות מבחינה כלכלית. מדינות שונות מסבסדות שורת מוצרים שלגביהם יש אצלן אינטרסנטים. למשל, ארה"ב מסבסדת כותנה. לכן, ובהתחשב בכך שייצור הכותנה אצלנו הוא כדאי, אין לנו ברירה אלא לסבסד את הכותנה שלנו. יש תקווה, מוסיף טימור, כי עוד כמה שנים תפסיק ארה"ב את סבסוד הכותנה ואז המחיר יעלה והממשלה תקבל מהרווחים את שסיבסדה בעבר. האלטרנטיבה היא חיסול הכותנה על כל ההפסד הכרוך במהלך כזה, שמר טימור אומר אותו בכ־500 מיליון דולר.

יש גם סיפור אחר.

בשנה שעברה, עת החל משבר הכותנה, הבטיחו מר דלומי, מנכ"ל מועצת הכותנה, ומר כץ־עוז, סגן שר החקלאות, כי הסבסוד שנדרש אז הוא לשנה אחת בלבד. או הם האמינו, או שנתנו לנו להאמין, כי כעבור שנה הכל יבוא על מקומו בשלום. עברה שנה ושום דבר לא בא על מקומו בשלום, להיפך. המצב בשוק עוד פחות נעים. במלים אחרות, כמה שנים נצטרך לסבסד את הכותנה עד שהממשלה תקבל את כספה בחזרה — שלוש, חמש או עשר? במאמרו המלומד "נגד פירוק נשק חד צדדי" לא מציע מר טימור פיתרון אמיתי. יש לו תקוות שהעסק יסתדר.

ואם לא?

טימור מעריך, כי לאמריקנים ייגמר הכסף לסבסוד הכותנה, ואז המחיר העולמי יעלה. יש שתי אפשרויות: או שהוא צודק, או שהוא טועה. אם הוא טועה, והסבסוד יימשך, לא יעלה המחיר העולמי והמשק הישראלי יפסיד לנצח. אך אם הוא צודק, ויחד עימו מגדלי הכותנה, יש לי בשבילם פיתרון קל — שיילכו לבנקים ויבקשו הלוואה. שיילכו אפילו לממשלה ויבקשו הלוואה. תמורת ההלוואה, שכאמור יהיה קל לפורעה כי המחיר יעלה, ישעבדו מגדלי הכותנה נכסים שבידיהם. למשל, שהתנועה הקיבוצית תשעבד את מפעלי התעשייה שבידיה. אם הביטחון בהצלחת הכותנה הוא כל־כך גדול, מדוע לא לנהוג בדרך זו?

הסיבה שלא הולכים בדרך הזאת היא, שגם מגדלי הכותנה לא כל־כך מאמינים כי לאמריקנים ייגמר הכסף ומחיר הכותנה יעלה. כמו בשנה שעברה הם רוצים מענק ממשלתי, וטימור בנדיבותו מציע שהמענק יוחזר כאשר יהיה כסף. ומה יקרה אם אין כסף, והכותנה תמשיך להפסיד? או הממשלה תאכל אותה.

אם הבעיה היתה רק בינינו לבין האמריקנים, אפשר לחשוב על דרך לפתרון הבעיה. כמו שהאמריקנים נותנים לנו כסף כדי לייצר מטוס שיתחרה בהם, אפשר לצפות שעם קצת לחץ הם יתנו לנו כסף כדי שנייצר כותנה שתתחרה בכותנה אמריקנית. אך יש לנו בעיות עם הסינים, ועימם העסק הזה לא עובר. מה לעשות, והסינים החליטו להקצות כמה מיליוני דונמים לגידול כותנה. לאמריקנים, מקווה טימור, ייגמר הכסף. האם יש להאמין כי לסינים יגמרו המים, הדונמים והפועלים הזולים, והאם יש להאמין כי שני אירועים אלה יקרו סימולטנית?

מר טימור מאיים עלינו בהפסד כלכלי אדיר של 500 מיליון דולר. אם אני מבין נכון, זהו ערך ההון המושקע בענף הכותנה שאין לו שימוש אלטרנטיבי. גם בלי להיות כלכלן מקורי אפשר לדעת כי מחירו של ההון הזה הוא, במשק סגור — אפס, ובמשק פתוח המחיר הוא מה שאפשר להשיג תמורת המכונות המשומשות בשוק העולמי. זוהי, במקרה הקיצוני, השקעה אבודה שאין לה מחיר.

עד עכשיו הסתכלנו על הכותנה כאילו כולה מקשה אחת. אך יש כותנה ויש כותנה. יש כותנה רווחית גם במחיר נמוך יותר. כל מה שמתבקש הוא לא לחסל את הכותנה, אלא לחסל את הכותנה הלא־רווחית. כרגיל, נמצא כי כותנה זו היא קצרת סיבים וניזונה ממים שמחירם רחוק מעלות המים באותו מקום.

גדעון עשת

עיקר הבעיה — ההיצף האמריקני

לא מדובר כלל בסיבסוד "הרגיל" והעמוק של מדינות בארצות גידול רבות הניתן לחקלאיהן (כמו ארה"ב, שוק משותף ורבים אחרים) עימו אנו מתמודדים זה שנים, ובהצלחה. מדובר עכשיו בסיבסוד נוסף, שנתנה ממשלת ארה"ב לסוחרי כותנה, כדי לאפשר דאמפינג ולמכור את עודפיה בכל מחיר במעט.

בסובסידיות הרגילות התמודדנו כל השנים, בעזרת יכולת המחקר שלנו, הפיתוח, הייעול וההקרבה של חקלאי ישראל. הבעיה עכשיו היא בעיקרה תוצאה מגישת ניהול מלאים עולמיים שגויה שתמצא את פתרונה בזמן הקרוב.

אין אמת בטענה שדלומי הבטיח כי בשנה זו העניינים ישתפרו. כולם ידעו ואמרו שעיקר ההשפעה של התוכנית האמריקנית (אינוונטורי פרוטקשן), שתחולתה מ־1.8.86, תשפיע השנה. היו לה תוצאות מקדימות אשתקד, כשכל העולם עקב בדבקות אחר מהלכי החקיקה האמריקניים הממושכים שהכינו את התכנית החמורה.

עצם ירידת המזרע השנה, בכ־28%, היה בעיקרו תוצאה מתחזית מחירים קשה לשנה זו. כל החזויים ניבאו שנה קשה עם סיכוי טוב למדי להתאוששות בשנה הבאה. ולפיכך גם הציעה מועצת הכותנה תכנית חמש־שנתית לאיזון־ייצוב הענף, שלא נתקבלה.

גדעון עשת מתייחס בכל דבריו אל הכותנה כאל ענף שמחירי תוצרתו יורדים בהתמדה. הוא מתחיל וקוטע את הבדיקה היכן שנוח לו. הוא שכח שזהו ענף שבמשך שנים (עם מחירים עולים ויורדים) הביא תמורה חשובה למדינה והוא מתעלם משינוי המגמה לטובה, הקיים כבר עתה. יש ברגע שנתיים קשות ונחוץ סיוע לתקופת המעבר.

אין בטחון בשום מוצר ובוודאי לא במוצר חקלאי, אולם קיימת אמונה גדולה וסבירות גבוהה. שום סבסוד בהיקף שהממשלה נתנה אשתקד (ואולי ברמה דומה השנה) אינו גדול דיו כדי לסלק את הצורך באמונה [illegible] הדרך לשם השקעת המאמץ [illegible] המגדלים והנשיאה בכובד [illegible] ממשלות קיימות, בין היתר, כדי [illegible] ולהדגיש מימר ארוך טווח [illegible] קצרות־טווח שמפעיל ארם או [illegible] במצוקה.

התייחסותו של מר עשת לעניין [illegible] ההשקעה של 500 מיליון דולר [illegible] ערך ההשקעה כ־800 מיליון דולר [illegible] מעריך, שכ־500 מיליון אין להם [illegible] אלטרנטיבי ולכן הם עלולים להיות [illegible]

מר עשת מתעלם מהעובדה [illegible] הפסד, רק אם בגלל שנה־שנתיים קשות [illegible] הענף ולא יהיה שמוש נוסף לציוד [illegible] ערכו אפס. אם הענף ימשיך להתקיים [illegible] להשתמש בציוד זה עוד שנים רבות [illegible]

קשה להתייחס ברצינות לסעיף [illegible] הקובע בפשטנות מדהימה מסקנות [illegible] מורכבים ביותר.

האם קיימת „סכנה סינית"

מעבר לציניות הידועה השופעת מדברי גדעון עשת, עולה הרושם שהוא תקוף פחדים עזים מ"הסכנה הסינית".

נכון שאילו החליטו הסינים להשקיע במרוכז את כל משאביהם הלאומיים בענף הכותנה, יכלו לחסל את כל מתחריהם. ליצנים נהגו לומר, שאילו עמדו הסינים שורות שורות ופשוט היו צועדים יחד, היו רומסים את תושבי כל הארצות.

אבל, בניגוד לתפישתו של מר עשת, הסינים הם אנשים נבונים ובעלי צרכים רבים ומגוונים. לפיכך, אין סיבה שינהגו בטפשות עיקשת ויגדלו כמויות עצומות של מוצר "שמחירו יורד בהתמדה", אליבא דמר עשת.

להלן העובדות ההיסטוריות (מבוסס בין היתר על נתוני

International Cotton Advisory committee, Washington.
Cotton Outlook, Liverpool.

סין מנהלת מדיניות ייצור ושיווק נבונה והיא מגיבה למצב השוק העולמי ולתכניות האמריקניות (כמובן שבחקלאות יש קשיים במהירות תגובה ובהיקף התגובה, כי התוצאות תלויות גם בתנאים אקלימיים בלתי צפויים).

בשנת 1983 ניסו האמריקנים לשכנע את יתר יצרני העולם לצמצום תפוקה מוסכם (בדומה למדיניות אופ"ק בתחום הנפט). משלא עלה הדבר בידם, החליטו על צמצום ייצור כותנה חד־צדדי, תוך שמירת מחיר גבוה לחקלאי האמריקני, שהיה אז כסביבות 95 סנט לליברה לכותנה הרלוונטית. כמובן שכל המדינות המגדלות החליטו לתפוס את פלח השוק שיתפנה נוכח צמצום הייצור החד־צדדי של ארה"ב (שתפוקתה ירדה באותה שנה מרמה רגילה של 12־13 מיליון כריכות, ל־7־8 מיליון). בין המרחיבים היתה גם סין, שהפעילה אז, לראשונה, מאז עליית מאו, מדיניות חדשה בחקלאות בכלל (והמורחבת עתה לתעשייה), הנותנת תמריץ אישי לפועל המתאמץ.

כתוצאה מכך היתה בסין במהלך שתי העונות שעקבו הגדלת שטח של כ־18% והגדלת היבול לאקר בשיעור של כ־46%. סה"כ גדלה התפוקה השנתית מ־16.53 מיליון כריכות בגודל סטנדרטי בעונת 1982/3 ל־28.75 מיליון בעונת 1984/5. פריצה זו היתה מעבר למתוכנן ולצפוי ויש לראותו כתקלה מבחינתה של סין. מאז הוחזר אצלם הנושא לתלם (ראה טבלה).

עפ"י דיווחי מומחים בינלאומיים שסיירו בסין בשלוש השנים האחרונות, חלק גדול מאד מאותו עודף ייצור אינו בר־שימוש בתעשיה הטקסטיל.

העדר תשתית תחבורתית בנמלים

חשוב מאד לזכור, שסין מסוגלת לייצא בפועל 2־2.5 מיליון כריכות בגודל סטנדרטי בשנה (בגלל מגבלות שונות, בעיקר תשתית תחבורתית יבשתית ונמלים, שהסרתן היא תהליך של שנים רבות). גם אם יש עודפים של כותנה מאיכות סבירה — בהשוואה ל־6 מיליון כריכות היקף יצוא רגיל מארה"ב, שהשנה לוחצת עליהם 7־10 מיליון כריכות שאין מגבלות פיסיות להגעתן לשווקים הבינ"ל. הכמות המיועדת ע"י ארה"ב לשוק הבינ"ל מהווה עתה 35%־50% מהיקף הסחר הבינ"ל של כותנה. חלק גדול למדי מכותנת ארה"ב הוא באיכויות המתחרות בנו ומגיע לשווקים שאנו פעילים בהם.

השפעתו הפסיכולוגית של "המלאי" הסיני בסוף עונת 1984/5 על רמת המחירים היתה חזקה. בעיקר שבאותה שנה היו יבולי־שיא באזורים נוספים בעולם. יש אנשים שטרם השתחררו מההשפעה המהממת של אותם ימים ואינם מתייחסים לניתוח מושכל ומעמיק של התופעות.

כתוצאה מהאמור לעיל החלו המחירים בעונת 1985/6 לרדת וכולם התאימו את מחיריהם למצב בשוק, פרט לאמריקנים. הללו סרבו להכיר במציאות, ובמקום למכור בהפסד מתוך צברו מלאי גדול פי־שניים ממלאי הרגיל שלהם (יש לזכור שכל התוספת מיועדת לשוקי חוץ). בסופו של דבר באיחור של שנה, כדי להיפטר ממלאי הגדול, קבעה ממשלתם סובסידיה לסוחרים (לא למגדלים), על מנת שיוכלו למכור במחיר "תחרותי", כלומר, דאמפינג רצחני, שתחתיתו התיאורטית, עפ"י החקיקה, עד 8 סנטים לליברה. כל המדינות הנבונות הגיבו בהגנת חקלאיהן נוכח מלחמה זו.

ממשלת סין החזירה לעצמה בשנתיים האחרונות, במהירות, את השליטה [illegible] שטח המזרע חזר לרמת 1982/3. היבול [illegible] שוב מייצג יבול של כותנה [illegible] והממשלה אינה מסבסדת פסולת. [illegible] לרמת 18־19 מיליון כריכות.

כידוע, ההכנסה לנפש ורמת החיים [illegible] עלתה דראמטית בשנתיים־שלוש האחרונות וכתוצאה מכך גם תצרוכת הכותנה [illegible] מ־16.3 מיליון ל־18.0 מיליון כריכות [illegible] גידול משמעותי נוסף.

לפיכך נראה לי שהזעקה "הסינים באים" היא מרגשת מאוד, אבל [illegible] של דבר מצביעות העובדות על כך [illegible] חותרים לספק צרכי עצמם [illegible] עוד ייצאו כ־2־2.5 מיליון כריכות [illegible] טובות, תוך מדיניות מחירים נבונות, [illegible] עד עתה. ליתרת הקרקע, מים [illegible] להם שימושים וצרכים נוספים. אין [illegible] איום נורא, אלא מתחרה שיש [illegible]

יונה ליבשיץ
מנהל אגף השיווק
המועצה לייצור ושיווק כותנה

כותנה בסין
(נתונים לפי I.C.A.C.)

	1986/7	1985/6	1984/5	1983/4	1982/3
אלפי אקרים	14,000	14,653	17,087(**)	15,085	[illegible]
יבול לאקר (ליברות)	669	624	806(**)	659	[illegible]
ייצור (אלפי כריכות)	19,300(*)	19,050	28,750(**)	21,000	[illegible]
תצרוכת (אלפי כריכות)	18,000	17,800	16,200	16,300	[illegible]
מחיר שוק ממוצע לקליפורנית או בת־תחרות		55.00	75.88	94.90	[illegible]

(*) לפי תצפיות החקלאית של ארה"ב בסקיו, ניתן לחשב היבול [illegible] מהתחזית הרשמית המקורית.
(**) הרבה פסולת שאיננה "כותנה" במובן הטקסטילי.

גם לאי־עיבוד יש מחיר

כותנה היא נושא רציני, שצריך ללמוד אותו בטרם יוציאו עיתונאים פסקי דין לרשות הציבור — מומק סגן שר החקלאות, אברהם כץ־עוז. שטח הכותנה שגומרים לקטוף עתה הוא בהיקף של כ־450 אלף דונם, לעומת 650 אלף דונם בשנה שעברה. הקטנת השטחים באה לאחר שהיה ברור כי יש לקצץ במיכסות המים, ולנוכח המחירים הנמוכים בשוק העולמי.

לדבריו, יש להוסיף מספר נתונים לא ברורים בכלי התקשורת. הכותנה צורכת 60% מים שוליים מי ביוב מטוהרים, מים מלוחים ומי שטפונות. במים השוליים אי־אפשר להשתמש לשום מטרה אחרת מלבד השקיית הכותנה. איש אינו יודע עדיין מהי התשועה המצטברת של מי קולחין בהשקיית פירות וירקות. לכן אי־אפשר לכלול מים אלה בתוך ההגדרה של "עלות ריאלית של המים", שמספר פקידים באוצר וכמה עיתונאים אוהבים להתגבר בה. באירופה המערבית קיים נוהג, אומר סגן שר החקלאות, לפיו מי שמלכלך הוא שמנקה. כך שהרשויות המוניציפליות המלכלכות את המים הן המנקות אותם ומבקשות הצעות מחיר עבורם.

לקראת סוף המאה, אם כל התכניות לטיהור שפכים תתגשמנה, יעמדו לרשות החקלאים עוד 450 עד 500 מיליון קוב מי קולחין, ועוד 200 מיליון קוב מי שטפונות שייתפסו במאגרים שיוכנו לשם כך. קיימות כמויות גדולות של מים מלוחים שעד כה נגעו רק בקצות שלהם. כל אלה הם מים טובים להשקיית כותנה. לדעת כץ־עוז, יש לגבות מתושבי הערים כספים לטיהור מי השתייה והרחצה שהם מקלקלים, עליהם לשלם עבור טיהור מים אלה, כדי שאפשר יהיה לעשות בהם שימוש חוזר בחקלאות.

כץ־עוז קובע, שבגידול כותנה הגיעו בארץ ליבולים גבוהים מאוד. אין מדינה בעולם שמגיעה ליבולים כאלה. בשנת 1985 היה היבול הכולל יותר מ־99 אלף טונות סיבי כותנה, יותר מ־160 אלף טונות גרעינים. היצוא היה כ־89 אלף טונות והעשייה אלפיים טונות סיבי כותנה [illegible]. ההכנסות ביצוא הגיעו ל־124 מיליון דולר, והשיווק המקומי לכ־13 מיליון דולר. גרעיני כותנה הכניסו עוד 28 מיליון דולר. כלומר, כלל ההכנסות מכותנה הגיעו ל־182 מיליון דולר. כץ־עוז מזכיר, כי הסיוע הממשלתי לגידולי שנת 1983 היה 17 מיליון דולר ומועצת הכותנה ביקשה אותו מהממשלה כדי לעבור תקופה קשה של ירידת מחירים.

גם השנה מבקשת המועצה סיוע והיקף הגדלים הוא כ־40 מיליון דולר. בקשת המועצה מתבססת על עליית מחירי התשומות בשיעור 16.3 אחוז, [illegible]

[illegible]

● ניתן להודות לגדעון עשת על שיזם את הפולמוס סביב הכותנה, אך קשה להתרשם ממערכת נימוקיו. ההצדקה של סימוכין בכותנה אינה מתבססת על מערכת חשיבה סיוע לפרטים אלו או אחרים ע"ח הרווחה החברתית, אלא על העובדה שהמשך ייצורי הענף, כולל התמיכות, מגביר את הרווחה הכללית, את עושר כלל הציבור.

אם לקבל את טיעונו של עשת, ולמחוק את ההון המושקע בכותנה — במחצית התאמה ובעבר על משלם המיסים, בהתחשב עם שולי של 50%. כידוע, הפסדים מוכרים לצורך מס. במקרה זה, המסי משלם המוסים יתבכם ב־250 מיליון דולר — סכום המאפשר לתת סיבסוד לכותנה במשך עשרות שנים, בלי שרווחת הציבור תיפגע.

עשת מסרב משום־מה לבחון את המצב לגבי האלטרנטיבות האפשריות. הוא בוחן את המצב ביחס למצב הטוב ביותר האפשרי, אם אינו בוחן מצב הטוב במדרגה שנייה (second best).

נושא המים אינו שייך במיוחד לדיון בענף הכותנה, אך בראי [illegible] את מערכת התחשיב ולקבוע מה שייך לתוצאות אקולוגיות, מה שייך להשקעות בתשתית המדינה (מצב הכבישים) ומה שייך לעלות המים. בכל הנראה, שבוע של גשמים הנמיך קצת את ההיסטוריה בקשר למים, אם כי לא את הצורך בהשקעות לפיתוח תשתית מערכת המים.

צ.ט.

יעקב גדיש: אין להיתפס לנבואות ש[illegible]

[illegible]

עמדה אחרת

עונת הקיצוצים

מאת ד"ר יקיר פלסנר

בכל פעם שמתחילה עונה כלשהי, במיוחד בתחום החקלאות, כלי התקשורת מבשרים על כך. במיוחד מודעים לכך מוודאי חברי הקיבוצים שבין קוראי שורות אלה. רשימה זו משתלבת בנוהג נאה זה ונועדה לבשר לקוראים שעונת קיצוץ תקציב המדינה החלה. מדובר בגידול המבשל בסתיו ותקופת שיווקו נמשכת בדרך כלל עד אמצע חודש מארס (יש שנים בהן עונת השיווק מתארכת ובניגוד לגידולים אחרים, זה קורה דווקא בשנים שחונות, כאשר יבול הקיצוצים דל). הקיצוץ מוסנה בעיקר ליצוא — הממשלה מייצאת בתחום זה החלטות רבות, בעיקר שלא לביצוע. גם פקידי האוצר מייצאים הצהרות לרוב.

הפעם אתרכז בשאלת אופן הקיצוץ בתקציב המדינה בכללו ובמשמעויות שיש לכך בשני תחומים, שנבחרו מפני שהם מדגימים יפה את הנזק הנגרם בשיטה הקיימת. האחד הוא תחום ההשכלה הגבוהה, האקטואלי מאד לאור מצבה החמור ביותר של האוניברסיטה העברית. זו תיאלץ לצמצם את תקציבה בשיעור שאין לו אח ודוגמה בשום מוסד ציבורי אחר ולכן הבעיה כאן חריפה במיוחד. התחום השני הוא הקמת התשתית, ובמיוחד נושא סלילת הכבישים.

כאשר דנים באופן קיצוץ התקציב, הרעה החולה ביותר היא העדר האומץ לקבוע סדרי עדיפויות ולקצץ באופן ברירני בהתאם לכך. העדר האומץ הזה מקורו בתרבות שלטון הגורסת כי שר מייצג את התחום שעליו הוא ממונה. למשל, שר הבריאות מייצג, בשיטה זו, את הרופאים והאחיות ואילו שר החקלאות מייצג את החקלאים. כיוון שהחקלאים מעוניינים, ובדרך כלל בדין שכך יהיה, באינטרסים הכלכליים שלהם, הופך שר החקלאות לשדולה מיניסטריאלית בתחום החקלאות. הממשלה, כפועל יוצא, מהווה מה שניתן לכנות אוסף של גבאים שכל אחד מהם דואג לענייני קהילתו והדאגה לפדרציה של הקהילות מוטלת על ראש הממשלה ועל שר האוצר. ראוי אולי להוסיף כאן, כי מצב עניינים כזה, אף כי בעוצמה פחותה, הולך ומתפתח גם באדמיניסטרציה האמריקנית ובבתי המחוקקים (השיטה מתוכננת על־פי המתוכננת הזאת) ושם רואים בכך הידרדרות.

כעת תארו לעצמכם שהממשלה אכן היתה קובעת סדרי עדיפויות, ומקצצת את התקציב בהתאם. הרי היה יוצא או ששרים מסויימים דאגו לאימפריות שלהם ביתר הצלחה מאשר כמה מחבריהם. ל"מפסידים" מהווה הדבר אובדן יוקרה, במקרה הטוב. בשיטה בה מתמנים שרים במקומותינו, עשויים הם אף להפסיד את מקומם בממשלה לאחר הבחירות הבאות. התוצאה — מתפשרים ומקצצים באופן שווה לכולם. מיישמים את משפט שלמה, אלא שהמטרה כאן איננה לגלות מי אמו האמיתית של התינוק, כאן מדובר במבוגר, וכולם ששים לבתרו בין השרים.

מן הבחינה הכוללת של תיפקוד המערכות הציבוריות בישראל, גורם הקיצוץ האחיד לכך שממשיכים לעסוק בכל הפעילויות, אבל ברמה כללית נמוכה יותר. מערכת החינוך מחנכת קצת פחות, מערכת הבריאות מספקת מעט פחות בריאות וכיו"ב. כמאמר העם, כולם "קצת בהריון". הצרה היא, שמהריון חלקי לא יוצא הרבה ויש כאן בפירוש סכנת הידרדרות.

תחום ההשכלה הגבוהה נבחר משום שהוא מדגים את האיום על איכותה של ישראל בצורה בולטת. זה שנים אחדות שהממשלה מקטינה את השתתפותה בתקציבן של האוניברסיטאות. אין הכוונה לדון כאן בשאלה אם אומנם יש לנו "יותר מדי" השכלה גבוהה, מפני שאיני רוצה לדון בשאלה אם יש לקצץ את תקציביה אם לאו. אבל ברי לחלוטין שאין זה הגיוני, וכפי שנראה גם מזיק, לקצץ בתקציב ובו בבד לאשר הרחבת פעילויות בתחומים שונים. לדוגמה, רק באחרונה אושר לאוניברסיטה העברית, השרויה כאמור במצוקה קשה, להקים בי"ס לרפואה וטרינרית.

ההימנעות מכניסה לתחומי פעילות חדשים תוך כדי הידוק החגורה (ואולי העניבה) נראית, אולי, כדרישה מובנת מאליה. יתכן שצריך היה אף לחסל תחומי פעילות. שהרי אם ממשיכות האוניברסיטאות לעסוק בכל התחומים הקיימים, יעשו כן בהכרח ברמה יותר נמוכה. הכיתות יהיו גדולות יותר; המיכשור חדיש פחות; תהיה לתלמידים פחות גישה למחשבים וכו'. דוגמה קונקרטית מצויינת קיימת ברמות מספר בתי הספר לרפואה. אם כל בתי הספר הקיימים ימשיכו לפעול בהיקף הקיים, יעמידו רופאים פחות טובים. האין זה יותר מועיל לסגור אחד מהם, או לסגור מחלקות מסויימות בחלק מהם, ולהמשיך לתפעל את הנותר ברמה טובה? בצה"ל כבר גילו אמת פשוטה זו, ומסיכה ישימה לתחום ההשכלה הגבוהה. שהרי מה שמשותף לשתי המערכות, בעולם של קיצוצי תקציב, היא הדילמה של כמות מול איכות. דומני שלא יכול להיות ויכוח מה חשוב יותר לישראל.

את סיפור התשתית וקיצוצי התקציב ייצגו כאן הכבישים. לצורך הבהרת העניין נניח, כי בנייתו של מיחלף כבישים עולה 10 מיליון שקל, וכי בתקופת השפע היחסי הוחל בבניית שני מיחלפים כאלה. עוד נניח, כי בתנאי מימון סבירים תימשך הקמת מיחלף כזה שנה. כעת באים ומקצצים. לצורך ההדגמה, 10 מיליון שקל מן התקציב הכולל של 20 מיליון ש"ח. אלא שבמקום להפסיק את העבודה במיחלף אחד לחלוטין, ולאפשר למשנהו להיבנות בקצב הטוב, מקצצים את תקציבו של כל אחד מן המיחלפים בחצי. בניגוד למצב בהשכלה הגבוהה, לא ייבנו כעת מיחלפים פחות טובים בחצי המחיר. עלות הבנייה לא תשתנה, אולם הכסף לפרוייקט ישוחרר במחצית הקצב. במקרה הטוב פירוש הדבר, שבנייתו של כל מיחלף תימשך שנתיים במקום שנה.

כדי להיווכח עד כמה גדול הנזק, צא וחשוב מה המצב בתום השנה הראשונה לפרוייקטים. בכל אחד מהם הושקעו 5 מיליון שקל, ובסך הכל 10 מיליון. סכום זה יהיה מוטל עתה ללא שימוש למשך שנה נוספת. כלומר, הוא יתחיל לשאת פירות בעוד שנה, כאשר ייפתח המיחלף. החשבון פשוט: אם שיעור התשואה של הון בהקמת תשתית הוא 15 אחוז לשנה, כי אז יירדו לטמיון מיליון וחצי שקל. המטילים ספק בדברים, מוזמנים להיזכר במה שאמר באחרונה מנכ"ל "נתיבי איילון". לדבריו, בתנאי מימון נאות ניתן היה לסיים את הפרוייקט בתוך שנתיים וחצי, אך מאחר שמחצית תקציב הכבישים מוצא במקומות אחרים, בצומת מסובים למשל, יימשך הפרוייקט חמש שנים.

ואלה תולדות חלק מן הנזקים החמורים הנגרמים בתהליך קיצוצי תקציב המדינה.

התקציב ספג 888 מיליון ש"ח במחצית הראשונה

תקציב המדינה במחצית הראשונה של שנת התקציב המשיך להיות תקציב סופג. עודף הביקוש של הממשלה במחצית הראשונה, ללא תשלומי ריבית, היה שלילי כ־800 מיליון דולר בקירוב — מתברר מנתונים פנימיים של האוצר. כלומר, בתקציב לא היה עודף ביקוש ולא עודף היצע. במחצית הראשונה של שנת התקציב לא היתה גם הזרמת כספים וללא מפעלי משרד הביטחון התקציב ספג כ־100 מיליון דולר. יחד עם הזרמת מפעלי משרד הביטחון התקציב היה מאוזן, מתברר מאותם הנתונים.

צ.ט.

השכר הריאלי הפנוי — לקדמותו

השכר הריאלי הפנוי, בניכוי מס הכנסה, הגיע בתקופת יולי־ספטמבר בדיוק לרמה של שנת 1983/84 — מתברר מנתונים פנימיים של האוצר.

על־פי נתונים אלה, היו שינויי השכר כלהלן:

1983/4	100
1984/5	101.4
1985/6	95.2
1986/7 (4־6)	98.1
1986/7 (7־9)	100.0

לדעת פקידי האוצר, כוח הקנייה של השכר עלה מעבר לעלייה הריאלית של השכר הפנוי. אך כלכלנים ציינו שנתונים אלה אינם מבוססים על סדרות רגילות ומקובלות.

לפיכך, השכר הריאלי ברוטו עדיין מפגר אחר השכר ב־1984/85, כי בינתיים שונו מדרגות המס. גם עלויות העבודה נמוכות יותר, כי הוקטנו תשלומי המעביד לביטוח הלאומי.

צ.ט.

בנק עין־חי ייסגר בסוף החודש

בנק עין־חי, מקבוצת בנק הפועלים, יפסיק את פעילותו בסוף נובמבר וכל עסקיו יועברו לבנק הפועלים — החלטה על כך נתקבלה בבנק הפועלים ובבנק עין־חי, בהסכמת הפיקוח על הבנקים.

לבנק עין־חי יש כיום 9 סניפים ועוד 7 סניפי משנה. כאמור, כולם ייסגרו בסוף החודש. כספי הלקוחות בכל החשבונות והפקדונות שבבנק, פרט לאלה שהלקוחות יורו לגביהם אחרת, יתנהלו ויהיו באחריות בנק הפועלים.

דובר בנק הפועלים מסר אתמול, כי המחאות המשוכות על בנק עין־חי ושטרות שמקום פרעונם בבנק זה יוצגו, מתחילת דצמבר, באמצעות המסלקה, לבנק הפועלים.

ההחלטה לסגור את בנק עין־חי באה לאחר שהוא נקלע לקשיים. לפני כחודש וחצי הושג הסכם בין הנהלת הבנק ל־120 עובדיו, על פרישתם עם פיצויים מוגדלים. בגלל הצמצומים במערכת הבנקאית סירב בנק הפועלים לקלוט עובדים מבנק עין־חי.

א.נ.

מצרים מגלה רצון טוב

אושרו 20 בקשות ליצוא לישראל

שלטונות מצרים אישרו בשבועות האחרונים 20 בקשות ליבוא מוצרי תעשייה מישראל — מסר הנספח המסחרי בשגרירות ישראל בקהיר, יוסף שבו. הנספח המסחרי, שמונה לתפקיד רק לפני חודשיים, אמר כי באחרונה ניכרת מגמה של רצון טוב ופתיחות מצד גורמים במצרים ביחס לבקשות ליבוא מוצרים מישראל. לדבריו, באחרונה השלטונות המצריים אינם מעכבים את הבקשות ליבוא מישראל.

הרשיונות שאושרו בשבועות האחרונים הם ליבוא מוצרי אגרו־תעשייה, תשומות לחקלאות ומוצרי תעשייה אחרים. היקף העסקות — יותר מ־2 מיליון דולר.

שבו מסר עוד, שכבר ניכרת התעניינות רבה בביתן הישראלי שיהיה ביריד קהיר במארס 87. להערכתו, התערוכה הזאת עשויה להניב קשרים כלכליים רבים.

א.נ.

התנגדות לאיחוד קרנות הפנסיה

גרעון שוטף בקרן הגימלאות המרכזית

ההכנסה מדמי גמולים בקרן הגימלאות המרכזית ירדה בתשעת החודשים הראשונים של 1986 ב־12 אחוז לעומת התקופה המקבילה אשתקד, ואילו ההוצאה לדמי פנסיות גדלה בתקופה זו ב־14 אחוז — מסר אתמול מנכ"ל הקרן, שלום בן־עמי.

לדבריו, מצבה של הקרן הורע בשלוש השנים האחרונות, מאחר שלא חל במהלכן גידול ריאלי בחברי הקרן, וכיום הגבייה השוטפת אינה מכסה את התשלומים השוטפים. הקרן משלימה את החסר מתוך [illegible].

מצבה של קרן הגימלאות המרכזית אינו הגרוע ביותר בין הקרנות ההסתדרותיות, אולם הנתונים של השנתיים האחרונות אינם מעודדים: ב־1984 הגיע שיעור תשלומי הפנסיה ל־64 אחוז מסך הגבייה, וב־1985 שיעור ל־82 אחוז מסך הגבייה. כיום מבוטחים בקרן 81,000 חברים פעילים ואילו מספר הגימלאים מגיע ל־19,600.

א.נ.

קולות רבים נגד איחוד קרנות הפנסיה ההסתדרותיות, ונגד שינוי שיטת החישוב בהן, נשמעו אתמול במושב ה־28 של מועצת קרן הגימלאות המרכזית שנערך ברמת־גן לאחר שיו"ר האגף לביטחון סוציאלי בהסתדרות, דב פלג, הציג את התוכניות לאיחוד הקרנות. עלו בזה אחר זה נציגי העובדים החברים בקרן ותקפו את רעיון האיחוד.

יו"ר ארגון עובדי קופת־חולים, חיים ברנס, אף תקף את ההחלטה לחזור לשיטת החישוב המתבססת על ממוצע הדרגות בשלוש שנות העבודה האחרונות, במקום שיטת ממוצע היחסים (היחס בין שכר העובד ושכר הממוצע במשק לאורך כל שנות עבודתו). ברנס זעק: "עובדי קופת־חולים לא יקבלו את שיטת שלוש השנים. אם לא תשונה ההחלטה, ניאלץ לאחוז בכל האמצעים נגדה ונדרוש תוספות שכר". ראשי ועדים אחרים חיזקו את דבריו: "נעשה את כל המאמצים להשאיר את שיטת ממוצע היחסים ולמנוע את איחוד הקרנות", אמרו.

בתגובה אמר מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר: "דברי החברים הביאו אותי למחשבה נוגה. כולם רוצים את ההסתדרות בערבון מוגבל, אי־אפשר לדבר על הסתדרות כללית, ושכל אחד ידאג רק לעצמו. הערבות ההדדית כוללת את כל חברי ההסתדרות".

בדיון הועלתה גם סוגיית הגדלת שיעור ההפרשה לקרנות הפנסיה ב־1.5 אחוזים: אחוז אחד תוספת המעביד וחצי אחוז תוספת העובד. קיסר תקף את הממשלה על שהיא מעכבת זה שנה את אישור תוספת ההפרשה. "הממשלה הרי מעוניינת בהגדלת החיסכון, אם הייתי אומר לממשלה שהצלחתי להגדיל את החיסכון, היא היתה מנשקת לי את הידיים", אמר קיסר.

עוד אמר, כי בתקציב החדש יהיו צמצומים נוספים בתחום הסוציאלי. "יש לנו הרבה חוויות, ואני מציע שלא נתקשט בבכיית", הוסיף מזכ"ל ההסתדרות.

דב פלג התריע מפני הסכנות במסגרת הרפורמה בשוק ההון. "נעשה כל מאמץ שהשינויים האלה לא יגדילו את הסיכונים בקרנות הפנסיה. יש לדרוש שצמצום התנאים המיוחדים הניתנים לקרנות לצבירה באוצר יהיה מינימלי", אמר פלג. הוא ציין, כי מערכות פנסיוניות שיש להן התחייבויות לטווח ארוך נקלעות למשבר כאשר הן פועלות בטווחים קצרים, "ויש לכך הוכחות גם במערכות פנסיוניות בעולם".

אורי נחשון

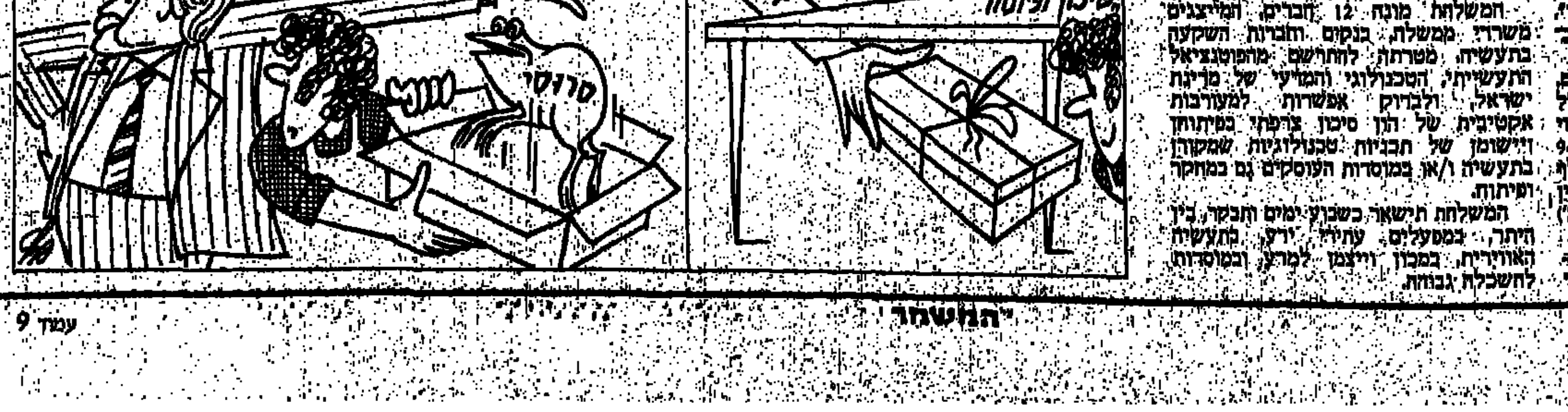

שוק ההון

ייעוץ חדש, מגמה סלקטיבית

הייעוץ שנתנו אתמול הבנקים ללקוחותיהם הביא להשקעות סלקטיביות במניות [illegible] ערך השוק שלהן עלה ב־0.38%. העלייה הגדולה ביותר — 0.8% — נרשמה במדור השערים של מניות [illegible]; הירידה הגדולה ביותר — 1.16% — חלה במניות ובאופציות של [illegible]

[illegible]

במניות הבנקים המסחריים שמחירן להסדר היתה מגמה מעורבת. עלו הפסגות 0.1 — 11.0; הבינלאומי — 0.1. לעומתן ירדה כללי מ"ד 1 ב־1.4%. לפי בי ואוה"ה היו עודפי ביקוש, שסופקו ללא שינוי בשעריהן.

במניות החזקה בלטו העליות: יעסור 5 — 11.1 (אחרי שיעסור 1 ירדה ב־1.6%); אנדיין 1 — 12.1. ב־10% עלו חקלאות מבכ', יעונא, כלל מחשבים, ניקוב 1 ו־5. חיפה כימיקל' עלתה ב־1.3%. ים המלח עלתה ב־0.4%. לעומתן בלטו הירידות: ורדינון — 10.4; ברטון — 15.0. ב־10% ירדה משוב. בדובכק ש' היה עודף היצע, שנקלט ללא שינוי בשער. לדובכק מ' היה עודף ביקוש, שסופק ללא שינוי בשער. יצהר 1 ירדה ב־1.4%. ליצהר 5 היה עודף ביקוש, שסופק ללא שינוי בשער.

בשוק איגרות החוב היתה יציבות ותנודות עד 1% בצמודות למדד, ותנודות עד 1% בצמודות למט"ח. המחזור בשוק האג"ח הסתכם ב־4.3 מיליון ש"ח, מזה 1.1 מיליון ש"ח בצמודות ב־80% למדד בלבד ומיליון ש"ח בסוג "ברירה כפולה צמודה".

במלווה קצר מועד נעו התשואות השנתיות בין 19.90% ל־21.15%, תוך מחזור של 4.9 מיליון ש"ח.

אלחנן הורוביץ

● משלחת צרפתית הגיעה כאורחת רשות ההשקעות והיחידה לקשרים בינ"ל במשרד האוצר.

המשלחת מונה 12 חברים, המייצגים משרדי ממשלה, בנקים וחברות השקעה בתעשייה, מטרתה להתרשם מהפוטנציאל התעשייתי, הטכנולוגי והמדעי של מדינת ישראל, ולבדוק אפשרות למעורבות אקטיבית של הון סיכון צרפתי בפיתוחן ויישומן של תבניות טכנולוגיות שמקורן בתעשייה ו/או במוסדות העוסקים גם במחקר ופיתוח.

המשלחת תישאר כשבוע ימים ותבקר, בין היתר, במפעלים עתירי ידע, בתעשייה האווירית, במכון ויצמן למדע ובמוסדות להשכלה גבוהה.

העורך הכלכלי: צבי טימור

מאת דורית גפן

מותחן המותיר סימני שאלה

התוכנית הראשונה של מישדר הטלוויזיה החדש „בשידור חוקר", בהנחיית רפי גינת, שיחזרה שלושה מקרי תקיפה מינית בדרום הארץ, אשר שניים מהם נסתיימו ברצח. גם במקרה של החיילת היתה כוונה לרצח. אך למרבה המזל היא נותרה בחיים.

המשטרה, כידוע, טרם הצליחה לפענח את שלושת המקרים המחרידים הללו, והרוצחים עדיין מתהלכים חופשי. ויתכן שאף צפו במישדר הטלוויזיה. האמנם יהיה בין מאות הידיעות שהגיעו במהלך המישדר מאורחים, אשר ביקשו לעזור באמצעות מידע שבידיהם כדי לפענח את הפשעים הללו — זאת נוכל לדעת רק כאשר יתברר, כי המשטרה גילתה את הפושעים, ובידיה די ראיות כדי להעמידם לדין.

לפחות לגבי שני המקרים הראשונים, שבהם נגנבו חפצים מן הקורבנות, ואשר חלקם תוארו על־ידי החוקרים ועל־ידי רפי גינת, ואף הוצגו (כמו למשל עט, מצלמה, תיקים ופנקס כתובות), יצליחו לעורר את זכרונו של מישהו מן הצופים, ויובילו אולי אל הפושעים.

„בשידור חוקר" היא קודם־כל תוכנית טלוויזיה, שנועדה לסייע למשטרה להשיג אינפורמציה נוספת לזו שהצליחה לאסוף בעבודה השיגרתית. מבחינה טלוויזיונית, הרי לפחות בחלקה (השחזורים וההסברים של חוקרי המשטרה לגבי מהלך החקירה עד כה) זוהי תוכנית מתח, שלמרבה הצער אינה פרי דמיונו של מחבר ספרי בלשים, אלא מבוססת על סיפורים אמיתיים ועל קורבנות ופושעים אמיתיים. הבדל אחר הוא בכך, שבסרט מתח אנו יודעים בסופו מי הוא הפושע — ואילו במישדר „בשידור חוקר". לא יכולנו לקבל התשובה לשאלה המרכזית הזאת.

ראוי לומר כמה מלים על העבודה הרבה שהושקעה בהסרטת קטעי השיחזור של שלושת המקרים. סרטי השיחזור היו שיאה של התוכנית, אשר פוצלה לשלושה חלקים, במהלך ערב שידורי הטלוויזיה של יום שני.

אף כי המישדר נועד בעיקרו לגייס את הציבור למסירת מידע, שיוכל אולי לסייע את המשטרה בפתרון שלושת המקרים הללו, הרי מותר לקוות, כי הוא המחיש לצעירות רבות, אשר חושבות כי להן זה לא יקרה, שלעולם אין הן יכולות לדעת כיצד עלול להסתיים טרמפ.

קשה היה שלא לחשוב גם על כך, שבגלל שקלים ספורים, שלא היו בידיה של החיילת כדי להגיע באוטובוס מבאר־שבע לביתה — היא נאלצה לקחת את הטרמפ, שכמעט הביא למותה. וגם על כך, שלוסי אימוס יכולה היתה לשאול את חבר קיבוץ דורות, שעבר בעת שעמדה בתחנת האוטובוס, אם הוא חוזר — ולהמתין עוד כמה דקות ולנסוע אתו, או אפילו ללכת ברגל חמישה ק"מ — עד לקיבוץ.

וזוהי כמובן חוכמה שלאחר מעשה, אך הלקח חייב להילמד לפחות על־ידי אחרים.

רפי גינת
בלי פתרון בסוף המישדר

התוכנית הותירה את הצופים המרותקים עם סימני־שאלה גדולים, אך אלה בוודאי היו גם מנת חלקם של צוותי החקירה, אשר טרם בדקו את המידע, שהגיע לאולפן הטלוויזיה. המעט שנמסר לצופים היה, כי אחדות מן הידיעות עשויות להיות חשובות מאד, בעיקר בכל הנוגע לחקירה של מקרה החיילת.

רפי גינת אמנם הבהיר בראשית התוכנית, כי אין לצפות, שבסיומה יוכלו להציג בפני הצופים את החשודים במעשים החמורים שתוארו בשיחזור. אך רבים בוודאי קיוו, כי

איזה דכאון נפלא

קצת מוזר, שרבקה מיכאלי הסתפקה במה שאנו מכירים כ„חברים מספרים על" — לציון יום הולדתו הששים של המפיק והאמרגן אברהם פשנל דישא. האיש, תודה לאל, חי, ובמקום לשמוע עליו מפי אחד מחבריו. אפשר היה להזמין את בעל השמחה עצמו ולשוחח עמו.

אבל כל זה נמחל ונשכח בזכות הופעתם של „הגששים", שהפכו כבר מזמן לסמל המסחרי של פשנל ושל הבידור הקל בכלל.

הקטע שהגישו „הגששים" היה אחד מבין עשרות ה„מאסטרפיסים" שלהם. פסטיבל שירי הדכאון — בביצועם — היה בידור מעולה.

אפשר רק להמליץ למפיקי „סיבה למסיבה" לחפש ולמצוא הזדמנויות חגיגיות נוספות כדי לארח בתוכניתם את „הגששים", שכל הופעה שלהם היא חגיגה לעין ולאוזן, שלא לדבר על כך שהיא שמחה ללב.

רפואה פרטית בבית־חולים ציבורי

בתוכנית „מוקד" הופיעו בשבוע שעבר שלושה רופאים וכן מנכ"ל משרד הבריאות לדיון בנושא הפרקטיקה הפרטית בבית החולים הציבורי. יורם רונן, מנחה הדיון, נהג איפה ואיפה בהקצאת זמן הדיבור לשני „הצדדים"; הרופאים, דר' אורנשטיין, דר' וייסבורט ופרופ' גור דיברו בלשון כמעט אחת — בעד פרקטיקה פרטית. ד"ר ויסבורט אף אמר במפורש שיש להתיר את הדבר בין כותלי בית החולים. שכן כיצד יגיע פרופ' גור מתל השומר להרצליה וחזור חלילה לשם ביצוע ניתוחי לב פתוח?

כולם הסכימו לפחות מילולית עם קביעתו של פרופ' מיכאלי, כי יש להילחם בהכנסת פרקטיקה פרטית לתוך מוסד ציבורי, אך יש לאפשר „ש.ר.פ." מחוץ לכותלי בית־החולים. אולם במישור המעשי היו עמדות הצדדים רחוקות מאד זו מזו. ד"ר ויסבורט חזר על עמדתו הידועה, מזמן, שהיהודי רוצה את השירות הטוב ביותר, ואותו הוא יכול להשיג, כמובן, ברפואה פרטית. ד"ר אורנשטיין הוסיף היבט אחר לנושא — הכנסתו הנמוכה של הרופא. טענה נכונה כשלעצמה אך אין בה כדי להצדיק הפיכת בית חולים ציבורי למקום עבודה במסגרת פרטית. עם זאת צדק ד"ר אורנשטיין כאשר יצא נגד התקנות האוסרות פרקטיקה פרטית לרופאים מן השורה. גם אם אין הם עובדים במשרה מלאה במוסד ציבורי.

כאמור, יורם רונן לא נהג בהגינות כלפי פרופ' מיכאלי, שהיה אחד מול שלושה — בכל הקשור להצגת עמדתו. זו בוודאי הסיבה שמנכ"ל משרד הבריאות לא הצליח להביא לידיעת הצופים את מה שקורה בארץ של שירות פרטי נפוצות, כמו ארה"ב. לגבי מצבם של אלה שהכנסותיהם מועטות — בהשגת שירותי רפואה.

יוסף שמי

בעריכת עלינא תורי

מוסיקה

מפגש נדיר

רסיטל לטובה ופסנתר — עם שמואל הירשקו ומנחם ויזנברג

הרשקו ווזנברג – יצירות ייחודיות

מאת דוד אור

הטובה היא כלי נדיר ומעניין. אתם בוודאי מכירים את הצליל שלו כהאום־פה־פה. הטובה היא האום של ה„פה־פה". כלי באסי נמוך ובעל מנעד רחב. שמואל הרשקו, הטוביסט הראשון של הפילהרמונית, יוצא בימים אלה ברסיטל לטובה בליווי פסנתר של מנחם ויזנברג.

איך מתחילים לנגן בכלי מוזר כזה? שאלתי. ב„תזמורת הנוער של קריית־אונו היה חסר למנצח, אהרון אלקלעי, טובה. הייתי ילד קטן בכתה ה', וזה נראה לי כלי מצ'ואי למדי. למדתי ואהבתי את הכלי. ואחרי הצבא בתזמורת צה"ל — שמע אותי זובין מהטה והמליץ על מילגה. למדתי בארה"ב ואחרי שחזרתי הדרך לפילהרמונית היתה סלולה בפני.

מה אתה מוצא בכלי? „לגבי זה כלי בעל אפשרויות רבות, מנעד גדול (הגדול ביותר בין כלי הנשיפה) וצליל עשיר וחם שיש לו אפשרויות דינמיות עצומות. ביום טוב אתה יכול לנגן 7 דואים, והמנעד הדינמי משתרע מנגינה שקטה, חרישית וכמעט בלתי־נשמעת עד לשריקה של ממש בגבהים".

הרשקו וויזנברג יוצאים ברסיטל לטובה ופסנתר בערב של יצירות ייחודיות, שלא נשמעו באולם הקונצרטים בהרכב כזה.

הרפרטואר של הכלי הוא מוגבל, כיוון שזה כלי חדש למדי (150 שנה בלבד). הצמד ינגן יצירה מיוחדת לטובה של מלחין קנדי בן־זמננו, אוסקר מורבץ. בתכנית גם יצירתו המפורסמת של שוברט, „ארפג'ונה", שהוא יצירה לירית ומליצית מאד, שמנוגנת בדרך־כלל בצ'לו, שלוש רומנסות של שומן, שנכתבו במקור לאבוב, וסונטה של באך, שנכתבה במקור לחליל וצ'מבלו. כדאי לכם לחכות להדרנים ולדרוש אותם, כי הם כוללים כמה הפתעות מרעננות ביותר.

זהו רסיטל שהוא מפגש בין שני מוסיקאים שווים. לכל אחד יש בו תפקיד, ויחד הם עושים מוסיקה. כאן גם המקום להכניס לתמונה את הפסנתרן מנחם ויזנברג.

מנחם הוא פסנתרן מחונן, כידוע לנו כנגן בעל סגנונות מגוונים. הוא נגן ג'אז מבריק, המלווה את חווה אלברשטיין. מורה, מנצח ומעבד („נמל הבית" של חווה אלברשטיין ו„העונה התשיעית", תקליט המבוסס על נעימותיו של נחום היימן, מנוגנים בעיבודו ובניצוחו של מנחם).

מנחם גדל בבית מוסיקלי מאד. אביו, כליזמר מוורני, ניגן בכינור עוד בקפה „גנתי־ים" שליד האופרה ובתזמורת הבידור. מנחם עצמו קיבל את השיעורים הראשונים אצל אביו, ואחר־כך קיבל חינוך מוסיקלי אצל אנה פיינשטיין ופרופסור קליין. אחרי האקדמיה בתל־אביב עשה תואר מאסטר בפסנתרנות בג'וליארד שבניו־יורק.

„כשהייתי ילד אבי היה מנגן [illegible] ואופרטות בכינור ומבקש ממני ללוות אותו. „תנגן איתי", היה אומר, ואני ליוויתי אותו [illegible] המקום כלי להכיר את החומר וכלי תווים. [illegible] התפתחו אצלי הנגינה והשמיעה הטבעית. [illegible] שחשוב במוסיקה זו הזרימה הטבעית. [illegible] אוונס ועד שנברג אין סגנון שאני לא [illegible] מלבד, אולי, רוק־כאסח. אני מתייחס את [illegible] כאל שיחה. עם חווה אלברשטיין ה[illegible] היתה ממש דו־שיח. וכך גם בכל קונצרט [illegible] הרסיטל שלנו הוא מפגש של אישיות [illegible] עושים מוסיקה. והקהל הרב שיבוא לא [illegible] שלא להרגיש בזה".

הצמד הקליט באחרונה תקליט זה בחברת ארדק, המופץ ע"י דויטשה גרמופון, תקליט מוסיקה קאמרית בסידרה של [illegible] ישראליים נבחרים וקדמו להם צרבינק ו[illegible] זכאי, ולא במקרה נבחר הצמד לפתיח היוקרתי.

כאמור, סולו לטובה ופסנתר במוזיאון [illegible] — 15.11.86. מפגש עם כלי נדיר [illegible] מוסיקאים, ומוסיקה קאמרית אמיתית.

קולנוע

האיש שלא ידע למות

„איש הנצח" בקולנוע תל־אביב

מאת יעל ישראל

הקולנוע יצר גיבורים מיתיים רבים, שמוצאם התרבותי מעורפל. תערובת משונה של מבטאים, בגדים ומנטליות הלקוחים חציים מן העידן המודרני וחציים מן העבר החשוך. כזה היה מקס, גיבור „מקס הזועם", „מקס הלוחם בדרכים" ו„מקס הזועם וכיפת הרעם." גיבור דומה הוא ראסל מקלאור. איש הנצח החי בשבט סקוטי פרימיטיבי במאה ה־16. וגם קופץ לביקור במאה ה־20.

לאיש הנצח יש חיי נצח ונעורי תמיד, ולמי שמקנא בו אפשר לגלות כבר עכשיו, שבסוף מקלאוד מגלה, שחיי נצח הם קללה איומה, ואחרי הכל מי בכלל רוצה לחיות 450 שנה.

קונור מקלאור, איש הנצח, (כריסטופר למברט שכבר גילם את דמותו המיתית של טרזן איש היער בסרט „גרייסטוק") הוא האיש שחי 450 שנה ונרדף על־ידי בן אלמוות מרושע שרודף את נשמתו בכוונה לכסח את ראשו מעל כתפיו היפות, מפני שהמוות היחיד התופס אצל בני האלמוות הוא עריפת ראשם.

הסרט מורכב מפסיפס של עבר ועתיד, המאה ה־20 וימי הרנסאנס שנראים יותר כימי הביניים. פאנק שטני אכספרסיוניסטי ברחובות ניו־יורק, שנראה כמו התופת מסרטי מרטין סקורסזה בצד סרטי אבירים עם אציל ספרדי שמזכיר את דון קישוט בגילומו של איש 007־לשעבר. הוא שון קונרי.

כריסטופר למברט ב„איש הנצח"

הבמאי ראסל מקלאור כיים סרטי ווידיאו קליפ ללהקות רוק ידועות בבריטניה, קודם שעשה את הסרט הזה. הסגנון הקופצני והעיצוב הדומיננטי האופייני לווידיאו קליפ משתלט גם על „איש הנצח": הרבה קרבות מסוגננים — פעם בחורבות טירה עתיקה או בנוף סקוטי פסטורלי של אגמים ו[illegible] ופעם קרב אימתני בין הבריון [illegible] המטורף, קורגאן האיום, לבין חייל [illegible] פטריוטי, שמגן בנשמתו על הנשיא [illegible] ומאמין שהוא עדיין בויטנאם — [illegible] בסמטה ניו־יורקית מצחינה.

אירוע

מפגש דורות על הבמה

מפגש מרגש בין שלושה דורות של שחקנים התקיים במועדון „צוותא" בתל־אביב בסוף שבוע שעבר. היה זה במסגרת רב־שיח בנושא „אבות ובנים על הבמה", שנערך לציון שש שנים לפטירתו של שחקן „הבימה" ארי קוטאי ז"ל. על במה אחת ישבו בין השאר דליה פרידלנד ובתה אילה אשרוב, ישראל ומשה בקר, נחום ואהוד בוכמן, מרדכי ודורי בן־זאב, פנינה ומירב גרי ואחרים — שסיפרו על חוויית הבמה העובר בירושה, שהוקלט על־ידי גלי צה"ל.

בתמונה: ליה קניג, עודד קוטלר, המנחה רות סגל ודליה פרידלנד.

בעריכת יואב אביב

האש כובתה, האוניה מתה

סיפורה של אוניית „צים" — „סיגל" שעלתה באש בלב־ים.

האש בחדר המכונות של האוניה סיגל פרצה בשעה 06:45 לפנות־בוקר. מערכת ההתרעה הזעיקה את המכונאים מתאיהם למרכז הבקרה, שם ניתן היה ללמוד כי מוקד האש הוא בחדרי המנועים האוטומטיים הלא־מאוישים. העשן הסמיך שאפף את המקום מנע מהמכונאים את הכניסה. מיד נאטמו הדלתות והופסקה פעולת המאווררים כדי למנוע ליבוי האש. כמויות ניכרות של חומר כימי הוזרמו לחדר המנועים אפוף הלהבות.

רב החובל, דוד קריץ, הגיע לגשר מיד עם השמע את האזעקה. תשומת ליבו התמקדה קודם־כל בהבטחת שלום הצוות והמשפחות. הוא פקד לרכז את הנוסעים על גשר הפיקוד, פרט למכונאים שבתפקיד, ולאחר שהתפקדו, התברר כי איש אינו נעדר. רב החובל הנחה את האלחוטן להתקשר לתחנות החוף הקרובות ולכלי־השיט בסביבה ולשדר על פריצת השריפה. זאת, למרות שהמכונאי הראשי דיווח לו שמצליחים להתגבר על האש בחדר המנועים ואין סכנה מיידית להחמרת המצב. קריץ החליט גם להוריד את משפחות אנשי הצוות ואת עובדי המשק לסירת ההצלה. הים היה שקט ולא נשקפה סכנה כאשר שטו במרחק־מה מהאוניה. נעמי, רעייתו של הקצין השלישי, סיפרה: „ידענו שפרצה שריפה אך היא השתוללה בבטן האוניה. לא ראינו אותה ולכן גם לא פחדנו. הירידה מהאוניה הגבוהה לסירת ההצלה בים הפחידה. אף פעם לא נקלענו למצב דומה. היינו חמש מבוגרות, ארבעה ילדים ומספר ימאים שהפעילו את הסירה. הלהבות שפרצו לפתע מחלונות המגורים הרעידו אותנו ואז דאגנו לגורלנו ולגורלם של יקירינו באוניה. לאחר כשעה, הופיעה באופק אוניית סוחר אלג'ירית וכאשר התקרבה אל סירתנו, עודדו אותנו ימאיה לעלות על הסיפון. [illegible] זו לא נעלמה מעיניו של רב־החובל של „סיגל", אולם הוא הורה לנו לא לעלות על האוניה של מדינה עוינת. כעבור זמן־מה הגיעה לאזורנו אוניה צובר רוסית ועגנה במרחק של מייל אחד מאיתנו. בעקבותיה התקרבה אלינו אוניית המכולות ההולנדית „אמיקסון". ברשותו של רב־החובל קריץ עלינו עליה. התקבלנו בה באהדה רבה, אך המתח לא פג."

מחצית השעה לאחר שהשריפה פרצה, נראה באוניה כי המכונאים הצליחו להכניע את האש, אולם שלוחותיה פרצו לקומות העליונות של המבנה דרך תעלות החשמל. עשן כבד אפף את הקומות העליונות של מגורי הימאים ולשונות אש פרצו דרך החלונות.

בשלב מסוים אץ רב החובל למשרדו במטרה להציל את מסמכי האוניה, אך הוא נאלץ לעזוב המקום מפאת העשן הכבד שאפף את המשרד. המכונאי הראשי של „סיגל", יוסי קוכמן, דיווח לרב־החובל קריץ כי משאבת החרטום הופעלה לאחר שמשאבת חדר המנועים הגדולה יצאה מכלל פעולה. כל 14 הימאים שהיו על האוניה עסקו עתה בהתזת מים על האש, מעדויות עולה, כי כל אחד עשה את מלאכתו בשקט וללא פאניקה מיותרת.

כיבוי השריפה נמשך כ־10 שעות. רק סמוך לשעה 5 אחר־הצהריים התגברו הימאים על האש. לכך נדרשו התמדה ורצון חזק. ברור היה לאנשים כי אם לא ישתלטו על האש, קיימת סכנה שהאוניה תטבע. המשתתפים סיפרו, כי החובל השלישי, נמרוד, צעק לעבר רב־החובל קריץ תוך־כדי המולה: „אנו נתגבר". המכונאי הראשון, אורי נצר, אמר: „אני לא יוצא מכאן עד שלא אגמור עם האש". בזמן פרוץ הדליקה באוניה התפצל צוות הכיבוי לשניים. חוליה אחת קיררה את הקומות התחתונות למניעת התפשטות האש וחוליה שניה ריססה מבחוץ את להבות האש שליחכו בהתמדה את מבנה המגורים. חרדתם של האנשים נבעה מהשאלה האם תתפשט האש למיכלי הדלק של האוניה, הממוקמים לא הרחק ממוקד השריפה. לאחר שאנשי הצוות שהיו בסירת ההצלה עלו לאוניה ההולנדית, הודיעו אנשיה לאוניות הסובייטית והאלג'ירית כי הן יכולות לעזוב את המקום, ואלה הזדרזו לעשות כן.

הידיעה הראשונה על השריפה ב„סיגל" הגיעה ל„צים" זמן קצר לאחר פרוץ הדליקה. מיד הופעל חדר החירום של מינהל הצי, ולמקום הוזעקו כל גורמי החברה שהיה ביכולתם לסייע. גם נמסרה הודעה לכל הנוגעים בדבר. הקשר בין „סיגל" לחדר החירום, התנהל באמצעות האוניה ההולנדית כשהאלחוטאי, רוני, קיבל את ההודעות בחדר האלחוט של האוניה ההולנדית והעביר את ההודעות לאוניה במכשיר קשר נייד. קשר זה תרם רבות להרגשת בטחונם של הימאים שנותרו על האוניה הישראלית.

האש בקומות העליונות של האוניה המשיכה להשתולל ואיתה הלכה וגברה עייפותם של הימאים. בעיות חדשות צצו והממונים אילתרו פתרונות הולמים. משאבת החירום של האוניה סיגל יצאה מכלל פעולה לשעות הצהריים, שעות רבות אחרי פרוץ הדליקה. רב־החובל קריץ מבקש את סיועם של ההולנדים ואלה מתקרבים עם אונייתם ל„סיגל" ומעבירים צינורות כיבוי. במקביל, הוזעק על־ידי חדר החירום בחיפה סיוע מגורמי חוץ והחל ב־9 בבוקר חגו מעל האוניה הבוערת שני מטוסים איטלקיים למטרות אבטחה. סמוך לשעה 2 בצהריים הגיעה למקום גם משחתת איטלקית ששיגרה לסיגל משאבה ניידת עם מפעילים איטלקים. בשעה 5 אחר־הצהריים הצליחו האיטלקים ההולנדים והישראלים לכבות את הדליקה. וב־7 בערב, 12 שעות לאחר פרוץ הדליקה, הגיעה למקום האוניה־האחות, „ורד". כל הצוות ובני־המשפחה הועברו ל„ורד" בהנחיית חדר החרום שבחוף. ב„סיגל" נותרו רב־החובל וחמישה ימאים כדי לשמור על מטענה ועל סידורי גרירתה לנמל קטאניה שבאיטליה.

בהגיעו לחיפה, אמר רב־החובל קריץ: „עם פרוץ השריפה פעלתי לפי סדר עדיפויות. בשלב הראשון דאגתי לשלום הצוות ובני־המשפחה, בשלב השני התמקדו כל מאמצי בשריפה ובצמצום הנזקים. כל הצוות התנהג למופת ובמסירות ללא גבול". רב־החובל ביקש לציין במיוחד את רב־המלחים משה מאי (מייק), את המכונאי הראשון, אורי נצר, ואת החובל השלישי, נמרוד כהן, שסחפו בנחישותם את כל הצוות עד הכנעת האש.

(מתוך בטאון „צים")

עבודה למספנות

לאוניה סיגל נגרמו בעקבות הדליקה נזקים כבדים. חדר המכונות, המנועים והקומות העליונות – נהרסו. גם גשר הפיקוד וחדר האלחוט ניזוקו קשה ויצאו מכלל שימוש.

חברת הביטוח תפצה את „צים" על הנזק. לאחר בדיקה התברר, כי תיקונה של „סיגל" שנבנתה במספנות־ישראל, אינו כדאי. גם מכירה לגרוטאות לא היה כדאי. את האוניה השרופה קנתה, בסופו של דבר, חברת תרשיש שהחליטה להשתמש בגוף האוניה כדי להאריך את האוניה פלמ"ח הנמצאת בבעלותה, אוניה תאומה ל„סיגל".

הארכת האוניה פלמ"ח תבוצע במספנות־ישראל שבנו את שתי האוניות. „סיגל", למעשה, כבר אינה קיימת.

יואב אביב

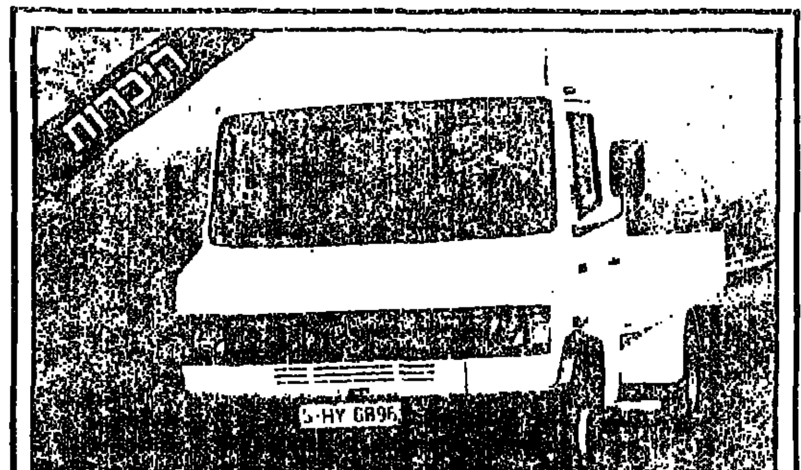

●מרצדס־בנץ D 709. תא נהג כפול

חידושי מרצדס

חברת מצדס בנין הציגה אתמול במסיבת עיתונאים את דגמי המסחריות והמשאיות לשנת 87. הדגמים החדשים מתבססים על אלה הקיימים בתוספת שיפורים ושינויים חדשניים.

החידוש העיקרי בדגמי 87, אמר ד"ר שמואל חרל"פ, יו"ר מועצת המנהלים של היבואן, הוא הפחתה של 50% בעלות החזקת הרכב על־ידי הכנסת מערכות הזרקת דלק ישירה, הקטנת צריכת הדלק, הקניית מבנה אירודינמי לתא הנהג, תיבות הילוכים חדשות והקטנת מקדם הגרר ב־25%. כמו כן שופרה הנדסת האנוש בדגמי 87 והוקדשה תשומת־לב מיוחדת לנוחות הנהיגה, הגדלת זווית הראיה ובידוד תא הנהג מרעש המנוע.

חידוש נוסף שמציגה מרצדס השנה הוא מסחרית בגודל של „טרנזיט", בעלת מעמס של 2.5 טונות. מחירה יתחיל מ־33,000 ש"ח לפני מע"מ. בפני הקונים תעמוד האפשרות לקבל את המסחרית החדשה גם עם הגה הידראולי, ותיבת הילוכים אוטומטית. מחיר המסחריות בעלות יכולת מעמס של 5.6 טונות יתחיל מ־42,000 ש"ח. ושל אלו בעלות יכולת המעמס של 6.5 טונות יתחיל מ־49,000 ש"ח.

ירון אליוסף

פרוסט — פעם שניה

הכל היה צפוי כל־כך — ובכל־זאת מרתק. אליין פרוסט זכה בתואר שני ברציפות וניירג'ל מאנסל. שבשנה האחרונה עשה קפיצה עצומה, חזר צעד אחד אחורה.

למי שפיקפקו בעצביו של הצרפתי הקטן, באו שלושת המירוצים שנעלו את העונה והוכיחו שהוא נהג גדול. בפורטוגל סיים פרוסט שני. כביכול, לא טוב. למעשה, הוא נהג יומיים לאחר שאחיו מת ממחלת הסרטן. יום אחר המירוץ השתתף בהלויה. במכסיקו הוא עשה את מה שנדרש: דחיית ההכרעה למירוץ האחרון באדלייד, לפני שבועיים. הוא עשה את מה שנדרש — לנצח. פרוסט היה הנהג הראשון, ביותר מרבע מאה, שזכה באליפות העולם באופן רצוף. בתוך כך הוא גם צבר את נצחונו ה־25 במירוץ גראנד־פרי.

ביום המירוץ ניצבו צמד ה„ויליאמס־הונדה" של מאנסל ונלסון פיקה בשורה הראשונה. פרוסט ניצב במקום הרביעי בשורה השניה. מהמקום השמיני הזינוק של רוזנברג היה מדהים והוא היה שלישי כבר בפנייה הראשונה. אחר־כך הוא הוביל במירוץ בנהיגה רוזברגית אופיינית, שאינה מאפשרת למכונית להישאר במבנה המקורי עד תום המירוץ. אחרי כ־60 הקפות „הלך" הצמיג הימני האחורי של ה„מקלארן־טאג". והסתיים עידן רוזברג במירוצי פורמולה 1. 3 הקפות מאוחר יותר. נשר גם מאנסל שהיה במקום השלישי. מיקום שהבטיח לו את אליפות עולם. פרוסט כבר הוביל באותם רגעים. תקר שגרם לבריחת אוויר איטית מאחד הגלגלים אילץ אותו להחליף צמיגים מוקדם מהמתוכנן. החלפה זו, על אף כ־15 השניות הארוכות, היתה משמעותית ביותר, מאחר שפיקה לא ניצל אותה לפתיחת פער. כשהברזילאי החליף צמיגים ב־8 שניות עלה פרוסט למקום הראשון. כל השאר שייך לעבר.

תחבורה ציבורית לעניים בלבד

סקר דעת קהל שנערך בהזמנת המועצה לצרכנות על־ידי מכון „דחף" בראשות ד"ר מינה צמח, בקרב מדגם מייצג של האוכלוסיה הבוגרת, מגלה כי 40 אחוז מבעלי ההכנסות הנמוכות מאוד הם המשתמשים בתחבורה ציבורית בקווים עירוניים לפחות פעם ביום.

בעלי ההכנסות הגבוהות, לעומת זאת, ממעיטים להשתמש בתחבורה ציבורית. אחוז הנוסעים הגבוה ביותר הוא בקרב גילאי 30־18 וגילאי 61 ומעלה.

עוד מגלה הסקר, כי 70 אחוז מהנוסעים משתמש בתחבורה ציבורית להגעה למקום העבודה, לקניות ולטיפולים רפואיים, תדירות השימוש באוטובוס בינעירוני, באופן כללי נמוכה בהרבה. אך גם כאן המרבים להשתמש הם אותם בעלי הכנסה נמוכה.

שיפור ברמת השירות עם תעריפים הגיוניים יהפוך את התחבורה הציבורית לאטרקטיבית לכלל הציבור ויתרום בדרך זו למניעת עומס על הכבישים ותאונות דרכים.

סאאב — 21 שיאי־עולם על פירלי

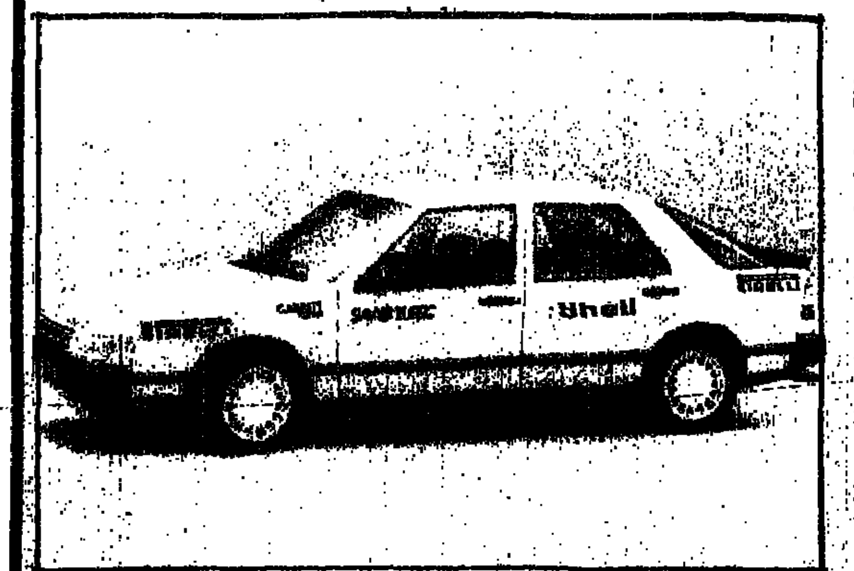

במבצע משותף של יצרנית המכוניות השוודית „סאאב" ויצרנית הצמיגים האיטלקית „פירלי" קבעו השותפות במבצע שיא מהירות עולמי חדש בכל הקטגוריות למכוניות נוסעים רגילות, שבמאה 50,000 מייל ללא הפסקה, במהירות ממוצעת של 213.686 קמ"ש.

השיאים החדשים תקפים ב־21 קטגוריות, שקבעה הפדרציה הבינלאומית לספורט מוטורי (FISA) קטגוריה A — למכוניות נוסעים שעברו כבר שיפורים ושינויים, המכוניות מיוחדות; וקטגוריה B — למכוניות נוסעים „סדרתיות" רגילות.

הישג של „סאאב־פירלי" משמעותי וראוי לציון מיוחד, מאחר שהשיאים שנקבעו לשתי הקטגוריות הושגו במכוניות „סאאב" 9000 טורבו 16 רגילות לחלוטין, שנבחרו באקראי מתוך פס הייצור, ו„הונעלו" בצמיגי „פירלי" P600 — בן הדור החדש של צמיגים בעלי חתך נמוך במיוחד, שגם בהם לא הוכנסו כל שינויים לאחר שיצאו את פס הייצור הרגיל.

שלוש מכוניות ה„סאאב" שהשתתפו במבצע נבחרו, כאמור, באקראי מפס הייצור בנוכחות נציג רשמי של ארגון FISA, [illegible] על־מנת למנוע כל אפשרות להכניס שינויים במנועים. ונשלחו למסלול טאלאדגה המיועד למירוצים למכוניות רגילות הנמצא במדינת אלבמה, ארה"ב.

[illegible] יצאו שלוש המכוניות הנעולות בצמיגי ה־P600 למבחן הסיבולת במהירויות גבוהות והקשה ביותר שנערך אי־פעם למכוניות נוסעים ולצמיגים רגילים. הן רצו על המסלול 24 שעות ביממה, במהירות ממוצעת של 200 קמ"ש, נהוגות בידי צוות של 25 נהגים המתחלפים ביניהם.

העצירות היחידות היו לצורך טיפולים רגילים, החלפת נהג או תדלוק, אך לא נתגלו כל תקלות מיוחדות במכוניות. משך כל ימי המבצע, פעם אחת בלבד היה צורך בהחלפת משאבת מים באחת המכוניות.

על המסלול של טאלאדגה, שהוא המהיר ביותר בעולם לסוג זה של מירוצים, עברה כל מכונית בכל יום מימי המבצע יותר מ־1000 הקפות או 4,000 ק"מ. בשלושה ימים בלבד, עברו 3 מכוניות ה„סאאב" 9000 טורבו ו־12 צמיגי ה„פירלי" P600 — מרחק של כ־15,000 ק"מ לכל מכונית, מספר ק"מ השווה לזה שעובר נהג ממוצע במשך שנה תמימה.

המרחק הסופי שעברה כל מכונית בתום המבצע, גדול מן המרחק שצריך נהג לעבור כדי להקיף את העולם כולו.

המבצע של „סאאב־פירלי" נערך בנוכחות נציגים של NASCAR (הרשויות האמריקניות למירוצי מכוניות רגילות) ונציגי FISA, שאף אישרו את השיאים החדשים.

שיא המהירות הממוצעת עמד על 230.4 קמ"ש, וחלק גדול מן השיאים הושגו בתנאי מזג־אוויר קשים.

לראשונה השנה — בגרות בנושא המשרד הממוחשב

בחינת בגרות ראשונה בא־רץ בנושא המשרד הממוחשב תתקיים השנה מטעם משרד החינוך. על כך נמסר אתמול בביקור שערך סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתר־בות, יצחק נבון, במכללה למקצועות הטכנולוגיה והמינהל בת"א.

מנהלת המכללה, יפה ויגודסקי, מסרה לשר החינוך, כי כיתה לימוד אחת של תלמידי י"ב כבר מכשירה עצמה לגשת בסוף השנה לבחינה חדשה שתכלול שאלות עיוניות והפעלת מרכיבים שונים במשרד הממוחשב.

במשרד־החינוך הוחלט ללמד מקצוע זה כדי להגיש את התלמידים לבחינת בגרות נוכח הביקוש הגובר והולך בארץ לעובדים מיומנים במשרדים העובדים כיום, הן בסקטור הציבורי והן בסקטור הפרטי, תהליך מואץ של מיחשוב כמעט בכל אחד מתחומי העבודה במשרדים.

(שעידה)

עיריית ירושלים

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 (להלן החוק) בנ/446/78

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי מר עיריית ירושלים הגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה (להלן הועדה) בקשה להתרת שמוש חורג, בזה המקר של גילה בירושלים להיתה שמוש חורג ממסחרי (סופר מרקט) לבתות ליצור ומשרדים במקום בנק.

את ההתנגדויות להתרת שמוש חורג הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית לתכנון ולבניה ברחוב הלל מס' 35 ירושלים.

ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרד זה בכל יום פרט ליום ו' בין השעות 1200—1400.

אברהם כהילה, מ"מ ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה

הועדה המקומית לתכנון ולבנייה של נ ה ר י ה

הודעה על פי סעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבנייה הנ"ל, כי הוגשה בקשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה של נהריה, למתן הקלה בקוי בנין, דהיינו תוספת 2 קומות בקוי בנין הרוחבי והמותר של 4.90 מ' ל־4.59 מ' במקום 5.0 מ' המותרים, שעל חלקה 29 בגוש 18167 רחוב ז'בוטינסקי 25 נהריה.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה המקומית, בעיריית נהריה.

לכל מי שיש התנגדות, יוכל להגישה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

ח. לבב, יו"ר הועדה
(משנה) המקומית
לתכנון ולבנייה נהריה

הועדה המקומית לתכנון ולבנייה ירוחם

הודעה על־פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבנייה 1965

ניתנת בזה הודעה, שהוגשה לועדת מ.מ. ירוחם בקשר למתן היתר לשימוש חורג.

חריגה בתוכנית מיתאר מקומית מספר: 107—30—26.

מהות הבקשה: לקבוע שטח להקמת קיוסק בתוך שטח מירכה רחובה לשימוש חורג.

שם המבקש: המועצה המקומית ירוחם.

כל המעוניין יכול לעיין בבקשה ובתוכנית המצורפת אליה ללא תשלום, במשרד הועדה המקומית ירוחם.

כל הרואה עצמו נפגע על־ידי מתן היתר זה וכן כל זכאי על־פי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך שבו־עיים, מיום פרסום ההודעה להגיש התנגדות לשינוי במשרד הועדה המקומית ירוחם.

על החתום
ברוך אלמקיים
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ובנייה ירוחם

הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשקלון

עיריית אשקלון

בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה—1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי עמר יוסף וכדמלה להקלה: מהות הבקשה, הקלה באחוזי בנייה בניגוד לת. מתאר 101/02/4 עפ"י החלטת הועדה המצויות בכתובת רח' שלום עליכם 239/6 גוש 1964 מגרש 35.

המעוניין יוכל לעיין בבקשה ואמורה במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשקלון, בשעות קבלת קהל. כל הרואה עצמו נפגע או עלול להיפגע כתוצאה מאישור ההקלה רשאי להגיש התנגדות מנומקת בשני העתקים במשרדי הועדה המקומית הנ"ל, תוך 14 יום מפירסום זה.

בני זקנין, מ"מ ראש העיר
יו"ר ועדת המשנה
לתכנון ולבניה אשקלון

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי ה מ ר כ ז

הודעה בדבר הפקדת שינוי מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה המרכז, הופקד שינוי תכנית הנקרא "שינוי מתאר מקומית מס' ממ/950/ג' ביחד עם תשריט המצורף אליו.

עיקרי הוראות השינוי: שינוי יעוד מאזור חקלאי לאזור לבנייני ציבור (קרית חינוך) ושטח ציבורי פתוח.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6185 חלקות 13—15—17—21, 129, 130, בבעלות שמואל.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על־ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרד הועדה המקומית האמורה, ועליה לכלול פרוט והנמקות להתנגדות ולהיות מלווה בתצהיר חתום ע"י עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

הודעה בדבר ביטול שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, מחוז מרכז, החליטה בישיבתה מס' 18/86 מיום 7.9.86 לבטל הפקדת שינוי תכנית מפורטת מס' ממ/7002 שדבר הפקדה פורסם בילקוט פרסומים 2748 מ־17.9.81.

ואלה השטחים שכלולים בשינוי התכנית: גוש 6502 חלקות 450, 554, רחוב השמר, גוש מונסון.

ד. שיש, יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה מחוז המרכז

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה לשינויים בתכנית הבינוי כוללים שינויים בחזיתי הבנ"ס והעברת השטח החסר לקומה השני של המגרש, שיפלום בגובה קומת הכניסה ובנית שטח ציבורי. מעבר לקוי בנין תוך גדרות ואמצע כרמפת העליה לחניה מותר לקו בנין, ברח' אלחרזי מס' 62 — ברח' ארם הכהו מס' 7 — ברח' אימיק מגגר מס' 6—4 גוש 6714 חלקה 155 חלק: ביין (193—962).

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם יכול להתנגדות להקלה המבוקשת ואישור הנ"ל במקום זה ביכול להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין במתווסף האינטרסים שלו.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו ויתהאנו לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

ועדה מקומית לתכנון ובניה גליל מרכזי

רח' לוחמי הגיטאות 10, עכו
חוק התכנון והבניה תשכ"ה (1965)
מרחב תכנון מקומי
גליל מרכזי

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי במשר־דיי הועדה המקומית לתכנון ובניה גליל מרכזי, בעכו הוגשה בקשה לקבלת הקלה בבניה בתיק מס' 1169/85 ע"י מר חסן תופיק בדראן במקום כפר בענה גוש 18972 חלקה 36, 35.

מהות ההקלה: בנית קומה שלישית במקום שמותר לבנות שתי קומות בלבד.

כל המעוניין רשאי להגיש התנגדות למש־רדי הועדה המקומית ברח' לוחמי הגיטאות 10, עכו — תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו.

משה פלג, יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ובניה גליל מרכזי עכו

טלוויזיה

08.00 טלטקסט — עד כאן – חדשות קול ישראל 08.03 שעת כושר 08.15 ארץ מולדת – ממשבר להתעצמות 08.40 אנגלית ר' 09.00 מרעי הטבע (יסודי) – ההוויתנים – כיצד הם נעים 09.20 אנגלית ר' 10.10 מרעי הטבע ת"י – על הדם 10.170 "1970" הגיל הרך – מרפר נתמר – אכול ושתה 11.00 חשבון ר' – מוטי כושל שברים 11.15 אנגלית י"א־י"ב Science And Music – 11.Hello Israel 30 משנים ניהוח – על מזוזות 12.00 אנגלית ח' 12.25 אנגלית י' 13.00 מרעי הטבע (על יסודי) האטלוציות 8 – בריה טכנית (מלאכותית 13.30 גאוגרפיה – מרבר יהודה 14.00 טלטקסט – עד כאן – חדשות קול ישראל 14.03 שעת כושר 14.15 מגהרת חומן – רוחו של נידון – רוחו של הקיסר נירון וזורת בתקופת מלחמת העולם הראשונה לנקום את נקמתה. 15.00 האוניברסיטה הפתוחה: בריאות הנחירה בידך – מוג אויר סוער ילדות – נצא לשחק נקודה מבט – אומה של ציירים. 16.00 פרפר נחמד 16.35 פיצוחים – שעשועון טלוויזיה נושא פרסים 17.00 ערב חדש – מנחה: גרעון רייכר 17.30 "שמיניות באוויר" 18.30 קיצור החדשות (ערבית) 18.32 "תוקאות היום" 1. סרט – כימשון בתפוחי אדמה בהשתתפות פרופ' יגאל כהן מאוניברסיטת בר־אילן העומד בראש צוות מחקר ומסייע לחקלאים בדרכים חדשות להרבה המוחלה. 2. שיטות להדברת הוורוע – אקרית טפילה. 3. מחלות בעלי חיים המועברות לבני אדם. (ערבית) 19.00 "בקו הבריאות" 1. ד"ר קרסו מציג שיטות לאבחון מקודם של כאב הראש ותאור את הטיפולים הניתנים לחולים לפי האבחנה. 2. שיחה על כאבים עם חולה, שעבר טיפולים במרפאת־כאב. (ערבית) 19.30 חדשות (ערבית) 20.00 כותרות מבט 20.02 משחק מהמרטים 20.30 בין הכסאות 21.00 מבט לחדשות 21.30 "מוקד" 22.05 "האיש בעל אלף הפנים" – סרט קולנוע (ראה הפניה) 24.00 מסקר של יום חדשות.

רדיו

קול המוסיקה

07.07 בוקר טוב – ראמו: קטע קונצרטי; בטהובן: הפתיחה "אגמונט" 07.30 שחרית מוסיקלית – שוברט: דואו כלה מג'זרו שופן: ופולסיירים, מוסיקה לבלט; שומאן: קונצ'רטו לכנור ותזמורת ברה מינור; בטהובן: סימפוניה מס' 7 בלה מג'זר 09.30 קונצרט בוקר – מוצרט: קונצ'רטו בדו מג'זור לאבוב ולתזמורת; בטהובן: רביעיית כלייקשת בלה מינור, אופוס 132 צ'ייקובסקי: קונצ'רטו לפסנתר ותז. מס' 1; פרוקופייב: סימפוניה מס' 5 אופוס 100 12.05 דמי מסנתר – מוצרט: סונטה בלה מג'זר, ק. 331; קלרה שומאן: רומנסה; ראבל: ואלסים אציליים וסנטימנטליים 16.00 לבקשתכם – הנדל: "הללויה" תהילים קי"ג; כרוביני: רביעיית כלי קשת מס' 4 במי־מג'זר; ראבל: קונצ'רטו לפסנתר ביד שמאלו את. הפסמון חמישה לנבל ולרביעיית כלייקשת; קאנטלובה: "שירי אוברניי" 18.00 בין הברים 18.00 אמנים באולפן – ש. פוקסון־היימן – פסנתר: היידן: סונטה כמי במול מג'זרו ז. שלונסקי מבחר קטעים סקריאבין: סונטה פנטסיה מס' 2 17.00 מוסיקה כאן ועכשיו – יצירות לקול וכלים שחוברו בהשפעת תרבויות שונות – צבי אבני: אהבה תחת שמש אחרת, ציפי פליישר: נקרה־פרופרשי־בערה 1977; לוצאנו בריו: שירי עם 18.00 מאלמי הקונצרטים בעולם – היידן: רביעייה במי־במול מג'זרו שוברט: רביעייה מס' 10 במי במול מג'זרו ראבל: רביעייה בפה מג'זר 19.30 דומיננוער – לנוער המתבגר 20.05 הרקיאם של ברהמס 20.58 מגישים שיר 21.00 אופרה של יום רביעי – מוצרט: המלך הרועה 23.00 צלילי לילי – מוצרט: פתיחה ואריות כמי במול מג'זר, מתוך "חליל הקסם" לכלי נשיפה וקונטרבס; שופן: נוקטורנים לפסנתר.

רשת א'

07.30 חיו שירים – פזמונים ישנים ואוהבים 08.05 הוגה 08.05 השיר לא תם – שירים עבריים 08.30 מבזק – מבזק לבעיות משפחות חברה משידור ד' 10.30 רדיו קל – תכנית יומית בעברית קלה 11.05 רגע של עברית 11.10 השידור היומי לבתי־הס "אלה תולדות" – סדרת תכניות בנושאים יהודיים, "אשרור" מאת מיה ירדן 11.30 השכלה ודעת לכל – מכית לאומי למדינה שבדרך 1917־1939 – "אדיאולוגיה וארגון העלייה השלישית" חלק ראשון – ד"ר זאב צחור 12.05 מהווי הטורה 14.06 לכת ולכן ולכל המתעניין – א. הבית בזוחב פזיקוטי – מאת בני נגרי, ציפי שביט בתפקיד הראשי ב. מכרות המלך שלמה – מאת ה. ראגרד ג. ארבעה ימים על הסניה 15.00 תהלוכון – פזמונים באולפן משיבים לשאלות האזניים 15.55 מאזור הספרים – מסקירה על ספר חיש 16.05 מערון עשן והזהב – מעולמו של האדם הפרוגרבר 17.15 מגישים שיר 17.20 האוניברסיטה – התוחה – תרבות וחברה בתקופות הישוב והמדינה – המשמעות הספרותית התהווייתית של התיעה מן המוסר ואפלי בספרות העליה השניה – פרופ' גן מירון 18.06 מינחת ערב – משורר ימי לדור ושני ומסורת 19.05 שאול כעניין: 19.30 שירוריס לעולים 22.05 חברי האותנו בוכב התכנית היכורית

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה 08.05 כבוק הבוקר – עם ברוריה לי 09.05 ביקור ביית 10.05 כל צבע הרשת 12.10 אלף־אלף ב'ביה – עם אחד מנהר 13.00 בחצי היום – חדשות ופזמונים 14.05 בת הקקן – הדי והמור 15.05 רגע קסם 16.05 שירים ושערים 17.10 יומן כלכלה 17.30 על מספרים ואנשים 18.05

רשת ג'

07.07 שיר בבוקר בבוקר 09.05 מה כבר תשמע 10.05 שבעים מי יודע 11.05 שעה תמימה 13.05 רק מוסיקה 13.05 רק בימי חול 14.05 פזמון חוזר 15.05 חדש, חדיש ומחודש 16.05 הצגה יומית 18.06 הצעקה האחרונה 20.05 לי ולך – שיר וברכה 21.05 צליל מכון 23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת – העידן הגרעיני – פרק בהיסטוריה מוסרית, ההחלטה להטיל את הפצצה. מרצה: דר' אבנר כהן 06.30 פוקחים עין – התרשות הראשונות על היום – עם מירב אוסיה. 07.07 שבע אפס שבע – עם אלכס אנסקי. 08.05 בוקר טוב ישראל 09.05 אילה בוקר – עם אלי ישראלי 10.05 המסקת 11.10 נכון לעכשיו – עם רפי רשף 13.05 אחר אחר – פזמונים ישראליים 14.05 רו רה יומי – עם דובי לנץ ודני קרמל 15.05 פגישה יומית – עם אורלי יניב 16.05 ארבע אחרי הצהריים – שעה של שירים עבריים 16.54 באומן מילולי – פינתו של אבשלום קור 17.00 ערב טוב ישראל 18.05 יעד משודר – מגאזין לענייני צבא וביטחון. עורכים ומגישים: יצחק טוניק ויוסי עכברי 18.45 משולש – עימות יומי בעינייני השעה 19.05 פזמונים לכולם 20.05 הלהקות – הנהלאים באים – על להקת הנח"ל בסיום שנות השישים 21.30 אוניברסיטה משודרת – העידן הגרעיני – פרק בהיסטוריה מוסרית, ההחלטה להטיל את הפצצה. מרצה: ד"ר אבנר כהן. 22.05 על הרבש ועל הכיפאק – שירים שהמבוכה אוהבים 23.05 תוצרת הארץ – פזמונים ישראליים 23.55 שיחת חצות – עם אורי גורדון, המחלקה לעליית הנוער. 00.05 ציפורי לילה קלאסיות, עם חנוך דון. 02.05 לא רוצים לישון. 05.05 צלילי בוקר – שירים עבריים

ורקור 18.45 היום בספורט – היום הזה 20.05 מבט לפולקלור – שירים ביידיש עם הכורת "ניגון עתיק" מעדר 21.05 צמוקים ושקדים – מבחר שירים ביידיש עם מישה אוישר 22.05 עוד לא רקדתי די – ריקודי עם 23.05 זוג משמיים – שעשועון לזוגות נשואים ושרו 00.05 יומן חצות 00.15 הד ארצי מולדתי – שירים עבריים

קולנוע

תל־אביב

9.30 ,7.15 ,4.30
אסתר: הפיראטים 9.40 ,7.15 ,5
אורליו: צביטה בלב 9.30 ,7.15 ,5
בית לסין: פסטיבל סרטי וודי אלן 23.15
בן־יהודה: אהבה בשחקים 9.30 ,7.15 ,5
גת: אהבה מכושפת 9.15 ,6.15 ,3.15
גורדון: יומן נעורים 9.30 ,7.00
דקל: צרות גדולות בצ'יינה טאון 9.30 ,7.15 ,5
דרייב אין:
יפה בוורור 9.45 ,7.45 ,5.45
סקס 12.00

דוד: שבט רב המערות 9.30 ,7.15 ,5
מוזיאון תל־אביב: "שואה"
לינור חדש: ירח דבש מכושף
מאר: שתי אצבעות מצירון 9.30 ,7.30 ,5
סינמה 1: הטוב הרע והלא נורא 9.30 ,7.15 ,5
סינמה 2: נסיעה נעימה 9.30 ,7.15 ,5
פאריס: עוברת אורח 9.30 ,7.15 ,2 ,12
שחוק אותה סס 23.30

רב־חן:
חן 1: שובו של הנוסע השמיני 9.50 ,7.30 ,5
חן 2: ג'ושוע אתמול והיום 9.45 ,7.40 ,5
חן 3: הרומן של אתמול בלילה 9.45 ,7.40 ,5
חן 4: רונה סלור 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
חן 5: היחפן מבוורלי הילס 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
שחף: חנה ואחיותיה 9.30 ,7.00 ,4.30
תל־אביב: איש הנצח 9.30 ,7.15 ,5
תכלת: הצבע ארגמן 9.30 ,7.15 ,4.30

רמת־גן

ארמון: שובו של הנוסע השמיני 9.30 ,6.40 ,4
לילי: אצבע משולשת 9.30 ,7.15
ארמון: צרות גדולות בצ'יינה טאון 9.45 ,7.30 ,5

רב־גן:
גן 1: היחפן מבוורלי הילס 9.40 ,7.20 ,5
גן 2: הרומן של אתמול בלילה 9.40 ,7.20 ,5
גן 3: שלושה רווקים ותינוק 9.40 ,7.30 ,5
גן 4: הצבע ארגמן 9.15 ,6.15

ירושלים

אדיסון: אהבה בשחקים 9.30 ,7.15 ,4.30
אורנע: כולם נפלו על הראש 9.15 ,7 ,4.30
בית אגרון:
וולט דיסני: היפהפיה והיחפן 16.00
אני כריסטיאן 17.45
בית החיות 19.30
גורקי פרק 21.30
המים וטעים 24.00
בנייני האומה: זכרונות אהבה מפירנצה 9.00 ,7.00
כפיר: צביטה בלב 9.30 ,7.00 ,4.30
אורגיל: ג'ושע אתמול והיום 9.15 ,7 ,4.30
מיטשל: מונה ליזה 9.00 ,7.00
סמדר: נשיקת אשת העכביש 9.30 ,7.00
הבירה: שתי אצבעות מצירון 9.15 ,7.15 ,4.30

אוריון
אור 1: שובו של הנוסע השמיני 9 ,6.30 ,4
אור 2: צרות גדולות בצ'יינה טאון 9.00 ,7.00 ,4.30
עדן: הטוב הרע והלא נורא 9.00 ,7.00 ,4.30

ח י פ ה

ארמון: שובו של הנוסע השמיני 9.00 ,6.30 ,4
אורה: ירח דבש מכושף 9.15 ,7.00 ,4.30
חן: האשה בארום 9.15 ,7 ,4.30
עצמון 1: אהבה בשחקים 9.15 ,7.00
עצמון 2: מונה ליזה 9.30 ,7.15 ,4.45

פאר: צרות גדולות בצ'יינה טאון
ירון: אור המחודש עוברת אורח 4.30 ,7.00
רון: צביטה בלב 4.30 ,7.00
אמפי: הטוב הרע והלא נורא 4 ,6.30
אורלי: זכרונות אהבה מפירנצה 4.30 ,7.00 ,6.45

נתניה
שרון: תעלול קטלני 7 ,5
סטודיו: שכרון חושים 7 ,5

חולון
ספיר: צביטה בלב 7.15 ,5
מגדל: הצבע ארגמן 6.00
ארמון: שתי אצבעות מצירון 9.30 ,5

בת־ים
עצמאות: הטוב הרע והלא נורא 7.15 ,5.00

הרצליה
היכל: מסיכו 3 7.15 ,5.00
בלון: מגדל דניאל

באר־שבע
חן: אהבה בשחקים 7.30 ,4.30

פתח־תקוה
היכל 1: היחפן מבוורלי הילס 7.15 ,5
היכל 2: אהבה בשחקים 7.15 ,5
היכל 3: הצבע ארגמן 7.15 ,5

עפולה
כוכב: מלכת היופי

רעננה
אורות: מרגלים שכאלה 7 ,4.30

גבעתיים
הדר: צביטה בלב 7.15 ,5.00

תיאטרון

הבימה התיאטרון הלאומי
הערב יום ד', 12.11
השקיעה: 20.30
(הכרטיסים מ־15.10 תקפים)
חפרדים: 20.30

צוותא לתרבות מתקדמת
יום ד' 12.11 בשעה 17.00:
"חזיות קמות במורח"
פרס ראשון בעכו
בשעה 21.00:
"ניוני שב משדה הקרב"

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שלך והוסתי לרפואת שיניים בישראל בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות 21.00—23.00, בלילות שבת ובערבי חג בין השעות 24.00—18.00, בשבתות ובחגים בין השעות 15.00—21.00.
המכונה: רח' בר־כוכבא 49, טל' [illegible]
בחיפה: רחוב הנמן 26, קומה 2, טל' [illegible]
פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבת, שבתות וחגים מ־20.00 עד 24.00 בקרה.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים, בין השעות 9.00—24.00. אחרי השעות האלה טלפוני בלבד.
ריבנובה: מנגוי שער 3 וליד המשביר, טל' 03־288822, 294869

מרכז מידע לקריבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' [illegible]
א'—ה' בשעות 17.00—21.00

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־227171
ער"ן תל־אביב — טל' [illegible]
ער"ן חיפה — טל' 04־672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111
ער"ן נתניה — טל' 053־35316

סילוק מיטורים
מוקד עת"א למיטורים ותושים — טל' [illegible]

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ביילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית, ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
ביקור חולים – ילדים.
הדסה ע"כ – פנימית, נשים, כירורגיה, עיניים, א.א.ג.
הדסה הר"צ — אורטופדיה.

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
קופ"ח — עין יהב, חולון.

חולון
קופ"ח — עין יהב.

ירושלים
קופ"ח מכבי — בן טורא 2, בנין אחים ישראל.

נתניה
קרניאל — מ. מסורי, ק. נורדאו.

פתח־תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר.

רמת־גן
קופ"ח כללית — המיתר 25.

תל־אביב
לב העיר — אחד העם 69.
קופ"ח מאוחדת — שפרינצק 15.

חיפה
הדס — חורב 53.

רעננה — כפר־סבא
הכונים — בניין רסקו, תור השרון.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד יספק מידע טלפוני בימים א'—ה' בין השעות 20.00—08.00, בימי ו' 08.00—15.00.
טלפונים: 03־433500, 03־433500.
"ליד ביד – ארגון קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה
ת"א – 226027 (24 שעות)
חיפה – 04־229466 (11.00—20.00)
נהריה – 04־920014 (11.00—20.00)
קו פתוח לתורים במצוקה בימים ב' ריוך – טל. 222732.
"קו פתוח" – ארגון קשבת לילדים ובני־נוער 03־221680 (24 שעות)

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, 511111.
בני־ברק, גבעתיים — טל' [illegible]
רמלה — 101, טל' [illegible]
טלפון — 053־93334, טבעון — 101
פתח־תקוה — 04־931401
ים — טל' 511111, באר־שבע — 057־74767

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100, באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100, אילת — 244, חדרה — 22444.

רכבות

11.05, 12.30, 13.30, 14.30, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00
16.30, 17.30, 19.30, 17.00, 18.30, 20.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00
10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00

מתל־אביב לנהריה:
בימים א'—ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00

מחיפה, בתיגלים, לתל־אביב:
בימים א'—ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'—ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק ולירושלים:
א'־ה': 7.00

מתל־אביב לחיפה:
בימים א'—ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00

מטה אשר, היחידה ללא הפסד — ניצחה את קרית־אתא 1:3

האלופה מעדה בשריד 3:1

שתי העולות לסיבוב השני בגביע־אירופה הפסידו!

● כדורעף

הפתעה במחזור הד"פ בליגה הלאומית בכדורעף אמש: האלופה, הפועל בת־ים, נחלה תבוסה בשריד. הפעם בשריד, שם נכנעה להפועל שריד/העמקים 3:1 (9:15, 15:12, 15:9, 15:12).

כדורעפני בת־ים, שרק במוצאי־שבת עלו לסיבוב השני בגביע־אירופה לאלופות, איכזבו ונכנעו לקבוצה שאפתנית ומרצת משריד. כל שישיית שחקני שריד הציגה משחק צוות, ולא זיהרה על כדור. במיוחד התעלו: נסטור אפשטיין, שי רוזן ויגאל קליינר.

בת־ים גילתה משחק מאופק ולא הזכירה במאומה את יכולתה בעונת האליפות לפני שנה.

שפטו הלל רז וזאב שוהם.

● ההפתעה בשריד האפילה מעט על הרו־קרב המרכזי של המחזור שהפגיש את שתי הקבוצות הבלתי־מנוצחות של הפועל מטה אשר והפועל קרית־אתא. במשחק שנערך בגעמון ניצחה מטה אשר — 1:3 (12:15, 19:17, 4:15, 16:18).

המערכות השנייה והרביעית היו מותחות ודרמטיות במיוחד. קרית־אתא לא היתה במיטבה, ואילו מטה אשר גילתה עדיפות, בניצוחו של אורן שר. שפטו: אלכס בוקור וגבי קראוס.

● קבוצת הפועל המעפיל/עין החורש נותרה בפיסגה לאחר נצחון קל בעין־החורש על מכבי חיפה — 0:3 (7:15, 12:15, 2:15). המשחק נמשך 70 דקות. המארחים גילו משחק צוות טוב, ומוטטו את יריביהם. בהמעפיל/עין החורש התעלו למאיר גולן ואליעזר כגן. הטוב במכבי חיפה היה רובי פרידמן. שפטו שמואל רוביסיה ודרדו רוונטל.

● ברו־קרב שקול ומתוח בקיבוץ העוגן, שנמשך למעלה משעתיים, ניצחה קבוצת הפועל העוגן את מכבי ת"א — 2:3 (10:15, 16:14, 8:15, 15:10, 7:15). הטובים בהעוגן היו צור ארד, מישי הלמן ומיכאל עזר. למכבי ת"א הצטיינו: דרור מאושר ואמיר אקרמן. שפטו פיני שמפלינר ואורי טמפלהוף.

● באולם הפועל ת"א התאוששה הפועל כפר־סבא מכשלונה בגביע־אירופה למחזיקות גביע והכניעה את הפועל רמת־אביב — 1:3 (15:10, 11:15, 11:15, 7:15). בכפר־סבא הצטיינו: פיני דקל ורני אורן. הבולט ברמת־אביב: יוסי ליפשיץ. שפטו: אברי בן־דוד ונתי תרום.

ה ט ב ל ה

.1	הפועל המעפיל	8	23–4	16
.2	הפ. קרית־אתא	7	19–8	13
.3	הפ. כפר־סבא	7	20–11	13
.4	שריד/העמקים	8	16–13	13
.5	הפ. מטה אשר	6	18–2	12
.6	מכבי חיפה	9	12–22	12
.7	הפועל העוגן	8	10–19	11
.8	הפועל בת־ים	7	14–14	10
.9	מכבי ת"א	8	11–21	10
.10	הפ. רמת־אביב	8	9–22	9
.11	אליצור ת"א	8	8–24	8

נבון פועל לחידוש המשדר "שירים ושערים"

סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות, יצחק נבון, פועל כדי להבטיח את חידוש המשדר הפופולארי "שירים ושערים" כבר בשבת הקרובה.

השר פנה בעניין זה להתאחדות הכדורגל, וכן שוחח עם שר העבודה והרווחה, משה קצב ועם מנכ"ל רשות השידור, אורי פורת. זאת כדי לחשוג את היתרי העבודה בשבת, הדרושים לעובדי הטלוויזיה, לשם חידוש שידורי משחקי הכדורגל.

במגמה ליישב את המחלוקת הציע נבון לשר העבודה למנות מומחה שיבדוק את הצרכים האובייקטיביים של רשות השידור בנושא זה. השר קצב קיבל את הצעה וימנה את המומחה בהקדם.

פיונטי יבוא ביום שישי להפועל ת"א

ס.ר. קלן הגרמנית תשאיל את הדו פיונטי להפועל ת"א — על־ידי נדרע אמש.

פיונטי וסוכנו מוטל'ה שפיגלר יגיעו ביום שישי ארצה והכדורגלן יעבור מבחן־כשירות במטרה לקבוע אם אינו פגוע.

סלקטר לא הורשה להתאמן

מאת יוסף גלזר

כדורגלן מכבי חיפה, משה סלקטר, לא הורשה להתאמן אתמול לאחר שסירב להתנצל בפני המאמן שלמה שרף על דברים בוטים שהשמיע בו שלשום.

נודע, כי הקלוץ החיפאי צרוק מלכה, יוצב בימים הקרובים ברשימת העברות.

טורניר מרובע בכדוריד בארץ

נבחרות הכדוריד של הולנד, טורקיה, איטליה וישראל יקיימו מתחילת השנה טורניר בין־לאומי בישראל. הטורניר יתחיל ב־29 בינואר 1987 ויסתיים ב־3 בפברואר.

מני ויצמן, יו"ר איגוד הכדוריד, ציין כי טורניר זה יהיה במסגרת ההכנות לקידום הנבחרת.

הגמר שוב נדחה

הגשם שיבש את סיום משחקי הגביע השני בטניס. משחקי־הגמר הועברו מירושלים לחיפה, אולם גם שם ירדו גשמים וכל המשחקים נדחו למועד אחר.

המארגנים החליטו להעתיק את התחרויות לרמת־השרון. אבל גם שם ירד גשם.

אבי כהן ישחק בשבת בפ"ת — ולא בגלאזגו

מאת יצחק ויסהוף

נכון לעכשיו: אבי כהן ישחק בשבת בפתח־תקוה, במדי מכבי ת"א, ולא בגלאזגו ריינג'רס. נגד הפועל פ"ת. שלשום בחצות הסתיימה פגישה בין הנהלת מכבי ת"א לבין מאמן־שחקן גלאזגו ריינג'רס, גראהם סונס. בלא הסכם.

100 אלף דולאר מפרידים בין העברת אבי כהן לליגה הסקוטית.

גרעון ברקמן, יו"ר מחלקת הכדורגל של מכבי ת"א, הציג את דרישות אגודתו: תמורת שחרורו של אבי כהן, והן 200 אלף דולאר, וכן סכומים נוספים לכיסוי חובותיה של מכבי ת"א, כלפי אבי כהן.

סונס היה רחוק בהצעתו בכ־100 אלף דולאר מהצעת מכבי ת"א. המאמן־שחקן הסקוטי הסביר כי אינו יכול לשלם סכום גבוה עבור שחקן בן 30, שאחרי הופעותיו בגלאזגו ספק אם יוכל למוכרו.

אבי כהן אמר לאחר הפגישה שנכשלה: "איבדתי את התיאבון לשחק בארץ. אני אוהב את מכבי, אך רוצה לסיים את הקריירה שלי בחו"ל. לא נטשתי את הרעיון לשחק בחו"ל ואני מקווה כי אצליח לשכנע את מי שצריך".

הפועל חולון — נבחרת הנוער 1:2

במשחק אימון שנערך אתמול בחולון ניצחת הפועל חולון מהאר־צית את נבחרת הנוער בכדורגל — 1:2.

המאמן גדעון כהן שיחרר מסגל הנוער שני שחקנים: אהוד קרביאן ורונן שוייג.

במשחק־השלמה בליגה הלאומית בכדורגל

בית"ר תל־אביב החמיצה ויבנה סחטה תיקו אפס

● לאומית

מאת אלכס קליין

לאחר ארבעה הפסדים רצו־פים סוף־סוף נקודה לבית"ר תל־אביב בתיקו 0:0 מול מכבי יבנה, במשחק דחוי שהיה אתמול באיצטדיון וינטר ברמת־גן והשלים את המחזור ה־7 בליגה הלאומית בכדורגל.

רק 700 צופים חזו במשחק חסר רמה, בו היתה עדיפות לבית"ר ת"א, במיוחד ב־20 הדקות האחרונות.

שחקני יבנה, ללא מאיר בן־שמעון (מורחק), שלום לוי ואילן אבנעים (פצועים), הסתגרו ברחבת שערם במרבית שלבי המשחק. רק פעם אחת, בדקה ה־21, ניתנה לאשר חלפון הזדמנות להבקיע, אך נגיחתו הקשתית מחמישה מטר חלפה על פני השוער נסים ג'רבי והכדור נהדף במשקוף שער בית"ר ת"א.

התל־אביבים הירבו לכדרר ברחבת שער היריב, שלא לצורך, ובפעמים הבודדות, בהן ניצבו ירון כהן (9), נסים כהן (41) ורחמים עמרן (61), היתה ידו של שוער יבנה, מרדי לסנר, על העליונה.

ברקות הסיום תקפה בית"ר עם שלושה חלוצים. לעזרתו של לסנר באו גם קורות השער. לשיא הוסר המול הגיעה בית"ר בדקה ה־76: בלחסן חלף על פני שני בלמי יבנה, אלקבץ ועלוזאר, ומול השוער בעט כדור שטוח שפגע בקורה השמאלית, משם חלף הכדור לרוחב קו השער, ניתז בקורה הימנית, וסלומון, שבא בריצה, הרחיק את הכדור.

השופט רחמים דינצ'י שלף שני כרטיסים צהובים לדוד לביא, שתופקד בכלם, ולרחמים עמרן, שניהם מבית"ר ת"א.

השחקן המצטיין: מרדי לסנר

● בית"ר ת"א: נסים ג'רבי, טורם, לביא, ידיד, אבן־צור, יוסי מזרחי, עמרן (קצב), נסים כהן, בן־נתן (יחזקאל), ירון כהן, בלחסן.

● מכבי יבנה: לסנר, חיים אזולאי (אוסמו), אלקבץ, עלוזאר, בוארון, סלומון, אבי מרים, ציון יעקב, חלמון, אבי כהן, רעקנין.

הטבלה הלאומית
(אחרי שבעה מחזורים)

.1	בית"ר ירושלים	18–8	15
.2	בני־יהודה ת"א	11–7	13
.3	הפועל כפר־סבא	9 –5	13
.4	מכבי חיפה	7 –4	13
.5	מכבי תל־אביב	12–5	12
.6	שמשון תל־אביב	6 –3	12
.7	מכבי נתניה	7 –7	11
.8	הפועל פ"ת	6 –4	10
.9	מכבי פ"ת	8 –6	9
.10	הפועל תל־אביב	4 –6	7
.11	מכבי יבנה	3 –5	7
.12	הפועל באר־שבע	3 –6	7
.13	בית"ר תל־אביב	9 –13	7
.14	מכבי יפו	7 –11	6
.15	הפועל לוד	4 –7	5
.16	בית"ר נתניה	2 –18	1

יהוד ניצחה בטבריה 1:2 וחזרה לפיסגה הארצית

● ארצית

שער שכבש יהודה דוגץ, חלוץ הפועל יהוד, בדקה ה־88, העלה את קבוצתו לפיסגת הליגה הארצית בכדורגל, בנצחון־חוץ 1:2 על הפועל טבריה. היה זה אחד משלושת המשחקים הדחויים בארצית שהתקיימו באתמול.

נצחון הפועל יהוד לא הפתיע את 1000 הצופים שחזו בתצוגת כדורגל משובחת, בעיקר במחצית השנייה.

לאחר מחצית ראשונה ללא שערים, כה בלט שוער יהוד, אריה פלוסמן, הובקע השער הראשון בדקה ה־57: דוגץ' הכשל כ־18 מטר משער טבריה, ואת כדור העונשין בעט מצויין דניאל שור לרשת — 0:1.

חלפו 9 דקות והטבריינים שיצאו לתקפות הישוו בכדורו של אריה ברמי, שבעט גם הוא מ־18 מטר — 1:1.

ברקות האחרונות התעלה יורם אורן העלחן מיהוד, ש"בישל" בדקה ה־88 את שער־הנצחון שהובקע ע"י דוגץ'.

שפט יצחק רוזנברג, בטבריה.

פייגנבוים וטורק באו — ירושלים ניצחה

מול טוב מגיע להפועל ירושלים. לאחר תקופה ארוכה של אכזבות סוף־סוף נצחון ליורדת מהלאומית, בימק"א, על בית"ר רמלה — 0:2.

שייע פייגנבוים שמונה כמאמן, בפגישתו הראשונה עם חניכיו החדשים, הלהיב אותם לנצחון, בשורות ירושלים הופיע, לראשונה העונה, גם הכדורגלן הוותיק ריטשת טורק.

יתרון ירושלים הניב פרי בדקה ה־34: אבי סבן בעט כדור מפתיע מ־35 מטר שהכניע את שוער רמלה, יצחק לכאיש — 0:1. גם במחצית השנייה גילו הירושלמים יתרון ובדקה ה־70 קבע הקפטן שלומי מלכה, גם הוא בבעיטה מטווח רחוק — 0:2.

שפט קלמן צימרמן, לעיני 100 צופים.

הפסד ראשון לבית־שאן

במשחקה הטוב ביותר העונה תביסה מכבי שעריים, במגרשה ברחובות, את הפועל בית־שאן, העולה החדשה. לה היה זה הפסד ראשון — 0:3.

שמחה גר, הבולט במגרש, קבע כבר בדקה ה־8 — 0:1 לשעריים. חבריו הירבו להתקיף עד לדקה ה־54 בה העלתה התוצאה ל־0:2. אלי כהן הוכשל ברחבה ע"י שוער בית־שאן, ארמונד אילוק, והשופט יעקב ממן פסק על כדור־11. אותו ניצל אלי כהן עצמו. תוצאת המשחק נקבעה בדקה ה־71 לאחר שאורן קוזת, שנכנס 10 דקות קודם־לכן, כבש במבצע אישי — 0:3 לשעריים.

200 צופים חזו במשחק.

הטבלה הארצית
(אחרי שבעה מחזורים)

.1	הפועל יהוד	15–8	16
.2	הפועל חדרה	14–8	14
.3	מכבי שעריים	12–6	13
.4	הפועל עכו	12–8	12
.5	הפועל תיפה	10–6	12
.6	הפועל חולון	7–5	12
.7	הפועל טבריה	14–11	12
.8	הפועל בית־שאן	7–8	10
.9	מכבי עמידר	6–10	8
.10	הפועל רמת־גן	2–5	7
.11	הפועל מרמורק	8–13	7
.12	בית"ר רמלה	5–10	7
.13	הפועל דימונה	5–8	6
.14	הכח רמת־גן	4–10	6
.15	בית"ר נהריה	1–4	5
.16	הפועל ירושלים	8–12	4

שישה משחקים באליפות אירופה בכדורגל — הערב

אנגליה, ללא רובסון ושילטון הפצועים נגד יוגוסלביה — בוומבלי

ספרד תארח את רומניה וצ'כוסלובקיה את דנמרק

מאת שבח פלברט

שישה משחקים יתקיימו הערב במוקדמות אליפות אירופה בכדורגל. המשחק ביניהם יהיה באיצטדיון וומבלי בלונדון, בו תארח אנגליה את יוגוסלביה, בבית מספר 4.

שתי הנבחרות ניצחו במשחקים הראשונים בביתן. אנגליה הכניעה בוומבלי את צפון־אירלנד 0:3, ויוגוסלביה את תורכיה בבלגראד 0:4.

גל הפציעות הפוקד את הנבחרות האנגלית גרם לכך שמנהל הנבחרת, בובי רובסון, הטיל את תפקיד הקפטן על בלם גלאזגו ריינג'רס, טרי בוצ'ר, לאחר פציעותיהם של הקפטנים בריאן רובסון והשוער פיטר שילטון, בן ה־37.

ריינג'רס תהיה מיוצגת גם ע"י שוערה האנגלי, כריס וודס, שנרכש מנוריץ', לו תהיה זו הופעת־בכורה בנבחרת. ארבע פעמים הוצב כמחליף. גרי ליניקר, שיבוא מברצלונה, יהיה ה"גר" השלישי בנבחרת האנגלית.

יהיה זה המפגש הראשון בין שתי הנבחרות מאז 1974 בבלגראד (2:2). עד כה קיימו נבחרות אנגליה ויוגוסלביה 11 משחקים. יוגוסלביה ניצחה בארבעה ואנגליה בשתיים.

סיכויים טובים

באותו בית תארח תורכיה החלשה באיזמיר את צפון־אירלנד. המנהל האירי כלל בסגל את חלוץ ווימבלדון האנגלית, לורנס סאנשו, שנולד בבלפאסט לאם אירית, ושיחק לפני 12 שנה בנבחרת כתר הספר של אנגליה.

משורות צפון־אירלנד ייעדרו השוער פט ג'ניגנס, שפרש לאחר 119 הופעות ואת מקומו יתפוס יוז. גם ביילי האמילטון, גרי ארמסטרונג ונורמן וייטסייד הפצועים לא ישחקו.

נבחרת נוספת מהאי הבריטי, סקוטלנד, לא תיתקל, כנראה, ביריבה רצינית כשתארח את לוכסמבורג החלשה, בבית 7. לקני דלגליש, בהופעתו ה־102 בנבחרת (שיא סקוטי), תינתן הזדמנות לשבור את שיא שעריו של דניס לאו (30). עד כה הבקיע מנהל־שחקן ליברפול 29 שערים במדי נבחרת סקוטלנד. הסקוטים צברו עד כה שתי נקודות בלבד במשחקי תיקו. 0:0 עם בולגריה בגלאזגו, ועם אייר בדאבלין.

הרומנים שוב בסביליה

ספרד הפיינליסטית באליפות אירופה במארים ב־1984 (נוצחה ע"י צרפת 2:0), תארח בסביליה את רומניה, שהשוגה בחודש שעבר נצחון מרשים על אוסטריה (0:4), בבית 1.

לרומנים זכרונות נאים מסביליה שם זכתה, בעונה שעברה, סטיאווה בוקרשט בגביע־אירופה לאלופות. תשעה משחקני סטיאווה, מכבבים בנבחרת.

גם ליוון תהיה הופעת בכורה באליפות אירופה העונה בשתשחק באתונה עם הונגריה, בבית 5. ההונגרים הפסידו במשחקם הראשון, בבודפשט, להולנד (1:0).

משחק שקול ומסקרן צפוי בברטיסלבה - בבית 6 בין נבחרות צ'כוסלובקיה ודנמרק. שתי הנבחרות ניצחו את הנבחרת השלישית בבית, פינלנד (צ'כוסלובקיה 0:3 ודנמרק 0:1).

ג'וזף מאסאפוסט, אחד הכדורגלנים הגדולים של צ'כוסלובקיה בעבר, וכיום מאמן הנבחרת אמר: "הדנים תמיד מסוכנים, מה גם שבהרכב ישחקו שני החלוצים הנפלאים המופיעים באיטליה, אלקייר ולאודרופ. נקדיש לזה תשומת־לב מיוחדת, כמו גם למתכנן המצויין סורן לארבי, המופיע בצרפת".

הערב ייערך בוארשה משחק ידידותי בין פולין ואייר.

הפועל פ"ת תנסה להפתיע את האלופה, מכבי ראשל"צ

● כדוריד

מאת יוסף חכם

אלופת ישראל בכדוריד, מכבי ראשל"צ, תצא הערב למשחק חוץ קשה, מיהוד, מול הפועל פ"ת, במחזור ה־6 בליגה הלאומית.

שאר המשחקים שיתחילו ב־8.30:

★ מכבי רחובות — מכבי ארזים (רחובות, ממונות).

★ אליצור הרצליה — הפועל עין־חי (מכון־וינגייט).

★ מכבי נתניה — הפועל חוגתה (נתניה).

★ הפועל ראשל"צ — אס"א ת"א (ראשל"צ).

★ הפועל רמת־גן — מכבי פ"ת (אוניברסיטת ת"א).

הפועל־ראשון באליפות ספורט הפועלים

מתעמלי הפועל — בנים ובנות בהתעמלות מכשירים והבנות בהתעמלות אמנותית — זכו בכל המקומות הראשונים באליפות ספורט הפועלים, שנערכה במחיזום, הולנד. באליפות השתתפו ספור־טאים משמונה מדינות.

עופרי פורת, מרמה"ש, זכה בבכורה בהתעמלות מכשירים, עם 48 נקודות.

גלית טיגל, מת"א, זכתה בין הבנות.

בהתעמלות אמנותית זכתה בבכורה עינת ארגמן מחולון.

השבדי דלגרין: אתם חייבים לייצר אלוף עולם

מאת יצחק אשל

בשורות מעודדות לעתיד הטניס בישראל השמעו אתמול ע"י שניים ממיטבי המאמנים בעולם, השבדי ליף דלגרין והמערב־גרמני ריצ'ארד שיינבורן. המצויים בארץ והמעבירים קורס ראשון ממוגן למאמני טניס בממוך־וינגייט.

דלגרין אמר: "אני מופתע אם ישראל לא תייצר בעתיד אלוף עולמי בטניס. אתם צריכים רק זמן ונסיון". דלגרין הביע התפעלות ממה שראה בכל הקשור למתקני הטניס בארץ, ולאפשרויות האימון של הצעירים. הוא הוסיף שבארצו, בשבדיה, אין מתקנים כאלו, למיטב ידיעתו אלו המתקנים היפים והמשוכללים ביותר שראה מעודו בעולם.

הגרמני שיינבורן, המשמש כ־18 שנה כמאמן הטניס הראשי במערב־גרמניה, ציין שבחלומותיו לא ציפה להיות מרכז טניס כמו ברמת־השרון. "אם יהיו לכם 3־4 שחקנים במ־קומות 10־15 בעולם או אולי יהיה לכם גם אלוף" — אמר שיינבורן.

אורי שפר, מנהל בית־הספר למאמנים, ציין שעתה לומדים בביה"ס במכון־וינגייט 46 מאמני טניס בלימודים שנתיים. עד כה סיימו לימודיהם בבית־הספר כ־270 מאמני טניס.

ישראל תציע לצ'כוסלובקיה להעתיק המשחק לרמת־השרון

איגוד הטניס בישראל יציע ל־התאחדות הטניס של צ'כוסלובקיה להעתיק את המשחק בגביע־דייוויס, שנועד להתקיים בחודש מארס 1987 בפראג, לרמת־השרון —על־פי מסר שהביא אהוד השונס, מהמרכז ה"ר־צ.

הרניק חוסיף ששותה בעניין זה עם המאמן המערב־גרמני ריצ'ארד שיינבורן, השוהה כארץ.

המאמן הגרמני שהיה בעבר אלוף צ'כוסלובקיה בטניס, אמר שייתכן שבקשתה של ישראל תתקבל בחיוב. אין ספק, אמר הגרמני, שהנושא יידון אם תציע ישראל תמורה כספית לצ'כוסלובקיה.

ארה"ב תמשיך במגעים עם האירנים

„הנשק לאיראן היה רעיון ישראלי ואנו קנינו אותו"

מאת זאב בליצר, כתבנו בארה"ב

וואשינגטון. — מימשל רייגן מתכוון להמשיך במאמצים לבונן קשרים עם גורמים מבויימים „מתונים יותר" באיראן, אומרים פקידים במימשל.

הם הכחישו עם זאת, שארה"ב שוב תערב את ישראל בסחר ישיר של נשק וחלקי חילוף עם איראן תמורת שיחרור בני־הערובה האמריקניים שעדיין מוחזקים בלבנון.

בהתייחסו להכחשת שר החוץ פרס, העושה עתה באמריקה, שישראל מעורבת בסחר נשק עם איראן, אמר פקיד במימשל: „מבחינה טכנית, פרס יכול להשמיע הודעה כזו ולומר שעיסקות הנשק נעשו על־ידי אזרחים ישראלים פרטיים וכי הממשלה אינה יכולה להטיל מרותה על סוחרי נשק אלה. אולם, איש לא מתייחס לעמדה זו ברצינות".

שולץ ווינברגר, אומרים עוזריהם, אינם מתנגדים להשפעה על המאורעות באיראן, אלא למצב שבו נראית ארה"ב משלמת כופר נפש לטירוריסטים.

מקורות הבית־הלבן אמרו אתמול, שגם מקפרלין ויורשו בראשות המועצה לבטחון לאומי פוינדקסטר מתנגדים לתשלום כופר אך הם נקלעו לתוכנית יזומה על־ידי ישראל, לפני כשנה וחצי כאשר בדעתם העלו תוכנית אסטראטגית רחבה יותר.

אולם, במהלך המגעים עם גורמים משפיעים באיראן, אומרים המקורות, הידשה הממשל לעצמו להיות מעורב בעיסקות נשק על מנת לזכות בשיחרור בני הערובה. „זה היה רעיון ישראלי, ואנו קנינו אותו" אמר המקור האמריקני.

לדברי המקור, הגורם הישיר בהיענות לישראלים היה הנשיא רייגן, הדואג לשלום בני הערובה, כפי שדאגו בזמנו מנהיגי ישראל לשבויים והסכימו לתת עבורם מאות מחבלים.

במימשל מודים, כי נעשתה שגיאה גדולה כאשר אושרה העברת נשק ישראלי לאיראן.

ה„ניוזוויק" מוסר, כי סוחר הנשק יעקב נמרודי היה המתווך הישראלי הראשי במשולש ארה"ב־ישראל־איראן. את המגעים עם ראש המועצה לבטחון לאומי דאז מקפרלין ויורשו פוינדקסטר, ניהל מנכ"ל משרד החוץ לשעבר דוד קמחי. כן היו מעורבים עוזרו של פרס אל שווימר ויועצו עמירם ניר.

איש מעבדה בדיסלדורף בוחן כמות הכימיקלים שנספגה בדגים בריין, לאחר זיהום מי הנהר כתוצאה מהשריפה במפעלי „סנדוז" בבזל. (צילום: אי.פי)

פיצוץ בבית כנסת באנטוורפן

אנטוורפן. — פצצה רבת־עוצמה התפוצצה אתמול לפנות בוקר ליד אחד מבתי הכנסת הראשיים בבלגיה. נופצו חלונות צבעוניים, אך לא היו נפגעים.

היה זה הפיצוץ השלישי השנה בבלגיה, אך הראשון זה שנים נגד מטרה יהודית.

המשטרה מסרה, כי הפצצה התפוצצה בשעה 01.45 בכניסה ליד בית הכנסת ע"ש רומי גולדמינץ ברובע היהודי של אנטוורפן. השער הראשי לבית הכנסת הועף ומספר חלונות צבעוניים נופצו, יחד עם חלונות בבניינים סמוכים.

איש לא טען לפי שעה לאחריות לפיצוץ זה, וגם לא לשני פיצוצים קודמים השנה — ליד משרדי האיגוד המקצועי הסוציאליסטי באנטוורפן באוגוסט, ובמרכז הבונים החופשיים בבריסל, בספטמבר.

מפקד משטרת אנטוורפן מסר לעיתונאים, כי הפצצה לא היתה רבת עוצמה, ונראה כי התפוצצה בכוונה במועד שבו לא היו צפויים אנשים בסביבה. (ער, עצ)

מימצא מדעי:

האדם זקוק לשלושה „סבבי שינה" ביום

מינכן. — מיבנהו הפיזיולוגי של האדם מחייב אותו להקפיד על שלוש תקופות תנומה ביום, לבד משנת הלילה — מימצא מדעי זה של שני מדענים ממכון פלנק שבמערב גרמניה, זיכה את החוקרים בפרס השנתי מטעם החברה האירופית לחקר השינה.

הפרס הוענק אתמול זו הפעם הראשונה ליורגן צ'ולי ולסקוט לאמפכל בטקס שנערך במינכן, לבד מתעודת כבוד קיבלו חתני הפרס סך 2,500 דולר.

המדענים הוכיחו במחקרם, כי לאדם שעון ביולוגי, הקובע את קצב הזדקקותו לשינה. על פי מחקריהם זקוק האדם לתקופת תנומה מידי 4 שעות, בין השעה 9 בבוקר לבין השעה 17.00, לבד משנת הלילה.

עם זאת ציינו החוקרים, כי שתיית קפה ועבודה מסייעים להתגבר על יצר השינה. (ע"צ)

אסד זרק עצם

(המשך מעמוד 8)

לדמיין כי השירותים הישראליים יפוצצו מטוס עמוס נוסעים ישראליים. ריימונד אמר: „איני רוצה לעגות", מה שפורש כרמז להשארות ספק.

חוגים רשמיים מסרו, כי צעדי העונשין שגיבשו האירופים לא יפריעו לצרפת לספק לסוריה חלקי חילוף ונשק בדרכים עקיפות, למשל דרך סעודיה. מתינות התגובות בישראל פורשה כרצון לשמור על יחסים עם צרפת.

ה„מנהל" — קולונל נורת': העתון הכוויתי „אלקבס" המסתמך על מקורות אמריקניים יודעי־דבר מוסר, כי יועצו של רייגן לענייני המזה"ת, קולונל אוליבר נורת', מילא תפקיד ראשי במגעים החשאיים האמריקנים־איראנים בעניין בני הערובה האמריקנים בלבנון. נורת' שהה בביקור חשאי בביירות בסוף השבוע שעבר ומילא תפקיד עיקרי בהכנות לשחרור ג'יקובסן.

ל„אלקבס" נודע, כי נורת' ביקר בחשאי בביירות כמה פעמים וביקורו האחרון נערך בשבוע שעבר, ובו מילא תפקיד ראשי. כן ביקר בחשאי בקפריסין, בלונדון, בגרמניה המערבית ובמדינות אחרות הקשורות בצורה זו או אחרת לנושא בני הערובה. נורת' נפגש בביקורים אלה עם שליחי ממשלת איראן או עם גורמים הקשורים לטהראן.

אותם כחליפות, אך הם נראו תמומים. קודרי אמר, כי חוטפיו מסרו לו כי שוחרר בזכות „שיתוף הפעולה ההדוק בין שיראק לסוריה". הזקן בן ה־84 התלונן, כי חוטפיו התעללו בו בבית הכלא בו הוחזק. קודרי הוחזק 9 חודשים בבירות, עד לפני חודש איש לא ידע בכלל שנחטף.

ההישג של שיראק שיכך את השערוריה שחוללה הביקורת הבוטה שהשמיע נגד מדיניות פעולות התגמול של ישראל, ארצות הברית ובריטניה. העיתונאים התייחסו אל הראיון שלו ב„וושינגטון טיימס" כמגלה בלשון נסה את מהות מדיניות צרפת במזרח התיכון.

שר החוץ ריימונד סירב להגיב אתמול על השאלה, אם הוא יכול

"מקום בצמרת"

מצעד הפזמונים הישראליים

רשת ג' - קול ישראל 11.11.86

1. לילה לא שקט – שלמה ארצי
2. שבעה – ריטה ורמי קליינשטיין
3. הכאב הזה – עפרה חזה
4. קח כל מה שאלוהים נותן – דורית ראובני
5. תני לו פרח – גלי עטרי
6. קול קורא – אבי טולדנו
7. אני יכול לרקוד – צביקה פיק
8. אוהבת אותך עוזבת אותך – דפנה ארמוני
9. אש – רמי קליינשטיין
10. גנן אקורדאון – יהורם גאון ופקוד מרכז
11. זה הגשם – נורית גלרון
12. הנחמה היחידה – אילנית והדודאים
13. אל תים – ישראלה קריבושי
14. טנגו אחרון – הראלה בר
15. אחד ולתמיד – ירדנה ארזי
16. בוא נפגש – יזהר כהן
17. לקבל ולתת – ריטה
18. אין מוצא – אדם
19. אוהב לחיות בבית – ארוק איינשטיין
20. לראות את הפנים – תופעת דופלר
21. יושבת על מזוודה – הראלה בר
22. משחק מכור – ריטה
23. ימים נשברים – עפרה חזה
24. צ'רנוביל – מוסקבה
25. מקלט ללילה – חני ליבנה
26. למרות מה שאומרים – חגרי בראטר
27. במזל מאזניים – ארבע לב אדום
28. דומני – החדים
29. הרוחות הרעות – דני בסן
30. אמונה שלמה – טנגו

לשיפוטכם — פינת הפזמון החדש

31. במקום שבו אני עומד – רמי קליינשטיין
32. כל מה שאת עושה – מוקי גבריאלוב
33. מלים שותקות – דלית כהנא ובני נדלר
34. כולם קוראים לה פריחה – גקי מויקה
35. כמו אדם – שלמה יידוב

לכבוד:
"מקום בצמרת" קול ישראל
ת.ד. 1082, ים, מיקוד 91010
את הדיסק שאני יציינ את מספר השירו

1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐
7 ☐ 8 ☐ 9 ☐ 10 ☐ 11 ☐ 12 ☐

שם: ______
כתובת: ______
מיקוד ______ תאריך ______

חילופי גברי מרחיקי לכת בקרב השרים הכלכליים במצרים

קהיר. — ראש ממשלתה החדש של מצרים, עטף צידקי, החליף אתמול את רוב השרים הכלכליים בממשלתו החדשה, במאמץ לשפר את כלכלתה הרופפת של ארצה.

אולם תפקידי המפתח הפוליטיים — לרבות 4 סגני ראש ממשלה, הממונים על תחומי ההגנה, החוץ, התיכנון והחקלאות, וכן על מדיניות הפנים — נותרו בידיהם של השרים שהחזיקו בהם גם בממשלה היוצאת.

עם זאת דוללו בצורה קשה שורות הצוות הכלכלי בממשלת לוטפי, אשר ניסה להתמודד במשך 14 חודש עם החוב החיצוני הגבוה ועם ההכנסות הנמוכות במטבע חוץ.

בין היתר הוחלפו שרי הכלכלה, הכספים וסחר החוץ, ואילו שר הכספים היוצא, מוחמד סלאח אל־דין חמיד, נתמנה נגיד הבנק המרכזי, במקומו של עלי נגם, אשר התפטר. תוצאה מיידית היתה הפסקת השיחות בין נציגים מצריים ובין נציגי קרן המטבע הבינלאומית, על סכומי אשראי קצרי־טווח של למעלה ממיליארד דולר.

חוגים יודעי דבר בקהיר הביעו את הדעה, כי הנשיא מובראק פיטר את לוטפי (שמונה בספטמבר 1985), מכיוון שלא היה [illegible] ממדיניות הכלכלה הזהירה של לוטפי. (עטה)

פסולת רעילה נוספת חדרה לריין

ציריך. — שלטונות שוויץ גילו מקרה שני של פסולת רעילה שחדרה בשגגה למימי נהר הריין.

הדובר של החברה השווייצית ציבה־גייגי, הודה בדליפה ואמר: „הריכוז היה נמוך מאוד ולא היתה כלל סכנה לדגה."

כימאי בכיר במינהל המים של באזל אמר, כי החברה אישרה שב־31 באוקטובר נשפכו, כתוצאה מתקלה, 400 ליטר של חומר ההדברה „אטראזין" ממפעל למימי הריין.

שרים אירופיים לאיכות הסביבה עומדים להתכנס היום כדי לדון בהשלכות התקלה הראשונה, במחסן מפעלי „סאנדוז", גם הם בבאזל.

הכימאי אמר כי החומר של ציבה־גייגי אמנם היה בריכוז נמוך מאוד, אולם המפעל חייב היה להודיע לשלטונות על התקלה.

תקרית זו הבליטה את המצב הירוד של רבים מהנהרות הגדולים בעולם, הסובלים זה שנים מזיהום.

פרשן בעיתון המצרי „אל אהרם" כתב בהקשר זה, כי גם הנילוס מזוהם ומימיו רעילים.

הולנד תתבע פיצויים

פקידים בכירים הולנדיים מסרו אתמול כי החומרים המזוהמים הכימיים שנפלטו בשווייץ למימי הריינוס לפני 11 יום נמצאו עתה כולם בתחומי הולנד והחשש הזיהום הגרוע ביותר צפוי להישטף מחר לתוך הים.

בשעה שמדענים הוסיפו לערוך בדיקות של החומרים הכימיים שבמימי הנהר, פרסמו תנועות לשמירת איכות הסביבה בהולנד קריאה משותפת לממשלה, שתתבע תשלומי נזיקין מלאים מן החברה השווייצרית שגרמה לזיהום הנהר.

במכתב גלוי לשרת התחבורה ההולנדית, נלי סמית־קרוס, גם דרשו שומרי איכות הסביבה לערוך חקירה מעמיקה לנסיבות האסון, אשר בעקבותיו נשטפו למימי הריינוס 30 טונות של חומרי הדברה, כספית ופסולת רעילה אחרת.

השרה סמית־קרוס תדון בנושא זה עם נציגיהן של מדינות־הריין אחרות, בפגישה שתיערך בציריך ביום ו'. היא אמרה שאין להוציא מכלל אפשרות שהולנד תתבע נזיקין, אולם לפי שעה קשה עדיין לקבוע את הסכום שיידרש.

הודעה על התאונה נמסרה לשלטונות הולנד רק יומיים לאחר האירוע — והשהיה זו של מסירת הידיעה תשמש גם היא בסיס להגשת תביעה נגד שלטונות שוויץ. (ק)

ויזת חרום לבתו של דוד גולפארב

ניו־יורק. — בתו של ד"ר דוד גולפארב, ממתנגדי המשטר הסובייטי, המאושפז בארה"ב, קיבלה היתר־חרום לצאת לארה"ב ולהיות עם אביה, לאחר שהשלטונות הסובייטיים סרבו במשך 7 שנים להתיר לה להגר — על כך נמסר אתמול בערב אחיה בניו־יורק.

הוא אמר שהאישור ניתן לו לאחר שבריה"מ הודיעה בשבוע שעבר, כי תנפיק מעתה היתרים תוך 3 ימים.

מסיבת עתונאים „חמה" לאיב מונטאן בקהיר

קהיר. — איב מונטאן, שבא למצרים כדי להציג את סרטיו האחרונים „ז'אן דה פלורט" ו„מאנון של המעיינות", נאלץ להשיב לעתונאים שקיימו בקהיר לדבר על השקפותיו הפוליטיות, גם על הבעיה הפלשתינית.

חילופי הדברים „התחממו", כאשר עתונאים מצריים [illegible] ביקשו ממנו „להסביר את הרושם של עיגות [illegible] שנתעורר בעת ביקורו בישראל ביוני".

„הבעיה הפלשתינית בהחלט מעסיקה אותי", השיב, „בעיניו כי „בהיותי בנם של מהגרים איטלקיים, אשר [illegible] הלך לעבוד בבית חרושת, אינני יכול להיות אויב [illegible] הפלשתינים".

עם זאת הכריז, כי „השלום חייב לבוא מצד [illegible] לא באמצעות אלימות אלא על־ידי מגעים".

כאשר נשאל אודות הפלישה הישראלית ללבנון ב־1982 [illegible] „הישראלים נכנסו כדי לעצור את הפלשתינים, שכבר [illegible] נראו אף בצילומים שפורסמו בעתונות".

הוא אמר: „לא תמיד צריך להטיל את האשמה על [illegible] הפלשתינית. מדובר בבעיה גיאופוליטית, ולא [illegible] בפלשתינים".

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 11.11.86

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.4829	1.5015	1.4924
דולר אמריקני	1	1.45	1.52	1.4837	1.5023	1.4936
מרק גרמני	1	0.71	0.75	0.7277	0.7368	0.7320
לירה שטרלינג	1	2.09	2.19	2.1304	2.1569	2.1465
פרנק צרפתי	1	0.22	0.23	0.2226	0.2254	0.2237
ין יפאני	100	0.90	0.94	0.9150	0.9265	0.9191
גילדן הולנדי	1	0.63	0.66	0.6440	0.6520	0.6479
פרנק שווייצרי	1	0.86	0.90	0.8793	0.8902	0.8843
כתר שבדי	1	0.21	0.22	0.2128	0.2154	0.2142
כתר נורווגי	1	0.19	0.20	0.1980	0.2004	0.1992
כתר דני	1	0.19	0.20	0.1926	0.1950	0.1939
מרק פיני	1	0.29	0.31	0.2994	0.3031	0.3015
דולר קנדי	1	1.05	1.10	1.0696	1.0829	1.0767
דולר אוסטרלי	1	0.92	0.99	0.9558	0.9677	0.9623
ראנד דרום אפריקני	1	0.39	0.66	0.6558	0.6640	0.6601
פרנק בלגי	10	0.34	0.36	0.3504	0.3547	0.3523
שילינג אוסטרי	10	1.02	1.07	1.0354	1.0483	1.0404
לירה איטלקית	1,000	1.03	1.10	1.0526	1.0658	1.0589

אסיר נרצח באגף הפתוח של כלא באר־שבע

שלב נוסף במעשי רצח, פציעת סוהרים ומרידות בכלא בחודשים האחרונים

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

רצח נוסף היה אתמול בכלא באר־שבע. הנרצח הוא משה קקויאשוילי, בן 30 מאשקלון, שהיה שפוט ל־22 חודשי מאסר בגין עבירות סמים.

הרצח אירע באגף הפתוח של הכלא, בו כלואים אסירים שהוכיחו התנהגות טובה בעת שהיו כלואים באגפים קשים יותר. על־פי רוב אין באגף זה מעשי אלימות.

הרצח אירע בעת שאסירי האגף טיילו בחצר הטיולים. אחד האסירים ניגש אל הנרצח ודקר אותו בחזה בדוקרן מאולתר. הפצוע הובהל לבית־החולים סורוקה ומת מפצעיו כעבור שעות אחדות. האסיר הדוקר אותר ונחקר על־ידי המשטרה.

דובר שירות בתי־הסוהר, גוני טסטר אמר כי הנהלת הכלא אינה יודעת עדיין מה היה הרקע לרקירה.

לפני מספר שבועות סיכלה הנהלת הכלא ניסיון בריחה מהאגף הפתוח. ההנהלה ידעה מראש, על סמך מידע מודיעיני, כי מתוכננת בריחה. חמישה אסירים היו שותפים לתיכנון הבריחה ורק אחד מהם עמד להימלט בפועל. כל החמישה הועברו לאגפים אחרים.

האגפים הקשים בכלא, בהם אירעו בחודשים האחרונים הרציחות, פציעות הסוהרים והמרידות — הם אגפים שש ושבע ולאחרונה גם אגף שמונה. האגף הפתוח נחשב לאגף שקט ושני האירועים האחרונים בו היו בבחינת הפתעה להנהלת הכלא.

משפטם של הנאשמים בפיגוע ברחבת הכותל ייפתח בינואר

מעצרם הוארך אתמול עד תום ההליכים

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

בית־המשפט הצבאי בלוד האריך אתמול את מעצרם של ארבעת המחבלים שהשליכו רימונים ליד שער האשפות בירושלים על טירוני גבעתי עד לתום ההליכים.

הארבעה הם נאסר דאוד מוסטפה חליסי בן 27, אחיו טארק דאוד בן 20, איברהים חוסיין עליאן בן 22 וסלימן דאוד מוסטפה חוליסי בן 36, אחיהם של שני החשודים הראשונים.

הארבעה נאשמים בחברות בהתאגדות אסורה במטרה לעבור אימונים צבאיים ולבצע פיגועים נגד חיילי צה"ל. ב־5 באוקטובר 86 זרקו שלושת הנאשמים הראשונים, על־פי כתב־האישום, שלושה רימוני יד בסמוך לשער האשפות. בפיגוע זה נהרג רב פורת, אביו של אחד מטירוני גבעתי שסיימו את טקס השבעתם, ונפצעו 69 איש, מקצתם קשה ואחרים בינוני וקל. כמו כן פיזרו המחבלים במקום כרוזים.

סניגורו של הנאשם הרביעי, עורך־הדין מוחמד נענונה, ביקש להפריד את משפטו של מרשו ממשפטם של שאר חברי החוליה, בטענה שמרשו לא השתתף בפועל בזריקת הרימונים.

שופטי בית־המשפט נעתרו לבקשה ומשפטו יחל בנפרד ב־6 בינואר 87. בעוד משפטם של שלושת החברים האחרים יתחיל באחר בינואר.

טלקס

● **„סנדלי דנוור" מגיעים לכרמל**

עיריית חיפה החליטה להרחיב את השימוש ב„סנדלי דנוור" והחל מהבוקר יסונדלו מכוניות בשדרות הנשיא בכרמל וברחוב גאולה בהדר.

מבדיקה של מחלקת התנועה בעירייה ושל לשכת התנועה מהמשטרה עולה, כי שני רחובות אלו חיוניים מוקד לפקקי תנועה המתמשכים במשך שעות ארוכות לאורך רחובות העיר.

העירייה החליטה להפעיל את הסנדלים בשדרות הנשיא בין השעות 10.30 בבוקר ל־7.30 בערב. וברחוב גאולה בין השעות 6.30 ל־9.30 בבוקר. **יואב אביב**

● **תחנת „קול ישראל" בדימונה**

רשות השידור תפעיל ליומיים תחנה של „קול ישראל" בדימונה, על כך נמסר באחרונה לראש העירייה, אלי חללי.

הנהלת רשות השידור מתכננת הפעלת תחנות שידור נסיוניות של „קול ישראל" בערי חשדה ברחבי המדינה, כדי לבדוק את האפשרויות לקראת הקמת תחנות רדיו מקומיות (אזוריות). (עתי"ם)

● **אשראי ללקוחות המשביר לצרכן**

כלל ובנק הפועלים הסכימו להעמיד לרשות לקוחות „המשביר לצרכן" אשראי שיאפשר להם לרכוש מוצרי בית שמחירם גבוה, כמו מקררים, שטיחים ומוצרים אחרים.

במסגרת האשראי אפשר יהיה לרכוש מוצרים ב־12 תשלומים. **חיים מרגלית**

הטור השבועי

יושבי ראש סניפי הסתדרות הגימלאים מוזמנים לכנס אשר יערך ביום שני ה־24 בנובמבר ש.ז. בשעה 9.30 בבוקר באולם הישיבות (קומה ד) בבנין הועד הפועל של ההסתדרות בהשתתפות חח' א. אברהמוביץ.

על סדר היום — א. אינפורמציה. ב. חגיגות ההסתדרות ואירועי יום ההולדת ה־100 לדוד בן גוריון.

„לאור הידיעה שהתפרסמה בכלי התקשורת שר העבודה והרווחה משה קצב נוכח הלחץ הציבורי עומד לסגת מהצעתו להטיל מס על קיצבאות הזיקנה החליטה מזכירות הסתדרות הגימלאים לדחות אסיפות המחאה ולקיימן בבוא הזמן ובהתאם לנסיבות.

במכללות –

עם פתיחת שנת הלימודים התקיימו מפגשים חגיגיים במכללות כדלקמן:

במחוז חיפה – קרית אתא, קרית ביאליק, קרית טבעון, קרית חיים, קרית מוצקין, נוה שאנן. הרצו הח"ח: יעקב לבב וד"ר עדה אחרוני. השתתפו דוד עזרא, יוסף בלושטיין, ישעיהו פלג, מרדכי זילברשטיין ואנשי צבור במקום.

נתניה – פתח חח' שלמה בן שלום, ברכו קובי אברהם, דוד גפן, מאיר גונת, בשם המרכז בירך חח' יעקב כהן ופרופ' ברוך גבוביץ הרצה על המבוא לתורת היהדות.

באר־שבע – פתח והנחה חח' אריה לוין, בירך אהרון אפרגן, חח' כרמל, הוד ברסלבסקי. את ברכת המרכז הביא חח' דוד עזרא.

מושב בית־חנון – פתחה והנחתה חח' ברלינה בר־בסט, בשם המושב בירך חח' משה סימן טוב. את ברכת המרכז הביא חח' דוד עזרא. פרופ' ברוך גבוביץ בירך והרצה את הרצאתו הראשונה ביהדות.

בסניפים –

כפר־סבא – רכז הגימלאים חח' בתיה לוין, מוסרת כי סניף כפר סבא החל בפעולות בתנופה רבתי. את מסיבת השנה החדשה ברכו חח' זאב בלפור וראש העיר מר יצחק ולד. יו"ר ועד הגימלאים אברהם ריכטר ומנחתת חח' שפרה המבורגר. גם המכללה החלה בפעולותה. הרצה הפרופ' אריה שמואלביץ.

גבעתיים – בישיבת המזכירות המורחבת בהשתתפות חח' אריה סריג [illegible] חח' הארגון, חח' זופי שטנדלר, חח' מרים דודין, וחח' מאשה פישר, נדונו הצעותיו של חח' פנחס זומר להפעלת הסניף, ונתקבלו החלטות.

גדרה – בסוף אוקטובר התקיימה אספה כללית בהשתתפות חח' א. סריג [illegible] האספה נבחר הח' גדליהו קדשביץ, חח' שמעון ווים מסר דווח כספי ועל יתר הפעולות דיווחו חח"ח: נ. וייסמן, וש. זוזן. ברכו מזכיר מועצת הפועלים ונציגי המרכז.

רעננה – במועצת פועלי רעננה ארגנו החברות באזור לעבודות יד בהדרכת המדריכה שושנה דנגי. התכנסות קודש למועדון הפנסיונרים. הצבור מוזמן.

חדרה – חח' טובה ברקמן מוסרת כי מקהלת גימלאי חדרה חגגה חג עשר לקיומה. במסיבה ברכו ראש העיר מר כהנא וישראל שוורץ יו"ר הגימלאים. חינחה חח' יעקב חולצמן. המקהלה בנצוחו של דודו שני שיפטה בשירתה. למקהלה היו הופעות בבית האבות בנתניה ובקבוץ ספיים.

החובות – מחוז יהודה – בישיבת המזכירות השתתפו נציגי הסניפים מרחובות, נס־ציונה, ראשון־לציון, רמלה, לוד, גדרה, והמושבים בית־חנן, נטעים ובית עובד. חינחה חח' יעקב כהן, חח' אריה סריג העלה את הבעיות הקשורות בביצוע הבחירות. בדיון השתתפו: ישראל אליעד, שאול שלי, צבי סלובוסקין, יצחק בנארי, גדעון משה, בלבן יצחק, סלים יצחק, וונגרסן חיים.

מחוז חיפה – ב־26 באוקטובר ש.ז. בישיבת המזכירות מסר חח' יוסף גלושטיין דו"ח נשלחה ברכה לראש העיר אריה גוראל על המסורת בה הוא ממשיך „הדרת פני זקן". בחג הסוכות מומנו עשרות אוטובוסים לטיולים, של הגימלאים על ידי העיריה.

ב־30 באוקטובר ש.ז. התקיים מפגש חברתי של מתנדבים שחלקו שי לחולים בבתי החולים הסיעודיים. בירך בשם העיריה מר נקלביץ, בשם מועצת הפועלים חח' יעקב פינגולד, בשם הגימלאים יוסף בלושטיין. [illegible]

קרית־חיים – בבית הגימלאים התקיימה אספה רבת משתתפים [illegible] על מאה שנה להולדתו של בן גוריון, [illegible] מברכים את חח' יצחק נוסבבסקי עם פרישתו [illegible] נבחר חח' דוד בר־יעקב.

אם לארבעה צפויה למאסר

לא שילמה 10 אג' והחוב תפח ל־3000 ש"ח

„נקלעתי בגלל חוב כספי מעוט שתפח למימדים שאינני יכולה לעמוד בהם. בשל כך הוצאה נגדי פקודת מאסר ממושכת ונאלצתי להסתתר מן המשטרה." — כך סיפרה אתמול תושבת חולון, רותי חנוכה (34) גרושה ואם לארבעה ילדים.

האשה סיפרה כי נקלעה למצוקה קשה ואינה יודעת מה לעשות. „איני אוכל לנטוש את ילדי וללכת לבית־סוהר". לדבריה הציעו לה [illegible] הסעד, לקחת את הילדים תחת חסותם, כדי שהיא תוכל ללכת לבית־סוהר, [illegible]

[illegible]

„מפעל" לזיוף זהות של רכב גנוב נתגלה בעזה

מרכז לזיוף זהות של רכב ישראלי גנוב נחשף שלשום בלילה בעזה. חמישה אנשים שעבדו במקום נעצרו והועברו לחקירה במשטרת עזה, כחשודים בנסיון לזייף 8 מכוניות גנובות.

מידע מודיעיני שנאסף במשטרת עזה הוביל את חוקרי המשטרה לביתו של תושב העיר, בן 35, שנחשד בריכוז פעילות של גניבת רכב ישראלי, זיוף זהותו ומכירתו. סמוך לשעה שבע בערב פשטו אנשי משטרה על ביתו של החשוד. בסככה סגורה בחצר הבית נמצא „מפעל" זיוף המכוניות. בשעת הפשיטה המשטרתית נמצאו במקום ארבעה פועלים, שלפי החשד היו עסוקים בביצוע הזיופים. הם נעצרו יחד עם בעל הבית.

השוטרים גילו במקום 3 מכוניות בשלבי פירוק ושינוי זהות. אחת מהן זוהתה בוודאות. בבדיקה שנערכה הוברר, שמכונית זו, מסוג „אופל אסקונה" משנת ייצור 1983, נגנבה יומיים קודם לכן מראשון־לציון. ליד המכונית הגנובה חנתה מכונית זהה לחלוטין שבעל הסככה רכש אותה לאחר תאונה קשה מחברת ביטוח ישראלית. חלקי השילדה והמנוע שבהם מוטבעים מספרי הזהות של המכונית ההרוסה נחתכו ממקומם בריתוך והולחמו בצורה אמנותית במכונית הגנובה. זו נועדה להימכר בזהותה החדשה כמכונית משופצת לאחר תאונה, שנרכשה כדין מחברת הביטוח. בעוד שלמעשה היתה זו מכונית גנובה.

עציר נמלט נתפס בעקבות תאונה

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

נער בן 16 מפרדס שנקר, שברח לפני כעשרה ימים מתחנת משטרת רמלה, נתפס אתמול לאחר שנקלע עם רכבו למקום בו אירעה תאונה. הנער, שנעצר בחשד גניבת רכב ועבירות רכוש אחרות, נקלע אתמול לתאונת דרכים שאירעה בכביש רמלה־תל־אביב. שוטר שכיוון את התנועה במקום בעקבות התאונה הבחין בעציר הנמלט.

● עיטור „כבוד" של הרפובליקה הפדרלית המערב־גרמנית יימסר ב־13 בדצמבר לפרופ' מיכאל סלע, מי שהיה נשיא מכון וייצמן למדע עד דצמבר 1985.

בהגרלת הלוטו מספר 48/86 עלו בגורל המספרים הבאים: 9, 13, 17, 18, 25, 36, והמספר הנוסף: 12.

בפלילים

נדחה ערר על מעצרו של איש הכמורה

ערר שהוגש אתמול על מעצרו של איש הכמורה הנוצרי מירושלים נדחה בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב.

כזכור, נעצר איש כמורה בכיר בירושלים ביחד עם הממונה על המחוז במשרד הפנים, רפי לוי, בחשד למעשים פליליים. שמו של חשוד זה וכל הפרטים בדבר מעצרו נאסרו לפרסום.

ביום ו' הוצאה פקודת מעצר נגד החשוד ל־12 יום על־ידי בית־משפט השלום בתל־אביב. הוא ערער על כך בפני בית־המשפט המחוזי, אך מ"מ נשיאת בית־המשפט, השופטת שולמית ולבשטיין, דחתה את הערר. (עתי"ם)

מנכ"ל דובק הגיש ערעור על מעצרו

„אני מזמין את בית־המשפט לפסוק הלכה שתגדיר במדוייק יותר כיצד יש לפרש את החוק הקשור במונח „מעצר" — אמר אתמול סניגורו של מנכ"ל „דובק" זורח גהל, עו"ד אמנון גולדנברג, בדיון בערר שהגיש על הארכת מעצרו של גהל.

מנכ"ל „דובק" נעצר בפקודת בית־משפט ב־28.10.86. ביום א' השבוע הוארך מעצרו בבית־משפט בתל־אביב ב־10 ימים. סניגורו טען בערר שהגיש בבית־המשפט המחוזי, כי יש לקחת בחשבון ימי המעצר של מרשו את התקופה בה היה זורח גהל נתון בחקירה צמודה בהיותו בבית־החולים, החל מ־22.9.86 ועד 12.10.86.

לטענת עו"ד גולדנברג, עצור למעשה מרשו יותר מ־36 ימים עד כה, והחוק מחייב בקשת הארכה המאושרת על ידי היועץ המשפטי לממשלה, מעבר ל־30 ימי מעצר.

להלן טען הסניגור, כי בכל מקרה אין עילה למעצרו של מנכ"ל „דובק". הוא ציין, כי בעוד כל המעורבים האחרים נחקרו ושוחררו — מרשו נתון במעצר בלא כל ראיות ממשיות נגדו.

כן העלה הסניגור בעיית מצבו הבריאותי של גהל, שהוא חולה לב קשה ותנאי מעצר עלולים לסכן את חייו.

השופט גלרם הודיע, כי בגלל השעה המאוחרת והחומר הרב שהוגש לו, יתן החלטתו בערר מחר בצהריים. (עתי"ם)

4 חודשי מאסר למתדלק שהונה חייל או"ם

מאת בצלאל רובין, כתבנו באילת

אדוארדו מיטלמן בן 32, מתדלק בתחנת „פז" באילת, אשר הונה איש או"ם לפי שיטת „המונה ממשיך לפעול", נידון אתמול בבית־משפט השלום באילת לארבעה חודשי מאסר בפועל, תשעה חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים ולקנס של אלפיים שקל.

חייל האו"ם מכוח יוניפיל, השוהה באיזור טאבה, הגיע שלשום אחר הצהריים לתחנת דלק של חברת „פז" וביקש מהמתדלק למלא את מיכל מכוניתו. עם סיום מילוי המיכל נתבקש חייל האו"ם לשלם תמורת 63 ליטר בנזין. ולאחר ששילם כנדרש נסע לדרכו.

תוך כדי הנסיעה הציץ איש האו"ם במד הדלק במכונית וזה הצביע על חצי מיכל בלבד. חייל האו"ם נסע לתחנת המשטרה והגיש תלונה נגד המתדלק בחשד של הונאה במילוי הדלק במכוניתו.

שוטרים מתחנת אילת יצאו עם החייל לתחנת הדלק ובעזרתו זיהו את המתדלק החשוד ועצרו אותו לחקירה. המתדלק הודה בביצוע מעשה שיוחס לו ואף בביצוע שני מעשי הונאה אחרים בשיטה זהה.

המתדלק הועמד לשיפוט מהיר והשופט אמנון כהן גזר עליו, כאמור, ארבעה חודשי מאסר בפועל.

11 ק"ג חשיש נתפסו בפשיטה בחיפה

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

53 סוליות חשיש במשקל של 11 ק"ג נתפסו שלשום בלילה על־ידי משטרת מרחב חיפה בפשיטה על תחנת סמים בהדר הכרמל בחיפה.

הפשיטה נעשתה לאחר שסיור של יחידת הסמים במשטרת חיפה הבחין במספר גדול של צרכני סמים העושים את דרכם לעבר ביתו של עבריין סמים חיפני המוגדר ע"י המשטרה כיעד מודיעיני.

שלשום בלילה פרצו בלשי מיחלק הסמים ובמהלך חיפוש בתוכו ובחצר גילו 53 סוליות חשיש במשקל כולל של 11 ק"ג.

נמצא פצוע על הכביש ונעצר כחשוד בגניבה

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

צעיר תושב לוד, החשוד בפריצה למפעל „סופרא" בעיר, נמצא שלשום בלילה ללא הכרה על הכביש, לא רחוק מהמפעל, ולידו טנדר הפוך.

סמוך לשעה 2.00 לפנות בוקר נתקבלה הודעה במשטרת רמלה על תאונה קטלנית ליד מפעל „סופרא" בלוד. דקות ספורות לפני כן נקלטה אצל היומנאי הודעה אחרת, על תנועה חשודה של כלי רכב באיזור המפעל. ניידת שהגיעה למקום מצאה את הצעיר שוכב על הכביש, והחקירה העלתה את החשד כי הוא נזרק מתוך הטנדר, שנגנב באותו ערב ממפעל של התעשייה הצבאית באיזור.

הצעיר אושפז בבית־החולים „אסף הרופא", אך כאשר החלים מפגיעתו נעצר כחשוד בגניבת הטנדר.

עובדת בתמ"ם נאשמת בגניבת משקאות ממטוסים

עובדת במפעל תמ"ם בנמל בן־גוריון מואשמת בגניבת קרוב ל־100 פחיות משקה מסוגים שונים מתוך מטוסים שחנו בנמל התעופה.

בכתב־האישום שהוגש לבית־המשפט השלום ברמלה מסופר, כי רות פנקר (41) מלוד עבדה במחלקת השטיפה של מפעל תמ"ם. בתאריך כלשהו בשנת 1985 היא גנבה במהלך עבודתה, מתוך מטוס שחנה בנמל התעופה, 64 פחיות משקה מסוגים שונים. מאוחר יותר, ב־26.11.85, חזרה העובדת על המעשה, והפעם גנבה, לפי כתב־האישום, 29 פחיות קוקה־קולה ממטוס זהה. שווי המשקאות הגנובים כ־202 ש"ח. (עתי"ם)